Jobu

Akọ ẹhu Jobu

1 O nweru nwoke lanụ, bụ onye Uzu, ẹpha
iya bụ Jobu. Jobu bụ nwoke, ụta ẹ ta dụdu
lẹ ndzụ iya; bụru onye obu gụru iphoro. Ọ
bụ onye anọduje atsụ Nchileke egvu; l'eshije
ẹge ono sefu ẹka l'ome iphe dụ ẹji. 2 Iphe,
ọ mụtaru bụ ụnwegirima unwoke ẹsaa; ọwaa
ụnwanyi ẹto. 3 Atụru iya dụ ụnu atụru iri l'ẹsaa
l'ụkporo atụru iri. Ịnya-kamẹlu iya dụ ụnu ẹsaa
l'ụkporo iri. Eswi iya, a tụru njịgba ẹbo ẹbo dụ
ụnu njịgba eswi l'ụkporo njịgba eswi ise. Nne
nkakfụ-ịgara iya dụ ụnu nkakfụ-ịgara l'ụkporo
nkakfụ-ịgara ise. Ndu ejeru iya ozi adụ l'igwe
nshinu. O bụlephu l'ọo ya shi bụru ọ-ka-ibe
l'iphe bụ madzụ, a mụru amụmu l'ụzo ẹnyanwu-
ahata kpamukpamu.
4 Ụnwu iya ndu k'unwoke anọduje aha ome
eswe-iphe ahaha l'ufu ẹphe iche l'iche. Teke
ẹphe eme eswi-iphe ono; ẹphe ezia unwunne
ẹphe ndu k'ụnwanyi ẹphe ẹto; t'ẹphe byaru
ẹphe l'eswe-iphe ono. 5 Yọ bụje; eswe-iphe ono
gvụlephu; Jobu ekukoo ẹphe; mee ẹphe; t'ẹphe
dụ nsọ. Nchi nọdukwadua abọhu echile iya; yo
gbeshi gwoo ngwẹja-ukfuru l'ẹhu ụnwu iya ono
l'ẹhu l'ẹhu; kẹ l'ọorije; sụ: "Ya maru; ?ụnwu
iya te meedu nụ iphe, dụ ẹji. A maru; ?ẹphe te
gudeedu nụ obu ẹphe kfujọo Nchileke." Yọ bụru
ẹge ono bẹ Jobu shi emeje iya tekenteke.

Nchileke aha Sétanu t'ọ data Jobu

6 Ya ndono; yo be ujiku lanụ; ụnwu Nchileke
abya t'ẹphe koshi onwẹphe l'ifu Ojejoje. Sétanu
etsoru ẹphe bya. 7 Ojejoje ajị Sétanu ẹke ooshi
bya.

Sétanu asụ iya: "Lẹ ya tsokwaru mgboko l'agha ngvudangvu. Ya -jee ifu; ya ejee azụ."

8 Ojejoje ajị Sétanu: "Ẹnya; ?o ruru iya l'ẹke
Jobu, bụ nwozi iya nọ? Mbụ lẹ Jobu bụ nwoke,
ụta ẹ ta dụdu lẹ ndzụ iya; bụru onye obu gụru
iphoro. Ọ bụ onye anọduje atsụ Nchileke egvu;
l'eshije ẹge ono sefu ẹka l'iphe dụ ẹji."

9 Sétanu asụ Nchileke: "?I kfu tọo? Jobu;
?ọotsu ngu egvu kẹ mmanu? 10 ?Tọ bụdu
nggu bụ ike, Jobu yẹle ndibe iya; mẹ iphe, bụ
iphe o nweru enweru gude buru. I mewaru
t'iphe, bụ iphe ẹka iya ruru bụru iya ụpete;
k'ọphu bụ l'ẹku iya tụkoru ẹkemeke ọbule
dzuru. 11 Medudụphu t'ẹka ngu rua l'iphemiphe
ọbule ono, o nweru ono; nggu aphụ l'ọo-nọdu
ngu l'ifu tụa ngu ọnu."

12 Ojejoje asụ Sétanu: "L'ọ dụ mma!
L'iphemiphe ọbule, Jobu nweru nọwa ngu
l'ẹka; ọ bụphu tẹ ẹka ngu be ru iya l'ẹhu."

Ya ndono; Sétanu ekwe tụgbua.

13 Yo be ujiku lanụ mbọku, ụnwu Jobu: ndu
k'unwoke; mẹ ndu k'ụnwanyi dzukoru l'ụlo
ọkpara nna ẹphe l'eme eswe iphe; 14 nwozi ag-
babata bya asụ Jobu: "L'oke-eswi ngu, eegudeje
eje ozi-ẹgu b'e gude l'akọru ngu iphe; nkakfụ-
ịgara ngu adọkwaruphu l'iku ẹke ono l'akpa nri;
15 ndu Seba abya afụaru ẹphe; chịko ẹphe ruta;

bya egbushikota ndu ejeru ngu ozi. Yọ bụru
yẹbedua nwẹnkinyi iya bẹ nahụru nụ; ya asụ
tẹ ya bya ekfuaru ngu ẹge ọ dụ."
16 Onye onanu akpụkwadurua okfu ono l'ọnu
ekfu; onye ọdo agbabata bya asụ: "L'ọku
Nchileke shilephu l'igwe daa bya achịko atụru
ngu ono dzụ-gbushia; kegbushikota ndu ozi ngu
l'ẹphe ha; yọ bụru yẹbedua nwẹnkinyi iya bụ
onye wafụru nụ; ya asụ tẹ ya bya ekfuaru ngu
ẹge ọ dụ."
17 Onye onanu akpụkwaduru-a nk'iya l'ọnu
ekfu; onye ọdo ezibata bya asụ: "Lẹ ndu
Kalúdiya buru ndu ọgbo ọ-lụa-ọlaa ụzo ẹto;
ẹphe abya erutakota ịnya-ivu ngu l'ọ ha; bya
egude mma gbugbushikota ndu ejeru ngu ozi. Yọ
bụru yẹbedua nwẹnkinyi iya bẹ nahụru nụ; ya
asụ tẹ ya bya ekfuaru ngu ẹge ọ dụ."
18 Onye k'onanu egudekwadua nk'iya ekfu;
onye ọdo ekwobata bya asụ Jobu: "L'ụnwu ngu
l'ẹphe ha bẹ dọkwaru l'agba ajị; l'angụ mẹe lẹ
k'ọkpara nne ẹphe; 19 a bya ele ẹnya; ẹjo oke
phẹrephere, dụ egvu eshilephu l'echi-ẹgu bya
enwutsua ụlo ono; nggụbe ụlo nggu adaa tụko
ụnwegirima ono l'ẹphe ha tụ-gbushikota. Yọ
bụru yẹbedua nwẹnkinyi iya bẹ wafụru nụ; ya
asụ tẹ ya bya ekfuaru ngu ẹge ọ dụ."
20 Jobu akfụ-lihu woru uwe kẹ yẹbe Jobu zijaa
ẹbo; kpụshia ishi iya; bya adaa kpube ifu l'alị;
baaru Nchileke ẹja; 21 sụ:

"Ọ bụ ọtu bẹ ya gba shi nne iya l'ẹpho;
ọtu bẹ ya a-gba; laa.
Ojejoje bụ onye nụru nụ;
Ojejoje bụ onye nataru nụ.

T'ajaja bụru kẹ Ojejoje.”

22 Iphemiphe ọbule ono mekotaru Jobu; ọbu
l'ẹ to yedu ẹka l'iphe, dụ ẹji; ọphu ọ sụbua lẹ
Nchileke meru ẹji.

2

Sétanu adata Jobu k'ugbo ẹbo

1 Ya ndono; yo be mbọku ọdo; ụnwu Nchileke
abyakwa t'ẹphe koshi onwẹphe l'ifu Ojejoje.
Sétanu etsokwaruphu ẹphe bya l'ifu Ojejoje.
2 Ojejoje ajị Sétanu ẹke ooshi bya.

Sétanu asụ iya: “Lẹ ya tsolekwarupu mgboko
agha ngvudangvu. Ya -jee ifu; ya ejee azụ.”

3 Ojejoje ajị Sétanu: “Ẹnya; ?o ruru ngu l'ẹke
Jobu, bụ nwozi iya nọ?” Sụ iya: “Mbụ l'ẹ t'ọ
dụkwa onye dụ l'ọ bụ Jobu lẹ mgboko-a gbaa
mgburumgburu. Ọ bụ nwoke, obu gụru iphoro;
onye ụta ẹ ta dụdu lẹ ndzụ iya; bụru onye atsụ
yẹbe Nchileke egvu; shi ẹge ono too kweje ome
iphe, dụ ẹji. Jobu gudelekwaa onwiya ẹge o gude
iya; e guderu lẹ nggụbe Sétanu kpaliru yẹbe
Nchileke tẹ ya menwua Jobu ẹhu l'ẹ b'ọ dụ iphe
o meru.”

4 Sétanu asụ Nchileke: “Tẹ ẹku lakwaaru ndzụ.
?Tị madu lẹ madzụ e-swekota ẹnya l'iphemiphe
ọbule, o nweru enweru ẹge ee-me tẹ ndzụ dzua
ya? 5 Ọlobu; meduduphu t'ẹka ngu rua ya l'anụ-
ẹhu mẹ l'ọkpu; nggu aphụ l'ọo-nọdu ngu l'ifu tụa
ngu ọnu.”

6 Ojejoje asụ Sétanu: “Ọ dụ mma! Jobu nọwa
ngu l'ẹka. Ọlobu; dobekwa iya ndzụ!”

7 Tọ dụ iya bụ; Sétanu alụfu l'ifu Nchileke
tụgbua; je achịta ẹjo ebyi wụa Jobu l'ẹhu. Yo
shi iya l'ishi tsee ya ẹge ono jeye l'ọkpa. 8 Jobu
atụgbua je agwọo l'ikpo ntụ; wota mkpọkpo
mbeji gude l'akọ iya.

9 Ya ndono yẹle iphe ono alụnyaa ya; nyee ya
asụ iya: "?I gudekwadua onwongu ẹge i gude
iya. ?Tịi tụdu Nchileke ọnu; nwụhu?"

10 Jobu asụ iya: "I gbe ekfukwa l'ọ bụ nwanyi,
eme eswe. ?Bụlephu iphe-ọma bẹ ayi a-nọdu
anata l'ẹka Nchileke; haa ya iphe-ẹhuka l'ẹka
tọo?"

Iphemiphe ọbule ono mekotaru Jobu l'ọ ha;
ọbule ẹ to gudebua ọnu iya kfua ẹjo okfu.

Ndu ọ̀nyà Jobu

11 Ya ndono; yo be teke ụmadzu ẹto, ẹphe lẹ
Jobu eshi ọ̀nyà nụru iphe, dakfutaru Jobu; ẹphe
eshigbaa l'ẹke, ẹphe bu wụ-lihu; byatashia ya
ajịji. Ndu ono, byaru nụ ono bụ: Elifazu, bụ onye
Témanu; Bilidadu, bụ onye Shuha; mẹ Zofa, bụ
onye Nema. Ẹphe ẹto ono tụru ọnu mbọku, ẹphe
e-dzu l'ẹke ono; k'ọphu ẹphe a-yọru iya ọshi; dụa
ya ike.

12 Ẹphe anọdukwaduru ụzenya phụ iya; ẹphe
ta hụbehe iya ama. Ẹphe atụko wa ẹkwa; woru
uwe ẹphe lajashịa; bya avọtatsua ẹja kpukposhi
onwẹphe l'ishi. 13 Ya ndono; ẹphe abya agwọ-
zita l'ọgbodali l'ẹke ono; ẹphe l'iya anọo l'ẹke
ono abalị ẹsaa: eswe l'ẹnyashi. Ọphu ọ dụdu
onye ọphu dụru ike kfuru okfu nụ Jobu; kẹ l'ẹphe
phụru l'iphe-ẹhuka, ooje kwata ọswa kpọo ẹka.

3

Okfu, shi Jobu l'ọnu

1 E mekochaa; Jobu awata okfu okfu; bya
awata oburu mbọku, a mụru yẹbe Jobu ọnu. 2 Yọ
sụ:
3 “Tẹ mbọku, a mụru yẹbe Jobu;
mẹ ẹnyashi mbọku, a sụru:
‘L'ọ kwa nwata nwoke
b'a tsụtaru ime iya;’
bụkwaru iyi.
4 Tẹ mbọku ono
gbahụkwa ọchi!
Tẹ Nchileke, bu l'igwe
zahakwaa mbọku ono.
T'iphoro ba adụkwa mbọku ono.
5 Tẹ mbọku ono
gbahụkwa tsụbalangu!
T'ọ bụkwaru urukpu
e-kpupyabe iya!
Tẹ mbọku ono gbahụkwa tsụbalangu!
6 Tẹ ikpikpirikpi ọchi nakwaa
ẹnyashi mbọku ono.
T'ẹ b'a gụkwaru mbọku ono
ye l'eswe, nọ l'afa;
ọphu a gụkwaru iya ye l'eswe, nọ l'ọnwa!
7 T'ẹnyashi mbọku ono
bụkwaru mbọku,
gba ẹka nwa!
T'ẹ b'ọ dụkwa okokooko
k'ẹhu-ọtso-ẹna,
aa-nụ mbọku ono!
8 Tẹ ndu atụje ụboku ọnu
tụkwaa mbọku ono ọnu;

mbụ ndu maru ẹge ẹphe
ee-shi kpa-tsua ẹjo agiyi.
9 Tẹ mkpọ-kpodo nchi-abọhu iya
gbahụkwa ọchi.
T'o lekwaa ẹnya lẹ
nchi abyawa abọhu;
teke e metsuaru
t'ọ bụru iya kẹ mmanu;
ọphu ọ phụkwa
gẹrigeri nchi-abọhu aphụphu lẹ phuu;
10 kẹ l'ẹ to swọ-chidu nne mu ẹpho
t'ẹ b'a mụ mu mbọku ono;
k'ọphu mu a-dalahu l'egbe iphe-ẹhuka ọwaa.
11 ?Bụnua ngụnu meru iphe,
mu ta nwụhudu nne mu l'ẹpho;
mbụ; nwụhu teke mu daru l'alị?
12 ?Bụnua ngụnu meru iphe
nne mu heru mu hefuta?
?Bụ ngụnu meru iphe o cheru mu ẹra iya;
13 kẹle nta-a bẹ mu ga azẹruru nwandoo;
nọdu lẹ mgbẹnya;
l'atụta ume nwa nggujingguji;
14 mu lẹ ndu eze; mẹ ndu ishi,
bụ ndu kpụshitsuaru onwẹphe ụlo;
yọ dabutsuaru ochobo nta-a.
15 Mbụ; mu lẹ ndu a-chị nụ,
bụ ndu shi nwegbaaru mkpọla-ododo;
dojishia mkpọla-ọcha edoji l'ụlo ẹphe.
16 Ọdo abụru;
?bụ ngụnu kparu iphe,
ẹ te lidu mu l'ọ bụ nwata-une;
mbụ l'ọ bụ nwata, ẹ te kpuhadu ẹnya;

k'ọphu iphoro?
17 L'ẹke ono; bẹ ndu iwe
a-kpabuhu madzụ ẹhu;
a haa ndu ike gvụru
t'ẹphe tụta ume.
18 L'ẹke ono; bẹ ndu mkpọro
tso lẹ ndu nọ iya nụ atụta ume.
Ẹphe ta anụhedu olu ndu
anọduje achị ẹphe l'ọ bụ ohu.
19 Ndu ha nwanshị nọ l'ẹke ono;
ndu ha nshinu anọdu iya;
ọphu ohu 'anọhedu nnajiufu iya l'ẹka.
20 ?Nanụ ẹge ọ dụ;
bẹ iphoro nọru ndu ejegbu
onwẹphe l'iphe-ẹhuka;
?l'aahajẹ ndu aphụ byaru
t'ẹphe nọdu ndzụ;
21 mbụ ndu anwụhu agụ;
to kwe abyabya;
mbụ ndu achọ anwụhu
l'ọ bụ ẹku, e domiru edomi;
22 mbụ ndu eteje ẹswa;
mee ẹmirima teke
e yeru ẹphe l'ime ili.
23 ?Bụ ngụnu kparu iphe
aa-ha onye ẹ ta madụ ẹke,
ooshi eshishi t'ọ nọdu ndzụ;
mbụ onye
Nchileke yebudowaru;
yọ kwaa l'ọ bụ onye
nọ l'ime mgbabu;
24 kẹ l'aphụ bụwa mu nri;
ude, mu atsụ adụwa l'ọ bụ

ẹke mini atsọshi.
25 Iphe, mu shi kagee ọtsuta
egvu bụ iphe, megeeru byaru mu;
iphe ono, ẹhu anmajẹ mu
anmanma l'ẹke ọ nọ ono
emekochaa mee mu.
26 Mu ta amabụa iphe bụ ẹhu-agu;
mu ta ma iphe bụ
ọnodu nggujingguji;
mu ta ma iphe bụ ọtuta ume.
Ọ bụlephu iphe-ẹhuka."

4

Ọnu, Elifazu eye

1 Tọ dụ iya bụ; Elifazu,
bụ onye Témanu abya
eyee ọnu; sụ:
2 "A -sụkwanu tẹ ya yee ọnu;
?to ghudu ngu nụ eghughu.
Ọbu; ?bụ ẹge iphe adụje
ndọ-ọ;
madzụ edobe ọnu ndoo.
3 Lewaru; nggụbe onye
zikotaru ndu ọdo iphe;
ndu ike gvụru
b'i gbọ-likotaru.
4 Ndu ụkfu dụru
b'i kfuru okfu nụ;
okfu ngu ono agbọ-lia ẹphe.
Ikpere ngwọrinaka b'i meru; yọ kfụru.
5 Nta-a bẹ iphe-ẹhuka byaru nggụbedua;
tii mahẹ ụzo, ii-shi iya.
Ọ zụru ngu lẹ gbirimu;

meji atọfu ngu.
6 Egvu ono, ịitsu Nchileke ono;
?tọ bụdunua ya ga bụ agbarike ngu;
ụta ono, ẹ-ta lẹ ndzụ ngu ono;
abụru ẹke ịi-ga achịru ẹnya ye.
7 Rịnua ya arịri; ?nanụ onye
iswi dụ mma, lajẹru l'iyi.
?Ị phụjeru l'onye doberu
ẹka ndoo chịhuru nụ lẹ mgboko?
8 Iphe, mu phụwaru gbe
bụ-chikwaaru lẹ ndu akọ
ẹjo iphe l'ọ bụ okfu;
l'akụ ẹjo iphe akụku;
bụkwa iya phụ bẹ ẹphe akpatajẹ.
9 Nchileke -zụa ume;
ẹphe abụru kpurupyata.
Ẹhu-eghughu iya
-swọ-lihu; ẹphe abụru iyi.
10 Ọobujekwa agụ degee ekiri;
yo mee ẹnari.
Obenu l'oke agụ
bẹ aaswọje eze.
11 O -nwedu iphe agụ e-ri;
ẹgu egbua ya;
ụnwu iya agbakashịhu.
12 A byaru bya atakpeeru mu okfu;
mu anụ-sweta iya anụ-sweta.
13 Mu anọdu l'arọ ẹjo nrọ
l'ẹnyashi teke ono,
ndiphe adajẹwa
nda-mgbẹnya ono;
14 Mu awata ọtsu egvu;
ẹhu anmalahaa mu anmanma;

k'ọphu bụ l'ọkpu,
nọ mu l'ẹhu nmahụru mu jijiji.
15 Yo nweru maa,
byaru bya alọo swaa;
shia mu l'ifu sweta.
Ẹhu anwụle mu phụ kpaa.
16 Yọ bya anmagaru;
ọle mu ta adụkwanu
ike kọo ẹge ọ gbaru.
Ọ bụlephu l'o nweru
iphe, vudo mu l'ifu.
Ẹke ono adalẹphu shịkongu.
Yo nweru olu, jịru mu; sụ:
17 '?O nweru ẹge ee-menua
tẹ madzụ mmanu bya aka
Nchileke odobe-ẹka-ndoo?
?O nweru ẹge ọo-dụnua
tẹ madzụ bya adụebe mma
l'ifu onye keru iya nụ?
18 Ọ -bụru lẹ Nchileke te
gudedu ire ndu ejeru iya ozi ẹka;
l'abajẹru ojozi-imigwe iya
m̀bà l'iphe, ẹphe mesweru;
19 ?bụchia madzụ, bu l'ụlo ẹja,
bụ ẹja b'e gude tụa ọkpa iya;
adzọ-gbu iya aka ntse
malẹ ọdzo-gbu erukfuru.
20 Tsube l'ụtsu jeye l'urẹnyashi;
b'e gwewaru madzụ ogwe uri;
t'o nwe onye ẹnya iya e-ru iya;
yọ bụru kpurupyata.
21 Ọ -bụru l'agbabufuru eri,
gude ndzụ ẹphe;

?ẹphe ta anwụhudu
l'ẹphe ẹ-be enwe egomunggo.’ ”

5

1 “Jobu; kunua oku nta-a;
t'a maru; ?m'o nweru onye a-za ngu nụ.
?Nanụ ụnwu-imigwe ono
onye ọphu ịi-gbaru dakobe?
2 Iwe-'agvụ-l'obu egbujekwa onye eswe;
ẹnya-kfụrukfuru l'ewofuje
onye mmamiphe pehuru.
3 Mbẹdua gudekwa ẹnya mu
phụ ẹke onye eswe agbabẹ ọgvu.
T'a bya ele ẹnya;
bẹ mu tụwaru ufu iya ọnu.
4 Ụnwu iya akwata l'awa awawa;
aatsụje ẹphe ụtsuruku l'ụlo-ikpe;
to nwe onye agbataru ẹphe.
5 Ọ bụ ndu ẹgu agụ erije iphe,
ọ kpataru l'ẹgu iya;
ẹphe egwoje gwoo ọphu nọ l'iku ogvu.
Ndu ẹhu achị ọku
avụje ẹku iya avụvu;
6 kẹ l'iphe-ọtsu-l'ẹhu
te shijedu l'ẹja;
ọphu iphe-ẹhuka
'eshijedu l'ime alị mifuta.
7 Obenu lẹ madzụ b'a mụru ye
l'iphe-ẹhuka ẹge ono, abụje: ẹkoroku gbaa;
ọku iya ephekashihu ono.
8 Ndẹge ọ -bụ l'ọo mu bụ nggụbedua;
iphe, mu ga e-me bụ
tẹ mu raku Nchileke;

wota ẹge ọ dụru mu kọkotaru iya.
9 Nchileke emeje iphe-biribiri,
ẹ ta adụjedu ike ọtu ọnu iya;
mbụ iphe, dụ egvu, 'agụta agụta.
10 Oomeje tẹ mini chịa
lẹ mgboko.
Yo mee tẹ mini ono tsọo
tsọ-rutsua l'ẹgu.
11 Oomelije ndu laru alị;
l'edutaje ndu agụ aphụ
dobe l'ẹke ẹ ta dụdu iphe, eme ẹphe.
12 Idzu ndu ẹregede bẹ oomeje; yo chikashihu;
k'ọphu bụ l'ẹ t'ọ dụdu iphe,
ẹphe emefuje ọnya.
13 Ndu maru iphe;
bẹ oogudeje ẹregede,
ẹphe agba nmata l'ọnya.
Ẹge ono bẹ ọochikashije
mmamiphe ndu ntuphu-ire.
14 Nchi ejikfuje ẹphe
l'echi oke-eswe; ẹphe
atsọ-kpulahaa atsọ-kpu
l'echi oke-eswe l'ọ bụ onye eje l'ọchi.
15 Ndu ẹ ta dụdu ẹge
ọ haru ẹphe;
bẹ ọodzofutaje.
Ọodzofutaje ẹphe l'ẹka ndu ike.
16 Ọo ya bụ lẹ ndu ụkpa
ele ẹnya l'ee-mekochaa dzọfuta ẹphe.
Teke ono; ọnu abụru iya
shịkpiriki dụngu;
kẹ l'ụzo iya ta kfụduru akfụru.
17 Ọnu-ọma bụ k'onye

Nchileke ahụ̀je àhụ̀hù.
Ọo ya bụ; ba akpọkwa ẹka,
Ọkaribe-Kakọta-Ike
alọ ngu lẹ nchị ẹbo-ẹbo-l'afụ.
18 Oomekaje madzụ iphe;
ọbule oomeje t'o shi kfụru.
Ọ bụ ẹchachi b'ọ bụ;
ọbule ẹka iya emeje t'a ka mma.
19 Iphe-ẹhuka a-byaru ngu mbyapyabẹ;
yọ dzọkota ngu;
m'o -ruhuru; ọ ha ịhagha.
20 Teke ẹjo-ẹgu byaru;
bẹ ọo-gbafụta ngu t'ẹgu be egbu ngu.
L'ògè ọgu;
bẹ oo-me t'ẹ b'ị la l'ọgu.
21 Ẹ too kwedu t'ẹjo okfu rua ngu l'ẹhu;
ọphu ịitsudu egvu ọ-la-l'iyi.
22 Ọ -bụru iyi byaru; bụru
ẹjo-ẹgu byaru; bụlee ọchi
bẹ ịi-nọdu achị iya;
ọphu ịitsudu anụ-ẹgu-ẹgbudu egvu;
23 kẹle nggu lẹ mkpuma,
nọ l'ẹgu a-gba ndzụ;
anụ, bu l'ẹgbudu abụru ọnya ngu.
24 Ịi-ma l'ẹ to nwedu iphe,
eme ufu ngu; iphe, bụ iphe,
i nweru enweru;
bẹ ịi-gụ ọgu;
tọ dụ ọphu aachọ achọcho.
25 Ịi-ma l'ụnwu ngu dụ l'igwe;
awa ngu a-zaa l'ọ bụ ẹswa, furu l'alị.
26 Ịi-la l'oge nka-ezekuna nke ngu;
nggu adụ l'ọ bụ akpe,

e gburu l'ògè iya.
27 Ayi leekwaru iphe-a ẹnya;
phụ l'ọ bụ oswi-okfu.
Nụkwaa iphe mu ekfu;
gude iya meru iphe!”

6

Ọnu, Jobu eye

1 Tọ dụ iya bụ; Jobu abya eyee ọnu; sụ:
2 “Ọ dụ iya t'e wota áphụ́,
nọ iya l'obu tụ̀a átụ̀tụ̀;
phụ ẹge ọonyi-be ẹra.
Mbụ t'a achịko iphe-ẹhuka iya
chịru ye l'iphe,
eegudeje átụ̀ ẹra iphe.
3 Ọ kafụtaje ẹja,
nọ l'eze ẹnyimu ọnyi ẹra.
Yọ bụru iya meru iphe
olu mu ada njiji-ọnwu njiji-ọnwu.
4 Kẹle akfụ
Ọkaribe-Kakọta-Ike
ngụtsuaru mu angụru l'ẹhu.
Ọku, ọohu mu alọ mu ẹka lẹ meji.
Iphe Nchileke gude eye mu
egvu kpẹru mkpẹe lanụ.
5 Nkakfụ-ịgara-ọswa;
?ọoraje ọra teke ọota nri.
Tọo eswi; ?oogbuje ọra
mẹ nri, oori nọdukwadu?
6 ?Eerije nri, ẹ-te nwedu
ụtso l'ẹ be eye iya únú.
Ẹke ono, achajẹ ụcha l'ẹkwa-ọku ono;

?o nweru ẹge ọotsoje tọo.
7 Mu te edenyijedu iya ẹka;
kẹle egbe nri ono
anọduje ahụ mu ẹgbo.
8 Ọ g'a dụkwanu mu mma;
m'ọ -bụru lẹ Nchileke
a-nụ iphe mu ekfu;
meeru mu iphe, mu ele ẹnya iya.
9 Mbụ lẹ Nchileke a-tụ obu; gwee mu uji;
mbụ sefu mu ẹka;
tẹ mu chịhu lẹ mgboko-a.
10 Yo nwekwanuru nwiphe
a-nọdu adụ mu ike;
ẹhu akabẹ tsọo mu ẹna
l'ẹhu-ụphu ọwaa,
ta adazitadu mu adazita-wa;
kẹle mu ta jịkakwa ome
iphe onye ono, dụ nsọ ono kfuru.
11 ?Nanụkwadu ụvo, nọ mu nụ
k'ole ẹnya ngụnu?
?Bụkwanu ole bụ kẹ ọta nshi;
l'ẹ b'ọ dụ iphe aanọ ndzụ anọ-kfuru?
12 Ike, nọ mu nụ;
?ọ bụ kẹ mkpuma tọo?
Tọo anụ-ẹhu mu;
?ọ bụ ope tọo?
13 ?Mu nwekwaduru ụvo, mu
e-gude agbaru onwomu
mkpu nta-a ike, mu shi nweru gvụwaru-a.
14 Onye ụzo chihuru gbakwaru
tẹ ndu ọ̀nyà iya gbaaru iya
mkpu; m'o -ruhuru;
ọ bụru l'ẹ tọ tsụhedu

Ọkaribe-Kakọta-Ike egvu.
15 Obenu l'unwunne mu phẹ
bụ ndu ẹregede l'ọ bụ eyii.
Ẹphe dụ l'ọ bụ utso nggele,
gudeje ọso l'awụ.
16 Teke mini jiru ejiji;
nmụkoo anmụko;
yọ bụru lẹ mini suno,
adazeshihu nụ; b'o shi.
17 O -rua l'ọnanwu; yọ tashịhu.
Okpomọku -byalẹphu;
mini ono agwụ l'ọgba iya.
18 Mu dụakwa l'ọ bụ onye ije, ẹkwo-njị jịru;
yo phua ụzo l'ẹke ọocho mini.
Yo je abaa l'alị,
anwụ-chigburu-ịnya;
laa l'iyi.
19 Ndu ije, shi Téma achọ mini;
ndu ije, shi Sheba achịru ẹnya dobe l'ụzo.
20 Ẹphe rịru l'ẹphe a-phụ mini l'ẹke ono.
Ẹphe erua; t'ọ dụhe l'ẹge ẹphe rịru iya.
21 Ọ bụ ẹge ono b'ọ dụ mu l'ẹke unu nọ.
Unu phụru ẹge ọ byaru mu;
wata ọtsu egvu.
22 ?O nweru iphe mu rọjeru unu?
?O nweru onye mu sụjeru
t'o wota iphe o nweru
je anụru mu nggalazu?
23 ?O nweru onye mu sụjeru
t'ọ bya agbafụta mu
l'ẹka ndu ọhogu mu;
m'ọ bụ l'ẹka ndu ẹjo madzụ.
24 Unu koshinu mu ẹke mu hasweru ọkpa;

tẹ mu dobe ọnu ndo.
25 Ọ bụ oswi-okfu l'ire-lanụ ahụje ọku;.
Ọbu; ?bụkpoo ngụnu;
bẹ unu a-sụ l'unu gude ẹka
ekfu iphe-wa, unu ekfu-wa.
26 ?Bụ kẹle mu ta mahẹdu
ẹge mu e-me iya; meru iphe
unu a-rị l'okfu mu bụ mkpọkoro okfu.
27 Ọ bụ ndu dụ l'ọ bụ unu
atụje ẹnwa t'e je eree nwogbe,
ẹ-te nwedu nna;
mbụ gude obutobu ẹphe kpaa ẹku.
28 Unu palinua ẹnya apali
lee mu nta-a.
?Mu a-kabẹ nọdu unu l'ifu
adzụru unu ẹjo-ire tọo?
29 Unu hẹe. Unu ba ebohenu
mu ibo ịnyigirinyi.
L'ọ kwa ẹpha mu;
bẹ unu emebyishi emebyishi.
30 ?Mu a-dzụru unu ẹjo-ire tọo.
?Ọ bụ lẹ mu ta kabẹdu maru
iphe, dụ iche l'ire-lanụ yẹle ẹjo-ire tọo?”

7

1 “?Tọ bụdu ọru-ike; bẹ madzụ byaru lẹ mgboko-a.
Ndzụ iya; ?tọ dụdu l'ọ bụ
ndzụ onye e buru ozi.
2 Ọ dụ l'ọ bụ ohu, bụ iphe
ọonoduje ele ẹnya iya bụ nwagu urẹnyashi;
mbụ l'ọ bụ onye e buru ozi,
bụ iphe, ọonoduje eche bụ
ụgwo-ọru iya.

3 Ọ bụ ẹge ono b'ọ dụ mu.
Iphe, bụ ọnwa,
sweru esweswe abụkotajeru mu 'ọ-ga-lẹ-mkpa.
Ẹnyashi, mụtaru amụta;
mu aghakọta gbụrugburu.
4 Mu -laa l'ụlo; mu anọdu lẹ
mgbamuche kẹ wo:
?Bụ teke ole bẹ nchi
a-bọhu.
Ẹnyashi -nọdu;
yọ kpụ onwiya gọlogolo.
Mbẹdua l'agha gbụrugburu
jeye teke nchi a-bọhu.
5 Ẹhu mu l'ọ ha bụkota
ẹhonwu mẹ inyi bẹ jiru iya nụ.
Akpọ-ẹhu mu l'ọ ha
kejashihukotaru mu
ekejashihu; bụru ọnya.
6 Ndzụ mu gbe kakwa ngga,
e gude ekwe ẹkwa ọso;
ndzụ mu ekwo swaraswara
l'ẹ b'ọ dụ iphe, mu levuru ẹnya iya.
7 Byiko Nchileke;
nyatakwa lẹ ndzụ mu
ta dụdu iphe ọdo, ọ bụ; gbaha udzu-ọnu.
Ẹ to gbe bụdu l'ẹhu
a-tsọkwadu mu ẹna ọdo
lẹ ndzụ mu ọwaa.
8 Onye phụru mu nta-a
ta aphụkwa mu ọdo;
ii-chọ mu;
ọbule ẹ tịi phụhedu mu.

9 Ọ bụ ẹge ono,
urukpu asakahuje ono;
bụ ẹge onye, e kpochiru l'ili
ta alatahẹdu azụ ọdo.
10 Ẹ tọ latahẹdu azụ l'ụlo iya;
ọphu ufu iya 'amahẹdu iya ọdo.
11 Ọ bụ iya kparu iphe
mu te edobedu ọnu ndoo.
Mu a-nọdu ata kpụkpurukpu
l'ekfushi ẹge ẹhu dụ mu;
chịko ẹge meji aphụ-tabe mu
ụphu kfushia.
12 Unu eche mu nche;
?mu bụ eze ẹnyimu;
?tẹ mu bụ ẹjo anụ, bu l'eze ẹnyimu?
13 Mu shi arị l'oshi-azẹe mu
e-me t'ẹhu dụ mu agu;
mbụ l'aba-anụma mu
e-me tẹ nggụmaphu mu ka nwanshị;.
14 Obenu l'i gudele-e ẹjo nrọ;
gude àphù̩; gude nkopyabe l'eye mu egvu;
15 k'ọphu bụ lẹ mu gbe hata
l'e yeru mu eri l'ẹkpiri;
hata anwụhu;
malẹ egbe ndzụ ọwaa,
mu nọ nta-a.
16 Ndzụ ta gụhekwa mu agụgu;
ike k'ọnodu ndzụ agvụwa mu.
Hakpẹle mu phụ ahaha;
lẹ ndzụ, mu nọ ta dụhedu
iphe, ọ garu mu!
17 ?Bụ ngụnu bẹ madzụ bụ
kẹ t'i gbe mee ya t'ọ ha nshinu?

?Bụ ngụnu bẹ madzụ bụ;
kẹ t'i rivuje iya l'ọriri;
18 mbụ kẹ t'i nyochaje iya l'ụtsu mbọku-mbọku;
l'àhụ̀ iya ama tekenteke?
19 ?Tịi kabekpodua wofu mu
ẹnya; m'ọ bụ t'ị haẹdu mu
tẹ mu kebe lee ọphu bụ ọnu-mini?
20 Ọ -bụru lẹ mu meru iphe dụ ẹji;
?bụ ngụnu bẹ mu meru nggụbedua;
bụ onye eche madzụ nche?
?Nanu ẹge ọ du b'ọ bụ mu
b'ị bya aphụbe ẹnya?
?Mu bụwa iphe-ẹhuka nọduru ngu tọo?
21 ?Nanụ ẹge ọ dụ b'ẹ tịi
gụkpoduaru mu nvụ l'ẹke mu mesweru ngu;
mbụ paru haa l'iphe, dụ ẹji
ọbu, mu eme ọbu;
kẹ l'ẹ ta anọhekwa ọphu,
baru ishi; e kpochia mu.
Ịi-chọ mu nta chọo mu imo; tịi phụhe mu."

8

Ọnu, Bilidadu eye

1 Tọ dụ iya bụ; Bilidadu kẹ Shuha abya eyeeru
Jobu ọnu; sụ iya:
2 "?Bụ teke ole b'ii-kfu ẹge-a kfubebe?
3 Ikpe Nchileke;
?oogbeje nggọ tọo?
Mbụ; Ọkaribe-Kakọta-Ike;
?oomeje t'iphe vudo
nhamụnha gbe nggọ tọo?
4 Ọo-bụkwa-a iphe, dụ ẹji,

ụnwu ngu meru iya
b'ọ gwataru ẹphe ụgwo iya.
5 Obenu l'i -gbakfuta Nchileke;
bya arọo
Ọkaribe-Kakọta-Ike;
6 ọ -bụru-a l'ị dụebe mma; bụru onye ire-lanụ
bẹ oo-gbeshia nta-a;
gbaaru ngu mkpu;
mee t'i laphu azụ l'ọkwa,
i shi nọdu.
7 L'ọdungu; bẹ ọo-dụ l'ị ha nwanshị;
obenu l'o -rua l'ikperazụ;
bẹ ịi-bụ oke amadụ.
8 Jịnua ndu bụ ọgurenya
t'ẹphe kọoru ngu iphe,
shi amụjeru ndiche ẹphe.
9 Ayịbedua kẹ ụnyaphua;
?bụ ngụnu bẹ ayi maru.
Ọ kwaphụ ẹge ono
bẹ ndzụ ayi dụ kẹ nwa
tsokengu lẹ mgboko-a.
10 Ndu ono e-zi ngu-a iphe;
kfuru okfu ye ngu lẹ nchị.
Gekwaaru ẹphe nchị.
11 Ẹ̀jì; ?oovuje ogologo l'ẹke
ẹ-ta bụdu ụda.
Ẹkwo okpuru;
?ọonoje l'ẹke mini ta nọdu.
12 Ọobuje; mini -gvụlephu;
yo vuru iphe bụ ẹgbudu,
nọ l'ẹke ono ụzo nwụshihu.
13 Ọ bụ ẹge ono bẹ ọotsa-kfuje
ndu zaharu Nchileke.

Ọ bụ ẹge ono bẹ iphe, ndu
ẹ-ta madu Nchileke ele ẹnya iya
abụjeru ẹphe kẹ mmanu.
14 Iphe, ọ dakoberu adụje l'ọ bụ eri.
Iphe, ọ kpọru obu yeru adụ
gẹphere-gẹphere l'ọ bụ ụgbu mkpakiri.
15 Teke ọ dakoberu
ụgbu mkpakiri ono; yọ daa.
Ọ-gbakụa ya ẹka;
to nwedu ọphu eme nụ.
16 Ọ dụ l'ọ bụ iphe, a kụru
l'anwụ; l'agba iya mini.
Yo rushia iru ọphungu ji mgbabu ono;
17 gbakụshia akwara l'ikpo
mkpuma; l'ẹke ọocho ẹke, dụ ekfu-ekfu.
18 E -fefu iya l'ẹke ono, o futaru ono;
ẹke ono ajịka iya; sụ lẹ ya ta aphụbukwa ya.
19 Yọ bụwaru iya phụ; ẹwu
ọdo abya efuchia l'eke ono.
20 Nchileke ta ajịkajekwa onye
ẹ-ta dụdu iphe, o meru;
ọphu ọ bụjekwanu agbarike
ndu eme iphe, dụ ẹji.
21 Oo-mekocha mee;
ọnu abụru ngu ọnu-ọchi.
Yọ bụru okoo bụ ịi-nọdu atụ.
22 Iphere e-mekochaa bụru kẹ
ndu ọhogu ngu;
ufu ndu eme akirishi achịhu.”

9

Ọnu, Jobu eye

1 Tọ dụ iya bụ; Jobu abya eyee ọnu sụ:
2 “Mu makwarụa l'iphe iikfu bụ oswi-okfu.
Ọbu; ?nanụ ẹge
madzụ mmanu e-me bụru
onye doberu ẹka ndoo
l'ẹke Nchileke nọ.
3 Onye ọ dụ tẹ yẹle Nchileke
tụa ya bẹ ọo-jịkwa
ụnukurunu ajị;
ọphu ọ zaghedu m'ọo nanụ.
4 Nchileke bụ mmamiphe kpụ;
bụru iya bụ agburu-ẹhu kpụ.
?Bụ onye kwefujeru iya ike;
e mekochaa;
yọ dụru iya lẹ mma?
5 Oonwuribeje ugvu; ugvu ta
ama l'o nwuruberu iya.
Oogudeje ẹhu-eghughu;
kpọo ya ishi-akụ.
6 Mgboko bẹ ọonma-woje
anmawo; nmaa itso,
e gude gvube iya yikayika.
7 Ọotujeru ẹnyanwu ekemu;
ẹnyanwu echibuhu;
bụru iya ebuchije
mkpọ-kpodo;
yọ haa echichi.
8 Ọ bụ yẹbedua nwẹnkinyi iya
sụsaru akpamigwe;
bụru iya bụ onye ejeje ije
l'eli akpara-mini,
atụ l'echi eze ẹnyimu.
9 Ọ bụ iya meru mkpọ-kpodo,

bụ Beya; mẹ Oriyọnu;
mẹ Puleyadesu;
mẹwaru oke mkpọ-kpodo,
nọtsua l'ụzo ọhuda.
10 Oomeje iphe, dụ biribiri,
ẹ-te nwedu ẹtu;
mẹ iphe-ọphulenya,
ẹ ta agụtadu agụta.
11 Ọobyaje bya esweta mu;
mu ta aphụ iya.
Yọ byakwa bya eshia iku,
ẹke mu nọ; mu ta ama.
12 Ọ -nata madzụ iphe;
?bụ onye a-sụ iya t'ẹ b'o meshi?
?Bụ onye ha k'ọji iya
iphe oome?
13 Ẹhu -wata oghu Nchileke
eghughu b'ẹ t'o mejekwa agha ẹnya;
k'ọphu bụ lẹ ndu sọja
Réhabu byishiru iya ikpere.
14 ?Nanụ ẹge mu e-shi asa iya okfu?
?Mu nweru ọnu, mu e-gude
tẹ mu l'iya wata ntụtu-ẹgo?
15 Ọ bụ oswi-okfu l'ẹ tọ dụdu
iphe, mu kpataru;
ọle mu te ejekwanu iya ọgba okfu.
Mu a-nọdunuphu arọ
onye ono, bụ onye ikpe mu ono
t'ọ phụaru mu imiko.
16 Mu -kua ya oku; yọ bya;
bẹ mu ta rịkwa l'oo-yeru mu ọnu.
17 Ọ bụ oke phẹrephere;
bẹ oo-gude bya egwee mu rakaraka;

mee t'ọnya, tụkoru mu ẹhu dzuru ka nshinu;
l'ẹ b'ọ dụ iphe, mu kpataru.
18 O gude iphe-ọtsu-l'ẹhu l'atsụpya mu;
to kwe tẹ mu tụfu ume.
19 Ọ -bụru k'ọkpehu;
bụnu yẹbedua bụ ike kpụ.
Ọ -bụru k'ikpe;
?bụ onye e-kukwanu iya ikpe?
20 Ọ -bụru l'ẹ t'ọ dụdu iphe mu
meru bẹ ọnu mu
kpataakwaru kpube mu.
Ọ -bụruru nụ l'iswi dụ mu mma;
bẹ ọnu mu a-nma lẹ mu iya-a.
21 A makwaru-a l'ẹ t'ọ dụdu
iphe, mu kpataru;
ọle mu ta akpahẹdu ishi;
mbụ lẹ ndzụ gbe dụwa mu nụ ashị.
22 Mbụ l'ọ chịko bụru iphe lanụ.
Ọ bụ iya kparu iphe mu sụru:
'Lẹ Nchileke emebyije ndu
ẹ-ta dụdu iphe, ẹphe meru;
mẹ ndu bụ ndu ikpe nmaru.'
23 Mgbọnwu -gbakwoshilahaa
ndu ẹ-ta dụdu iphe, ẹphe
meru; meji atọfulahaa ẹphe;
bụle-ẹ ọchi; bẹ Nchileke anọduje achị.
24 Mgboko-a -laa ndu
akirishi l'ẹka;
yo kwechishia ndu ikpe ẹnya.
Ọ bụ; ọ -bụdu iya;
?bụhunu onye e-me iya.
25 ?Mu a-nọ-bekwadu ịno-be agha.
Ọ bụ; ?mu gbe ele ẹnya

l'o nweru mbọku,
ẹhu a-tsọ mu nwẹnaa.
26 Ndzụ, mu agba
swacha-swacha l'ọ bụ ụgbo,
maru ọgba ọso.
Oozi phaaphaa l'ọ bụ ivu
abya ọdzuta nwọku.
27 Mu -sụ tẹ mu haa ọgu aphụ;
bẹ ifu a-gbanwe mu;
mu awata ọmu ọnu-ọchi.
28 Obenu l'iphe-ẹhuka, mu eje;
bẹ mu atsụkwadu-a egvu;
kẹle mu maru l'ẹ tịi kwedu
l'ẹ tọ dụdu iphe, mu kpataru.
29 Keshinu ikpe nmawaru mu;
?bụhunu ole bẹ mu
alịkashiru onwomu?
30 Ẹ to nwekwa mẹ mu gude
ncha saa onwomu;
dụ l'ọ bụ eberugo;
bya egude ncha kwọo ẹka;
yọ ma mma;
31 bẹ ịi-patalẹkwa mu-a chee
l'iduma, echi bụruburu;
k'ọphu bụ l'uwe, mu yeru l'ẹhu;
bẹ mu a-dụ ashị.
32 Nchileke ta bụdunu madzụ
ẹge-a, mu bụ-a;
mẹ mu agbakwanua ya
okfu; mẹ mu l'iya
edogbabekwanu iya l'ụlo ikpe.
33 Ọphu ọ dụkwanu
onye ogbo, nọnu,

ge egude ayi ẹka;
gbokahu ayi;
34 mbụ onye a-nafụ Nchileke
ẹchachi ono, ọ nụberu mu l'ẹhu ono;
k'ọphu ọo-ha mu oye egvu.
35 Teke ono; mu ekfukwanua
ẹge ọnu ha mu;
mu ta atsụhe iya egvu.
Obenu l'ẹge ọ dụ nta-a;
bẹ ike ta adụhedu mu k'ekfukfu iya.”

10

1 “Ọnodu ndzụ atsụwa mu l'ẹhu.
Ọo ya bụ tẹ mu bya
ekfushikota ẹke, ọotsu mu l'ẹhu; mbụ
kfushikota ẹge o ghu mu.
2 Mu a-sụ Nchileke:
T'ẹ b'ọ nmashịnu mu ikpe!
T'ọ gụshinuaru mu iphe, mu meru ọbu!
3 ?Tọo iphe, dụ ngu mma;
nggụbe Nchileke bụ t'ị nụa mu aphụ;
mbụ t'i mebyia iphe,
i gude ẹka ngu mee;
idzu, ndu ẹjo iphe egbe
bụleru ngu-a ọnu-ọchi.
4 Ẹnya ngu;
?ọ bụ ẹnya madzụ tọo.
T'ọ bụ ẹge madzụ
ele ẹnya l'iphe b'i leje iya.
5 ?Bụ ẹge nka kẹ madzụ beru;
bẹ nke ngu beru.
?Tọ bụ ẹge ịikata-be nka;
bẹ madzụ akatabe,

6 mekwanuru iphe, bụlephu
ẹke ọonmaru mu;
bẹ ịinoduje avọ;
l'achọkashi ẹke mu mesweru.
7 Obenu l'ị makwaru-a
l'ikpe ta nmadu mu;
ọphu ọ dụdu onye a-dụ ike
nafụta mu l'ẹka ngu.
8 ?Tọ bụdunua nggụbedua
gude ẹka ngu moo mu;
bya emee mu.
?Ịi-bya aghakọbe nta-a;
woru mu mebyishia tọo?
9 Nyatakwa l'ị kpụru mu l'ọ bụ ụra.
?Ịi-bya nta-a bya avọkposhia
mu tẹ mu bụru ẹja ọdo tọo?
10 Ọ bụ nggu metaru ụmuda,
e gude yee ime mu;
nggu abya emekwaaphu
tẹ mu nọdu l'ẹpho nne mu kpụa.
11 Nggu abya eworu anụ-ẹhu
yee mu oye uwe;
bya egude ọkpu
yẹle ụmi-ọkpu dzekfua mu.
12 Ọ bụ nggu nụru mu ndzụ;
bya eyeru mu obu.
Yọ bụru ẹge i gude ehe mu
meru iphe ndzụ dzuru mu.
13 Obenu l'o nweru iphe i shi
domiaru mu edomi;
mbụ lẹ mu marua l'ọ bụ iphe,
ị rịkohawaru mu arịko:
14 lẹ mu -mee, iphe dụ ẹji;

bẹ ịi-tụbekpele iya phụ nvọ;
l'ẹ tịi leswetadu ẹke mu mesweru.
15 Ọ -bụru l'ikpe nmaru mu;
t'aphụ bụkwaru nke mu!
Ikpe -laaru mu; bẹ mu
ta apalighekwa ifu apali;
kẹ l'iphere bụwa nke mu;
iphe-ẹhuka, mu eje abyawa mu ori ishi.
16 Mu -je ome lẹ mu paliru ishi;
nggu achịlahaa nta mu
l'ọ bụ agụ.
Nggu egude ike ngu ono,
dụ biribiri ono fụaru mu.
17 Ịikpobataje ndu ọphungu,
a-nọdu agba mu ekebe.
Mu egbe aka ngu ru
oghu eghughu l'ẹnya l'eje ejeje.
Ndu sọja ngu akpọje
iche iche abya mu otso ọgu.
18 ?Bụnua ngụnu meru iphe,
ị haru t'a mụa mu?
Ọ dụ mu t'a sụ lẹ mu
nwụhuru nne mu l'ẹpho.
19 Ọ g'aka mu mma;
ndẹge ọ bụru lẹ mu ta nọbua lẹ phu;
m'ọ kwanu lẹ mu shi l'ẹpho
tụa uswe lashia l'ili.
20 ?Mu a-nọ-bekwadu ịno-be agha?
Kụfunu mu ẹka t'ẹhu kabẹ
tsọo mu nwẹnaa;
21 tẹmanu mu aladẹ ẹke ono,
bụ; a -lawa iya;
ta alatahẹdu ọdo ono;

mbụ l'alị ono, nọdu gẹbeyingu;
gbaa tsụkiribangu ono;
22 ẹke ẹnyashi iya bụ abalị-ìshì;
iphe, nọ iya nụ abụru ẹkpuru-ọchi;
mẹ nwonyonyo,
gbakọtaru tsụbalangu;
bya abụru ẹke dụ gharagharaghara."

11

Ọnu, Zofa eye

1 Tọ dụ iya bụ; Zofa, bụ onye Nema abya eyee
ọnu; sụ:
2 "?Aa-ha oye ọnu l'iphe
ọwaa, i kfushiru-wa tọo?
?Iikfushi iphe-a l'ọo
t'a haaru ngu enge tọo?
3 Bẹbebe ono, iikfu ono;
?oo-me tẹ madzụ dobe ọnu
ndoo tọo.
I -jagee ndiphe ewena ono,
ịija ono; ?t'ẹ b'ọ dụ onye
a-gbọru ngu chaa tọo?
4 Ị sụru Nchileke l'iphe,
i kwetaru te nwedu ntụpo;
bya asụkwaphu l'ị bụ
onye dụ-geru nụ l'ẹnya Nchileke.
5 Ọle; ọ dụkwanu mu t'a sụ lẹ
Nchileke e-ye ọnu l'onwiya;
mbụ kpuhaa ọnu gbakụshi ngu iya;
6 mbụ kpuhaa mmamiphe gheberu ngu ọnu;
kẹ l'ọkpuberu mmamiphe
enweje ifu labụ.
Iphe, ịi-maru; Jobu;

bụ lẹ Nchileke gbe
tụ-zetakwa nụ ẹka l'àhụ̀hù,
ọohu ngu; ma l'ẹge iphe,
dụ ẹji, i meru ha.
7 ?Ịi-dụghe ike maru ẹge
Nchileke habe ogvu?
?Ịi-dụ ike vọo vọfuta ẹge
Ọkaribe-Kakọta-Ike beru?
8 Ọ kakwa akpamigwe l'eli;
?nanụ ẹge ii-me iya.
Ọ kakwa alị-maa ogvu;
?bụ ngụnu bẹ ịi-dụ ike maru.
9 Ọ kakwa mgboko-a ogologo;
kakwaphu eze ẹnyimu ụsa.
10 Nchileke -bya nta-a;
bya akpụta ngu tụ-chia;
kpụru ngu jeshia ụlo ikpe;
?bụ onye a-kpọ-shighe iya?
11 Nchileke makọtakwaru-a ndu ẹjire.
Teke ọ phụru iphe, dụ ẹji;
?tọo tụbejedu iya nvọ tọo?
12 Iphe, ọ bụ bụ l'ọ ka ntse ọzufuta
nkakfụ-ịgara-ọswa
t'ọ wata ome l'ọ bụ madzụ;
karia ome onye eswe
t'o nweru egomunggo.
13 Obenu l'i -wowaru obu ngu
tụ-pyo l'ẹke Nchileke nọ;
machịaru iya ẹka ngu ẹphe ẹbo;
14 bya esefukota ẹka l'iphe,
bụ iphe, dụ ẹji, iimeje;
tii kweje t'o nweru iphe,
dụ ẹji, a-nọ l'ufu ngu;

15 ono teke ịi-pali ifu apali;
iphere ta adụhe ngu.
Ọo ya bụ; nggu evudo kemukemu;
tịi tsụhe egvu.
16 Ono teke ịi-tụko
iphe-ẹhuka ngu l'ọ ha zahakọta.
Yọ dụ ngu l'ọ bụ ẹge ono,
utso abyatsuje; yọ laa ono.
17 Ndzụ ngu abya egbufu;
ka echi oke-eswe onwu enwunwu.
Ọchi abya asahụru ngu l'ọ bụ nchi-abọhu.
18 Ii-buru lẹ domangu rimangu;
kẹ l'o nweru iphe iile ẹnya iya.
Nggu anọdu tụfu ume l'ẹhu-gudangu.
19 Ịi-la l'ụlo; tọ dụ onye a-bya ngu oye egvu.
A dụ l'igwe byalahaa t'i yeru ẹphe ẹka.
20 Obenu lẹ ndu ẹjo iphe;
bẹ ụzo ẹphe e-mekochaa chihu;
ẹphe ta aphụ ụzo, ẹphe
e-shi nahụ.
Iphe, ẹphe a-nọdu ele
ẹnya iya nwẹnkinyi abụru anwụhu.”

12

Ọnu, Jobu eyeru Zofa

1 Tọ dụ iya bụ; Jobu abya eyeeru iya ọnu sụ:
2 “Ẹ t'a tụdu iya atụtu;
l'ọo unubẹdua bụ
o-kfua-ọ-gvụ.
Ị -nwụhu; mmamiphe etsoru ngu.
3 Ọlobu; mẹ mu nwekwarua
egomunggo l'ọ bụ unubẹdua.
?O nweru ẹge ọdo,

unu bya aka mu ọdo tọo?
?Bụ onye bụ onye
ẹ ta madu iphe ono,
iikfushi ono l'ọ ha?
4 Nta-a; bẹ mu bụwa iphe,
ndu ọ̀nyà mu gude agba mgba-ọnu;
mbụ mụbe onye shi
akpọ-kuje Nchileke;
yọ za mu.
Mu bụwa iphe-ọchi;
lẹ mụbe onye doberu ẹka ndoo;
ụta ta nọ mu l'ẹhu.
5 Ndu iphe dụru lẹ mma
ta amajẹdu iphe, bụ lẹ
madzụ nọ l'iphe-ẹhuka.
Ẹphe asụje l'ọo ndu
ẹturu lọru b'a mụru
iphe-ẹhuka yeru.
6 Obenu l'ufu ndu abalị-d'egvu
te nwedu onye akpa ẹphe ẹhu.
Ndu akpatsu Nchileke iwe
te gbe dụdu iphe,
eme ẹphe;
mbụ ndu ono, gude ọgvu
ẹphe l'ede ono.
7 Obenu; ọ -bụru l'unu achọ tẹ
iphe doo unu ẹnya;
unu je ajịta ụnwu-anụ-ẹgu;
m'ọ bụ ụnwenu.
8 Teke ẹ tọ dụdu;
unu kfuru eliphe
t'o zia unu iphe.
Ọ -dụdu; unu ahaa t'ẹma,

nọ lẹ mini zia unu iphe.
9 ?Bụ onye ole l'iphe ono,
mu gụshiru ono ta madu
l'ọo Ojejoje gude ẹka iya
mee iphe-a, meru nụ-a?
10 Ọ bụ Nchileke bẹ
ndzụ iphemiphe ọbule,
o keru ekeke nọ l'ẹka;
bụru iya gude ume,
onyemonye ọbule atụ.
11 ?Tọ bụdu ẹge ono,
nchị egeje iphe, ọ nụru egege ono;
bụ ẹge ire edejeodu ọnu l'iphe, oo-ri.
12 ?Tọ bụdunua l'ẹka ndu bụ ọgurenya;
bẹ eeshije mụta iphe;
bụru onye karu nka
bẹ iphe edoje ẹnya.
13 Ọ bụ Nchileke nwe
mmamiphe; mẹ ike.
Ìdzù yẹle iphe odo ẹnya
abụkwaruphu nk'iya.
14 Iphe, bụ iphe,
o nwutsuru enwutsu
ta dụkwa onye a-dụ ike
kpụ-kwaa ya;
ọphu ọ dụkwa onye
a-dụ ike tụ́hàà onye ọ tụru mkpọro.
15 Ọ bụ Nchileke bụ:
o -gbochia tẹ mini ba achị;
ẹjo mkpọ-anwụ abya.
Teke ọ tụharu ugbo;
yọ bụru utso.
16 Ọ bụ Nchileke bẹ ike;

mẹ mmamiphe nọ l'ẹka;
bụkwaru iya phụ b'ọ nọ
l'ẹka; mbụ onye ụgho;
mẹ onye ọoghoru iya.
17 Ndu akpọ-ziru ndu ọdo ụzo; bẹ ọotuje too;*
mee ndu ikpe t'ẹphe bụru ndu eswe.
18 Oomeje ndu eze t'ẹphe shi
l'ọkwa-eze ẹphe; bya abụru ohu.
19 Ndu, achịjeru Nchileke ẹja;
bẹ ọochifuje ọkpa l'alị; wofu ẹphe.
Ndu, bụ ndu vudowa nụ;
bẹ onwutsuje.
20 Ndu e gude ire ẹphe ẹka;
bẹ oomeje t'ẹphe ba mahẹ iphe, ẹphe e-kfu.
Ndu, bụ ọgurenya;
bẹ ọonafuje egomunggo
t'iphe be edohe ẹphe ẹnya.
21 Ndu, bụ ndu, a maru
ẹpha ẹphe; bẹ ọonmaje phulaphula.
Ndu, bụ ndu ike nọ l'ẹka;
bẹ oomeje; ike agvụ ẹphe.
22 Ookoshije iphe,
dụ ogvu ogvu, nọ l'ọchi;
l'emeje iphe, gbaru tsụbalangu;
t'ọ bụru iphoro.
23 Ọ bụ iya emeje tẹ mba bụru eze mba;
bụru iya echikaje iya.
Ọ bụ iya emeje tẹ mba zụa azụzu;
bụru iya achịkashije iya.
24 Ọonafuje ndu ishi

* **12:17** 12:17 Iphe ẹka-a kwata ekfu bụ lẹ Nchileke agbabẹje ẹphe ọtu; ẹphe awata okpe ẹjo ikpe.

kẹ mgboko-a egomunggo;
nwuru ẹphe ye
t'ẹphe wata ọgha-phe ebedere-badara.
25 Oomeje t'ẹphe etsutso etsutso;
l'akpọ galagala l'ọ bụ onye mẹe guderu."

13

1 "Mbẹdua gudeekwa ẹnya mu
phụkota iphe ono l'ọ ha;
bya egudewa nchị mu nụa ya;
yo doo mu ẹnya.
2 Iphe, unu maru;
bẹ mbẹdua makwaru-a.
Ẹ to nwekwa ẹke
ẹnya mu laru l'ẹke unu nọ.
3 Obenu l'ọ dụ mu t'a sụ lẹ mu
e-kfuru nụ
Ọkaribe-Kakọta-Ike.
Tẹ mu lẹ Nchileke l'onwiya tụa ya.
4 Obenu l'unubẹdua gude
ntuphu-ire egbugbo mu.
Unu bụkota mkpọkoro
ndu njibya l'unu ha!
5 Ọ dụ mu t'a sụ l'unu a-tụko
l'unu ha dobe ọnu ndo;
kẹ l'ọ bụ ono g'e-koshi
l'unu bụ ndu, maru iphe.
6 Unu ngabẹwaru nchị
tẹ mu yee ọnu!
Unu ngabẹ nchị;
nụa iphe, mu ekfu!
7 ?Bụ ngụnu meru iphe unu adzụ ẹjo-ire;
sụ l'ọo Nchileke bẹ unu ekfuchitaru.

?Bụ Nchileke;
bẹ unu e-gude ẹregede l'ekfuchitaru tọo.
8 ?Unu eme t'unu gbataru Nchileke tọo.
?Bụ unu a-gbaru iya ọdzori tọo.
9 Nchileke -je unu enyochaa;
?unu adụa ike mee ya eswe
ẹge madzụ emeje ibe iya.
10 Ẹ to nwekwa ẹge ee-me tẹ
Nchileke ba abaru unu mba;
mẹ unu wata ọkpa oke lẹ mpya.
11 Ọdu-biribiri iya;
?te egudedu unu tọo.
?Egvu iya ta akaduru unu oru l'ẹhu.
12 Iphe ono, unu ekfushi ono
tụko bụru ẹtu, laru lẹ ntụ.
Iphe, unu edo t'unu gude
dofu onwunu abụru iphe laru l'ẹpoto.
13 Unu daa ashị; tẹ mu kfua;
ọphu, e-me nụ; t'o mee!
14 ?Bụ ngụnu meru iphe mu
e-gude ndzụ mu tụa ntụ?
15 Ẹ tọ nwekwa m'o -ruhuru;
oogbu mu egbugbu;
bẹ mu a-chịlekwarua ẹnya dobe l'ẹke ọono.
Mu e-vudokwa iya phụ l'ifu kpefu.
16 Ọ bụ iphe ono e-mekochaa dzọo mu;
kẹ l'ẹ tọ dụdu onye,
ẹ-ta atsụdu Nchileke egvu,
a-dụ ike kpọfu iya l'ifu.
17 Unu kpaa iphe lẹ nchị;
nụa iphe-a, mu ekfu-a!
Tẹ iphe-a, mu ekfu-a
bamikwaa unu abami lẹ nchị!

18 Lẹ nta-a, mu chịkobewaru
iphe, mu e-kfu-a; bẹ mu
marua l'ikpe a-laru mu.
19 ?O nweru onye a-bya a-sụ
l'ọo iphe, mu meru ndọ-ọ?
Ọ -dụ ẹge ono; mu adaa ashị; nwụhu.
20 Nggụbe Nchileke;
iphe mu arọ ngu t'i meeru
mu dụ ụzo iphe labụ;
k'ọphu mu a-haa
odomi onwomu edomi l'ẹke ịino!
21 Sefu mu ẹka l'ẹhu;
nggu ahaa mu oyephe egvu
ono, iiye mu ono.
22 Ọ bụ teke ono bụ;
i -kua mu; mu aza ngu.
Teke ẹ-tọ dụdu;
nggu ahaa tẹ mbẹdua
-kfujee ekfukfu;
nggu eyejeeru mu iya ọnu.
23 Ẹjo iphe mu ono;
?bụ ole b'ọ dụ.
?Bụ ugbo ole bẹ mu
mekpooru ẹjo iphe ono.
Koshinu mu ẹke mu chọru okfu;
mẹ ẹke mu mesweru.
24 ?Nanụ ẹge ọ dụ; bẹ iidomi
onwongu edomi l'ẹke mu nọ;
l'ele mu l'ẹ̀ mu bụ ọhogu ngu.
25 ?Bụ mkpẹkwo,
phẹrephere alọnga alọnga;
bẹ ịinu aphụ.
?Bụ ẹswa ọkponku-a;

bẹ ịichi ọso tọo.
26 Kẹ l'iphe, i deshiru lẹ mu
meru bụkota iphe,
eru mu l'anụ;
shi ẹge ono vuta ẹjo iphe,
mu meshiru teke mu bụ
nwokoro byabẹ mu l'ishi.
27 Ị chịwaru mu ọkpa ye lẹ mkpọro;
l'enyo t'ị maru ẹge mu haru ọkpa ha iya;
bya emee mu
iphe-ọhubama l'ichirukfu;
k'ọphu ịi-majẹru ẹke mu dzọru ọkpa.
28 Ọo ya kparu iphe madzụ
eyokashihuje l'ọ bụ iphe rehuru erehu;
mbụ rubashihu l'ọ bụ uwe, nra riru."

14

1 "Iphe, bụ madzụ,
nwanyi mụru;
bẹ ndzụ iya dụ-a tsọ-kengu.
Ọ bụluphu iphe-ẹhuka bụ
iphe, jiru iya nụ.
2 Ọojashije ẹgwegwa l'ọ bụ igu oshi;
nwụkwaaphu kpaa teke ono teke ono.
Yọ bụru ẹge nwonyonyo
ẹ ta akpọjedu ụkfu bụ ẹge
ẹ tọ dụdu ẹge ọono-beje.
3 ?Bụ egbe onye ono;
bẹ ii-woru ẹnya rụbe.
?Bụ egbe onye ono;
bẹ ịi-kpụta bya iya okpe ikpe l'ifu ngu.
4 ?Bụ onye a-dụ-ghe ike shi
l'iphe ẹ ta dụebedu mma

wofuta iphe, dụebe mma.
Ẹ to nwekwa.
5 Keshinu ọphu a gụwaru ẹge
madzụ a-nọ-bebe ọgu doberu iya;
tụ-buwaru iya ọnwa ole,
ọo-nọ lẹ mgboko-a;
bya ekoshiwa iya ẹge ẹ tọo nọghatadu;
6 wofunu ẹnya l'ẹke madzụ nọ;
haa ya t'ọ tụsaru ẹhu;
jeye teke oo-jeghee oke-ozi iya
l'ọ bụ onye e buru ozi.
7 Oshi, gvuru l'alị nwekwaru
iphe, oole ẹnya iya;
mbụ l'e -gbutsua ya;
yo futa ọdo l'ukfu iya.
Ono, o futaru ono anyaa.
8 Ọ bụ oswi-okfu l'ọ́gbaragba iya a-kashịhu;
ukfu iya anọdu l'alị nwụhu;
9 obenu l'ọ -nụlephu nshishi mini;
yọ dzụta ọdo;
bya erua iru ọphungu l'ọ bụ
iphe, a kụru akụku.
10 Obenu lẹ madzụ -nwụhuwa; e lia ya.
Ọ -tụ-buwa ume;
bẹ nk'iya gvụwaru.
11 Ọ bụ ẹge mini atahụje l'ẹnyimu;
alị akpọshihu nkụ;
12 bụ ẹge madzụ azẹje;
too gbeshihe ọdo.
Ẹ too tehuhedu ọdo;
ọphu o nwedu ẹge e meru iya;
o gbe etetakwadu.
13 Ọ dụ mu t'a sụ l'ii-wotale

mu phụ je edomia l'ime ili;
kpuchia mu iphe l'ẹke ono
jeye teke ẹhu-eghughu ngu a-dazita.
Ọ dụ mu t'a sụ l'i tuburu
l'ọo ẹge aa-nọ-bebe ndọ;
tẹmanu nggu anyata mu.
14 Madzụ -nwụhutsua;
?ọo-nọdu ndzụ ọdo tọo.
L'iphe, bụ oge
iphe-ẹhuka-a, mu nọ-a;
bẹ mu e-eche jeye teke
aa-tọfuta mu.
15 Teke ono bụ: i -kua mu oku;
mu aza ngu.
Teke ono bẹ mubẹ
onye ono, i gude ẹka ngu
kee ono a-dụlahaa ngu mma l'ẹnya.
16 Teke ono; bẹ ịi-wata ọgu ije mu ọgu;
nggu elebuhu ẹnya l'iphe, dụ ẹji, mu meru;
17 nggu eworu iya kechia ekechi;
ruru iphe kpube iya.
18 Obenu l'ọ bụ ẹge
ugvu anọduje eribashihu; l'avọkposhihu;
mbụ ẹge eenwufuje mkpuma
l'ẹke ọokporu;
19 mbụ ẹge ono, mini
ekwobashije mkpuma;
mbụ ẹge ono, ukporo-mini evuje ẹja ono
bụ ẹge iimebyishije iphe,
madzụ ele ẹnya iya.
20 Ịikapyabeje madzụ ẹkuku;
kẹ onye ọphu agvụ.
Iimeje tẹ ifu iya gbanwee; yọ bụru iya alala.

21 Ọ -bụru l'aakwabẹ
ụnwu iya ugvu;
b'ẹ t'ọ mahẹdu.
Ọ -bụru l'akpụ ẹphe ifu l'alị;
b'ẹ t'ọ phụhedu iya.
22 Iphe, eru iya l'ẹhu bụ iphe,
ahụ iya ọku l'ẹhu nk'iya.
Yọ bụru aphụ k'onwiya;
bẹ ọogu nkịnyi iya.”

15

Ọnu k'ẹbo, Elifazu eye

1 Tọ dụ iya bụ; Elifazu, bụ onye Témanu abya
eyee ọnu; sụ:
2 “Onye maru iphe;
?ookfuje okfu, ẹ te nwedu ishi;
m'ọ bụ gude okfu,
ẹ-ta gadu mkpa eme t'ọ dzọo onwiya?
3 ?Bụ mkpọkoro-okfu;
bẹ onye maru iphe
egudeje eye ọnu l'okfu tọo;
?mbụ l'ekfu okfu,
ẹ ta dụdu m'ọo nanụ,
baru uru?
4 Obenu l'i woleruphu k'ọtsu
Nchileke egvu fua l'alị;
l'akpọshikwaphu t'e bẹ
eekfujehe anụ Nchileke.
5 Ọ bụ ẹjo ụdudu ngu ezi ngu iphe, ii-kfu;
yọ bụru ẹregede b'i gude ekfu iya.
6 Ọ kwa ọnu ngu anma ngu ikpe;
ẹ tọ kwa nke mu;
bụru ọnu ngu agba ngu ekebe.

7 ?Bụ nggu bụ onye ọdungu,
e vuru ụzo mụa.
?Ọ dụ ngu l'i vu ugvu ugvu
ụzo nọdu lẹ mgboko.
8 ?Ị nụjewaru idzu,
Nchileke chịru tọo?
?T'ịiri l'ọo nggu nwẹnkinyi; bẹ maru iphe?
9 ?Bụ ngụnu b'ị maru, ayịbedua ta madu?
?Bụ ngụnu bụ iphe,
edoje ngu ẹnya, ẹ te edojedu ayịbedua?
10 Ndu bụ ọgurenya;
mẹ ndu ishi-ẹwo bẹ ayi
l'ẹphe nọkwa l'ẹke-a;
mbụ ndu, bụ nna ngu phẹ ọgurenya.
11 Ike ono, Nchileke adụ ngu ono;
?ọ ha ngu nwanshị l'ẹnya tọo;
mbụ okfu ono, e ruberu
ẹhu erube l'ekfuru ngu ono.
12 ?Nanụ ẹge ọ dụ;
bẹ ọkpoma ada ngu kitikiti.
?Nanụ ẹge ọ dụ;
bẹ ịivo ẹnya ẹge ono;
13 kẹ t'i woru ẹhu-eghughu ngu
atụ-koshi Nchileke;
egbe okfu ọwaa eshi ngu l'ọnu awụshi.
14 ?Bụ ngụnu bẹ madzụ bụ
kẹ t'ọ dụebe mma?
Madzụ ono, nwanyi mụru ono;
?ngụnu b'ọ bụ kẹ t'ọ bụru
onye doberu ẹka ndoo?
15 Ọ -bụru lẹ Nchileke
te gudedu ire ụnwu ojozi nk'iya ẹka;
imigwe l'onwiya ta dụebe iya mma l'ẹnya;

16 ?bụchia madzụ, anọduje eme
alị-pata-chigbua;
l'angụ iphe, dụ ẹji ọngu mini
e-gbe dụ iya mma l'ẹnya.
17 Ngabẹ nchị; tẹ mu mee
t'iphe doo ngu ẹnya;
tẹ mu kọoru ngu iphe,
mu gudewaa ẹnya mu phụa;
18 mbụ iphe, ndu maru iphe kfuru;
tọgbo iya ẹba;
ọphu ọ dụdu iphe,
ndiche ẹphe kfuru,
nweru ọphu ẹphe domiru edomi.
19 Ọ bụ ndiche ẹphe ono
gẹdegede b'a nụru alị-a;
ọphu ọ dụdu ndu
mbyamubya, swejeru l'ẹke ẹphe nọ.
20 Ẹjo madzụ anọduje atsụ ude
jeye teke ọo-nọ-bebe;
mbụ taa chịchichi gbururu jeye.
21 Iphe, ejiji iya nchị bụ iphe, eye egvu.
Teke ọ dụ l'iphe dụwaru iya lẹ mma;
ono teke ndu abalị-d'egvu
abyajẹ bya afụaru iya.
22 Ẹ too kwejekwa lẹ ya e-shi
l'ẹkpuru-ọchi wafụ.
Ọ bụ l'ogu-mbeke
bẹ oo-mekocha laa.
23 Ọonoduje aghaphe;
maru lẹ ya bụ nri udele.
Ọ manarua lẹ mbọku,
nchi e-jikfu iya bẹ tụwaru iya l'ụkfu.
24 Iphe-ẹhuka; mẹ aphụ bụ

iphe anọduje eye iya egvu.
Ọ kapyabẹ iya ẹka l'ọ bụ
onye eze, rụkotawaru ẹhu k'ọgu.
25 Iphe, kparu iya nụ
abụru l'ootsuru Nchileke ẹka l'iri ise.
Ẹge ono b'ọ nyaru
Ọkaribe-Kakọta-Ike ndụ.
26 Oogudeje igbidigbi iphe,
shihuru ike,
eegudeje ezeru ọgu;
bya t'ẹphe kwagba iya.
27 A makwaru-a l'ọ daru ọkporokpo
jeye l'ifu; bya eyee anụ l'ukfu;
28 obenu l'ẹke, o mekochaaru buru
bụ lẹ mkpụkpu, ẹgbara kfụru;
l'okorobo ụlo, ẹ ta dụdu
onye bu iya nụ; l'ụlo, bụwa mkpọkpo-ọzulo.
29 Ẹ to nwedu iphe,
oo-nwekwadu.
Iphe o nweru enweru
a-bụru iya ẹka-ọla-azụ;
ọphu iphe, o setaru eseta
'ejegbahẹduru alị ono.
30 Ẹ tọo wafụdu l'ẹkpuru-ọchi ono.
Ọ bụ ire-ọku a-nganwụshi iru iya.
Yọ bụru Nchileke
a-phụ iya ọnu phụkashia ya.
31 T'ẹ b'o zihe onwiya okfu
je akpọru obu ye
l'iphe ẹ-ta gadu mkpa;
kẹ l'ẹ tọ dụdu iphe, oo-rita iya.
32 Ụgwo iphe o meru bẹ
aa-kfụ-dzu iya akfụ-dzu;

tẹmanu oge nk'iya erua;
ọphu ẹkali iya 'enwedu l'o rua iru.
33 Ọo-dụ l'ọ bụ vayịnu,
e chikoshiru akpụru iya
l'okurutu; mbụ l'ọ bụ
oshi olivu, tsụtsuaru igu;
yọ nahụ iya rishihu.
34 Iphe, bụ ndu ẹ-ta atsụdu
Nchileke egvu
a-gba ẹka nwa.
Yọ bụru ọku e-tsufu
ụlo ndu yeru obu l'ọna
ẹka-azụ.
35 Egbe ndu ono achịje idzu;
mee iphe, dụ ẹji.
Ó bụ ẹregede bụ iphe
ejije ẹphe ọkpoma ejiji."

16

Ọnu, Jobu eyeru Elifazu

1 Tọ dụ iya bụ; Jobu abya eyee ọnu; sụ:
2 "Mu anụjehaakwa egbe
okfu-a, unu ekfu-a.
Ọ kwa ọchi;
bẹ unu byaru mu achịchi.
3 ?Bụ teke ole
bẹ unu a-ha okfu ẹge-a?
?Bụ ngụnu kparu iphe
unu ekfu ẹge-a?
4 Ndẹge ọ bụ mbẹdua bụ unu;
m'ọ kwaa ẹge-a, unu ekfu-a;
bẹ mu ga anọdu ekfu.

Mu ga anọdukwa-a
agbaru unu okfu ọgba egbe;
l'azụru unu ukwe.
5 Ọle mu g'akabẹjekwaa
gude ọnu mu adụ unu ike;
ọshi, mu g'anọdu ayọru
unu g'emekwa-a t'ẹhu gụa unu phengu.
6 Obenu; mu -kfua okfu; iphe,
eme mu nụ emele mu-a.
Mu -dobe ọnu ndoo;
too gbe aka mma.
7 Nggụbe Nchileke;
i mewaru mu; ike agvụ mu.
Ị kpụwaru mu ishi;
gbabẹ mu ẹka ọtu l'ufu mu.
8 I mewaru mu; mu agbajọshihu.
Ono abụru iphe ekebe
lẹ mu meruphu ẹjo iphe.
Agvụgvu-a, mu gvụru-a
agbakwaphu ekebe ekpu mu.
9 Nchileke gudewa
ẹhu-eghughu lakashịa mu alakashị.
Mu dụwa iya ashị;
yọo taru mu ikirize.
Onye ọhogu mu eme iya
t'ọ vọ mu ẹnya avọvo.
10 Ndiphe aphụje mu;
mu etee ẹphe ụkfu;
ẹphe echi mu ẹka
l'ishi-nchị; l'eme mu
iphe-iphere.
Ẹphe kpakọru mu akpọko;
l'etso mu okfu.

11 Nchileke nwuwaru mu nụ ndu ẹjo madzụ.
O wowaru mu ye ndu ẹjo
iya ono l'ẹka.
12 Mu shikwa-a buru l'ẹhu-agu.
Yọ bya apyịta mu l'ẹkpiri;
gwee mu egwegwe.
Oodo mu edodo tẹ ya meka mu iphe.
13 Ndu agbaru iya akfụ
nọ-pheru mu mgburumgburu;
l'agbafushi mu meji;
chịshia mu ọtso-ile wụshi l'alị.
Imiko mu ta dụ iya.
14 Ooyele mu phu ọru
n-yepyabe.
Ọonoduje ezipyabe mu
l'ọ bụ onye sọja.
15 Mu dzụwaru uwe-aphụ
kpube onwomu;
woru ifu kpube l'ẹja.
16 Mu rawaru ẹkwa;
ẹnya achaa mu too;
ẹnya gbakọtawaru mu ọchi.
17 Obenu l'ẹka mu ta dụbua l'iphe-kpaa.
Ekfukfu, mu ekfuje anụ
Nchileke buhuru ẹsa.
18 Nggụbe alị;
be ekpuchikwa mee mu iphe!
Tẹ mkpu, mu echi
ba abụkwa k'iphoro!
19 Mbụ lẹ nta-a;
bẹ onye ekebe mu nọkwa l'imigwe.
Onye ọphu ekfu
eyeru mu nụ anọdu oreke-imeli.

20 Ndu ọ̀nyà mu phẹ
egbe achị mu ọchi.
Ọle onye mu ara ẹkwa
araku bụ Nchileke.
21 ?To nwedu onye a-rọru mu Nchileke;
ẹge ono, madzụ arọje l'ẹhu
madzụ ibe iya ono.
22 Ọ bụa nwafa olemole nta-a;
mu ejeshia ẹke, bụ:
mu -jewa iya; mu ta alatahẹdu ọdo."

17

1 "Ume ta nọhekwa mu.
Nke mu gụakwaru.
Mu nọokwa l'eche mbọku, ee-ye mu l'ili.
2 Ọ bụlephu ndu azụru mu
ukwe bụ ndu nọ-pheru mu mgburumgburu.
Ẹke ẹnya mu anọje bụlephu
l'ẹjo oshi ono, ẹphe nọru mu ono.
3 Nchileke; byiko;
yenu onwongu l'itumo
l'okfu ẹka mu ẹge ono, ịicho ono;
kẹ l'ẹ tọ dụdu onye ọdo,
a-naghe mu mkpalẹka ọdo;
gbahaa nggụbedua.
4 I mechishiwaru ẹphe
ẹkpa egomunggo;
tọ dụhe iphe, edojekwadu ẹphe ẹnya.
Be ekwekwa t'ẹphe mekputa mu.
5 Onye jịkaru ndu ọ̀nyà iya
l'okfu iphe oo-rita iya;
bẹ ụnwu iya e-mekochaa tsụa ìshì.
6 Nchileke mewaru mu;

mu abụru iphe, ndiphe
gude aghọ ụgho okfu;
iphe bụ onye phụru mu nụ;
yọ gbụa mu ọnu-mini l'ifu.
7 Mu gụwaru aphụ l'elewa-a gẹgege;
mbụ l'ọ bụwa-a nwonyonyo mu;
bụ iphe phọduru nụ.
8 Ndu, obu gụru iphoro
b'o teru ụkfu.
Ndu iswi dụ mma aswọlihu;
tso ndu ẹ-te emedu ele Nchileke.
9 Ọle ẹge ọ dụ ẹge ọ dụ;
bẹ ndu doberu ẹka ndoo
a-bụkpelekwaphu ndu ẹphe bụ.
Ndu doberu ẹka ndoo
a-nọdu aka ike akaka eje.
10 Obenu; unu l'unu ha; u
nu byanụ ọdo.
Ẹ to nwekwa l'unu ha
m'ọ bụ onye lanụ, nweru egomunggo.
11 Nke mu gvụakwaru.
Iphemiphe ọbule, mu shi rịa
k'ememe te nwehekwa.
Ẹge ono kwaphu;
bẹ iphe, bụ iphe shi gụa mu
k'ememe bụwa kẹ mmanu.
12 Ndu-a wowaru ẹnyashi kua eswe;
woru 'ọchi' kua 'iphoro.'
13 Ọ -bụru lẹ mkpakọ ufu mu bụ alị-maa;
ọ -bụru l'ẹke mu a-tọgbo
iphe-azẹe mu bụ l'ẹke gbaru tsụbalangu;
14 ọ -bụru lẹ mu sụru ili l'ọo ya bụ nna mu;
bya ekua ẹhonwu nne mu;

ọ dụdu bụru nwunne mu nwanyi:
15 ?bụhunu awe ọdo;
bẹ mu elekwadu ẹnya iya.
?Bụ onye a-sụbaa mu l'ọo
iphe, mu a-nọdu ele ẹnya iya ndọ-ọ.
16 ?Oo-tsoru mu
nwuda l'alị-maa tọo.
Mu l'iya; ?ayi a-chịko bụru ẹja tọo."

18

Ọnu k'ẹbo, Bilidadu eye

1 Tọ dụ iya bụ; Bilidadu kẹ Shuha abya ekfuru
yeru Jobu; sụ iya:
2 "?Bụ teke ole; bẹ ii-kfu ẹge-a kfubebe.
T'egomunggo rua ngu alị;
t'ayi e-ye ọnu l'iphe-a.
3 ?Nanụ ẹge ọ dụ;
bẹ iile ayi l'ayi bụ eswi.
?Nanụ ẹge ọ dụ;
bẹ iile ayi l'ayi bụ ndu eswe.
4 Nggụbe onye iphe ghutaru eghughu;
nggu eworu onwongu labushia alabushi;
?bụ t'a haaru ngu mgboko
nwẹnkinyi ngu tọo.
Tọo ?t'e je afọshia mkpuma l'ẹke ọonotsua
tọo.
5 Urọku ndu eme ẹjo iphe;
bẹ aa-phụ-nyi;
6 Ụlo iya a-bụru ọchi;
urọku iya, nọnyabe iya nụ anyịhu ọku.
7 Ọkpa ono, o shi adzọje
girimu-girimu ono;
bẹ ee-me;

yọ dụ iya tsụgo-tsụgo.
Yọ bụru idzu, ọ chịru
e-nwutsu iya.
8 O jeru je eye ọkpa l'ụgbu,
e domiru l'ụzo; yọ nma iya.
9 Ọnya nmaru iya l'ichirukfu;
izekwe atụ-pyabe iya.
10 E libewaru iya ọnya l'alị;
kpọberu iya ọnya l'ụzo,
o shije.
11 Ọonoduje atsụ egvu l'iphe,
bụ ẹke, o shi.
12 Ẹgu mewaru iya; ike ta dụhe iya.
Ụmuruku nọwa kwabẹru iya teke ọo-da.
13 Iphe-ememe swawaru iya akpọ l'ẹhu;
anwụhu a-vụ iya avụvu.
14 Aa-kpụta iya kpụfu l'ụlo iya
ẹke ọkpa ruru iya alị;
kpụru iya je edobe l'ẹke,
ọo-nọdu nwụa ẹjo ọnwu.
15 Iphe, bụ iphe, nọ l'ụlo iya;
bẹ ẹka kụfuru iya;
e woru ọku nshị-egbe
kpukposhi l'ụlo iya.
16 Ọo-nwụ kpaa jeye l'ọ́gbaragba iya;
kpọo nkụ jeye l'ẹkali iya.
17 Aa-zaha iya lẹ mgboko;
ẹpha iya ephuhu l'alị iya.
18 Aa-chịfu iya l'ẹke iphoro nọ;
chịru ye l'ẹkpuru-ọchi;
yọ chịhu lẹ mgboko.
19 Ẹ to dobedu akọ;
to nwe nwa, ọ mụtaru.

Ẹgbara a-kfụ l'ufu iya.
20 Ọnodu iya teru ndu
ẹnyanwu-arịba ụkfu;
nyịa ndu shi l'ụzo
ẹnyanwu-ahata ishi ẹdzu.
21 Iyee! Ọ bụ ẹge ono;
bẹ ọoduje l'ufu ẹjo madzụ;
bụkwaruphu ẹge ono;
bẹ ọoduje l'ufu onye ẹ-ta madu Nchileke."

19

Ọnu, Jobu eyeru Bilidadu

1 Tọ dụ iya bụ; Jobu abya asụ:
2 "?Nanụ teke unu a-ha mu ọkpa ẹhu?
?Bụ teke ole;
bẹ unu e-gwebuhu mu
ujimu ọwaa, unu gude
ọnu l'egwe mu-a?
3 Ugbo olemole;
bẹ unu kọwaru mu ọnu;
ọphu iphere adụdu unu
l'ẹke unu abya mu l'ifu k'ẹhuka k'ẹhuka.
4 Ọ -bụru oswi-okfu lẹ mu shisweru ụzo;
emeswe ọbu bụnu mu b'ọ dụru.
5 Ọ -bụru l'unu arị l'unu ka mu;
bya egude iphe-ẹhuka,
byaru mu nụ etso mu okfu;
6 unu makwaru l'ọ kwa
Nchileke meru mu ẹji,
yẹbedua gbaru mu ọnya; mu eje adaa ya.
7 Mu echi mkpu l'ọ bụakwa
emegbu b'e emegbu mu;
to nwe onye eyeru mu ọnu.

Mu echi mkpu t'a gbaaru mu mkpu;
tọ dụ onye a-haru mu enge.
8 Nchileke nọ-chiwaru mu ụzo
tẹ mu be esweta;
gude ẹkpuru-ọchi gbachia mu ụzo.
9 Ọ nafụru mu ugvu,
e shi akwabẹje mu;
bya ekputa mu okpu-eze, mu shi kpuru.
10 Ẹ to nwedu ụzo, ẹ-to shidu
l'alawashi mu alawashị jeye teke mu a-gvụ.
Iphe, mu ele ẹnya iya;
bẹ oofefuje l'ọ bụ ọgvu oshi.
11 Ẹhu nwuhuwaru
Nchileke ọku l'ẹke mu nọ.
Ọ gụwaru mu yeru ndu ọhogu iya.
12 Ndu sọja iya awụ
kpọtikpoti abyakfuta mu.
Ẹphe kewaru onwẹphe;
gbaa ufu mu mgburumgburu.
13 O bufuwaru mu l'ẹke,
unwunne mu ndu ọphu nọ;
bya emee tẹ ndu mu l'ẹphe
shi dụ lẹ mma bukahu.
14 Ndu abụbu mu
zefukotawaru mu l'ẹhu.
Ndu ọ̀nyà mu phẹ
azahakọtawa mu nụ.
15 Ndu, shi abyajẹru mu ẹbyee zahashịwaru mu.
Ụnwanyi, shi ejeru mu ozi
elewa mu nụ lẹ̀ mu -laru alala.
Mu dụwa ẹphe lẹ mu -bụ onye mba ọdo.
16 Mu -kua onye ejeru mu ozi oku; tọo zadụ mu;
l'ẹke mu gudekwa ọnu mu l'arọ iya arọro.

17 Udzu ọnu mu gbe eshi nyee mu nshi.
Unwunne mu phẹ;
bẹ mu gbe dụkotawa nụ oyi l'ẹphe ha.
18 Jeye l'ụnwegirima nshịi
anọduje akpọ mu ẹbo-ẹbo l'afụ.
Ẹphe -phụa mu;
ẹphe achị mu ọchi.
19 Ndu mu l'ẹphe shi bụru
'a -phụ mini; 'e me ẹkfu;
bẹ mu dụkotawanu ashị.
Ndu mu yeru obu
nọwanu t'ọ tsụru mu.
20 Nta-a bẹ mu bụwa-a akpọ l'ọkpu.
Ọ bụwa-a ẹ́nyìrù kpụu
bụ eze, phọduru mu l'ọnu.
21 Unubẹ ndu ọ̀nyà mu;
tẹ imiko mu dụru unu;
tẹ imiko mu dụru unu;
kẹ l'ọ kwa Nchileke daru mu ẹka l'ẹhu.
22 ?Nanụhunu ẹge ọ dụ;
bẹ unu gbe achịkwa mu phụ
ẹge Nchileke achị mu.
?Ẹhu ọphu unu akpa mu te edzudua unu tọo.
23 Ọ dụ mu t'a sụ l'iphe-a, mu
ekfu-a bẹ eede edede;
mbụ t'a sụ l'e deru iya edede l'ẹkwo dobe.
24 Ọ dụ mu t'a sụ l'e gude
ígwè dee ya l'eli mkpuma;
mbụ kaa ya akaka l'eze
mkpuma t'ọ nọdu jeye lẹ gbururu.
25 Ọle mu marua lẹ
Onye Ndzọfuta mu nọ-ọ;
l'e -rua l'ikperazụ;

bẹ oo-vudo-o lẹ mgboko-a; gbaaru mu
ọdzori.
26 Kẹle teke e mebyishitsuaru akpọ-ẹhu mu-a;
bẹ mu e-gudele-e ẹhu mu phụ Nchileke.
27 Ọ bụ mbẹdua gẹdegede
e-gude ẹnya mu phụ iya;
ẹ tọ bụdu onye ọdo.
Ọogushi mu ẹge ike tẹ teke ono bya.
28 Unu a-gberu; jị:
'?Nanụ ẹge unu shi achị mu;
l'ẹke ọ kwa mbẹdua;
bẹ iphe eme mu nụ shi l'ẹka.'
29 Unu tsụnuaphu ogu-mbeke ono egvu;
unubẹdua l'onwunu;
l'ọ kwa iya; bẹ Nchileke
egudeje ekoshi
ẹhu-eghughu iya;
k'ọphu unu a-ma l'i kpe nọ-ọ."

20

Ọnu, Zofa eye

1 Tọ dụ iya bụ; Zofa, bụ onye Nema abya eyee
ọnu; sụ:
2 "Iphe ono, iikfu ono
agbakwa mu ẹhu gharaghara;
mu ta adụ ike nọdu
tẹ mu be eyeru ngu ọnu.
3 Iphe ono, iikfu ono;
bẹ iphere iya gbe dụ mu.
Yọ bụru ẹge mu mataberu;
bẹ mu eme tẹ mu yee ọnu.
4 T'ị madụ lẹ tsube l'oge ndiche;
mbụ keshinu e meru madzụ

dobe lẹ mgboko-a;
5 bẹ ẹhu-ọtso-ẹna kẹ onye,
bụ ẹjo madzụ emejelephu tsọ-kengu;
mbụ l'onye ẹ -ta madụ
Nchileke te etejedu ẹswa
nọo ọphu, barụ ishi.
6 Onye ọbu tsee k'ọphu ootsu l'igwe;
ishi iya l'akpa l'urukpu;
7 bụ ẹge nshị, ọ nyịru
ereshịhuje; bụ ẹge yẹbedua
e-rekashihu; phuhu.
Ndu shi aphụje iya nụ
awata ọji ẹge o jeru iya.
8 Ọ bụ ẹge nrọ ephukahuje
bụ ẹge oo-phukahu;
ta aphụhe iya ọdo;
yo mee phuchangu l'ọ bụ
àphụ̀, a phụru l'ẹnyashi.
9 Ndu, shi aphụje iya nụ;
aphụ-buhu iya;
ndibe iya taa aphụhe iya.
10 Yọ bụru ụnwu iya
e-mekochaa kfụa ndu
ụkpa ụgwo iphe,
ọ nakọru ẹphe.
Ẹphe egude ẹka ẹphe
kfụ-phukota ẹku ono azụ.
11 Ike ono, o shi nweru l'okorọbya ono
etsoru iya baa l'ẹja.
12 Ẹjo iphe atsọtabeje iya ẹna;
k'ọphu bụ l'ọokpujeru
ẹjo iphe l'ọnu;
gude ire domia ya.

13 Ẹ tọo dụjedu ike haa ẹjo iphe t'o swee.
Ọokpujeru iya akpụru l'ọnu.
14 Obenu lẹ nri, o riru
nọwa iya l'ẹpho shihu ụka;
ghọo ẹra ẹjo agwọ kwaa ya l'ẹhu.
15 Ọ bụ teke ono;
bẹ ọo-gbọshikota ẹku ono,
o shi ele wọo wọo ono.
Nchileke e-me t'ọ
gbọshikota iya l'ọha.
16 Ọnu-mini agwọ;
bẹ ọo-mị amịmi.
Yọ bụru ẹra ẹjo agwọ;
bẹ e-gbu iya nụ.
17 Ẹ tọo nọdudu ndzụ;
phụ nggele manụ olivu;
tọo phụ ẹnyimu ono,
manụ-ẹngu;
mẹ ẹra-eswi atsọ gborogboro ono.
18 Iphe ono,
o seru akanya iya ono;
bẹ ọo-nụ-phukota azụ;
ẹ too ridu iya l'ọnu.
Uru, o ritaru l'aswa,
ọ zuru ta byadụ bya atsọ iya ẹna.
19 Mkpata iya abụru l'ọ
kparu ndu ụkpa ẹhu;
mee ẹphe; ẹphe abụru ụkpa-mkpẹre;
bya egude ike nakọta
ndiphe ụlo, ẹ tọ kpụdu.
20 Ẹpho ta abyadụ bya
eji iya l'ẹnya-nkomunko iya ono;
ọphu ẹku iya ono 'adzọkwanu iya.

21 Iphe o nweru b'o rifuru lẹ pyaapyaa;
Ẹku iya ono ta dụkwa ẹke ọo-nọ-bebe.
22 Ọ bụ teke ẹku iya
jiru ejiji bẹ iphe-ẹhuka
a-tụ iya l'ụkfu.
Yọ baa lẹ hịí-tọ̀ọ̀.
23 Ọ bụ teke ẹpho jideru iya;
bẹ Nchileke a-tụko oke
ẹhu-eghughu iya byabẹ iya l'ishi;
tsua ya pyaapyaa.
24 Ọ -vuta ọso tẹ ya
gbalaaru mgbọ-ígwè;
akfụ, e gude ope mee akụta iya tụa.
25 O -je tẹ ya mịfuta arwa ono
l'okpurukpazụ iya;
ọnunu iya, acha too eje angụru iya lẹ meji.
Teke ono; egvu eria ya l'ẹhu.
26 Iphe, bụ iphe o dzutaru edzuta
a-bụru iya kpurupyata.
Ọku, ẹ-ta bụdu madzụ
yeru iya abya ekepyashia ya;
tsukota iphe, phọduru l'ụlo iya.
27 Ẹjo iphe, o mekotaru;
bẹ akpamigwe e-kpuha tụa ya too.
Alị egbeshi gbaa ya ekebe.
28 Iphe, bụ iphe o nweru enweru l'ụlo iya;
bẹ utso a-bya ekpukota mbọku,
Nchileke a-tụ-koshi iya
oke ẹhu-eghughu iya.
29 Ono bụ nggo,
Nchileke ebuje ndu ẹjo madzụ.
Yọ bụru iya bụ òkè,
ruberu ẹphe l'ẹke Nchileke nọ.”

21

Ọnu, Jobu eyeru Zofa

1 Jobu abya eyee ọnu; sụ:
2 “Unu ngabekwa nchị
ọhuma l'iphe-a,
mu ekfu-a; t'ọ bụru ike, unu adụ mu.
3 Unu takpẹlephu nshi;
haa tẹ mu kfugee;
unu achịwa mu rụ ọchi ọbu.
4 Aphụ, mu agụ;
?bụ madzụ bẹ mu agụru iya tọo.
?Nanụ ẹke,
mu e-gude ata nshi.
5 Unu lee mu ẹnya;
unu aphụ lẹ biribiri mu e-gude unu;
unu akpọo beru.
6 Ọobuje; mu -rịta iphe,
meru mu nụ; egvu erua mu l'ẹhu;
ẹhu anmahu mu kpakpakpa.
7 ?Bụ ngụnu meru iphe
ndu ẹjo madzụ anọje ndzụ;
kaa nka; bya enweru ike, dụ egvu.
8 Ẹphe akajẹ nka;
phụ ụnwu ẹphe;
ẹphe evufuta;
bya ebugbaaru shihu ike;
gbaa ẹphe mgburumgburu;
Ẹphe egude ẹnya ẹphe
phụ ụnwu
nwanwanwaranwa ẹphe.
9 Nchileke ahaje ẹphe;
too denyi ẹphe ẹka;

to nwe iphe ọwaru-obu,
adakfutaje ẹphe l'ufu.
10 Oke-eswi ẹphe te
eyebujedu ime eyebu;
ọphu nyee-eswi ẹphe
'atsụ-bujedu ime atsụ-bu;
tọ dụ ọphu epheje nwa iya.
11 Ụnwegirima ẹphe
edzebeje l'ọ bụ atụru;
l'ebu nggada atụgbu.
12 Ẹphe egude ogumogu;
gude une; gude egvu;
l'eme ẹmirima;
l'aphụ opu eye iya.
13 Ẹphe enweje ẹku;
bua l'ẹhu-gudangu;
kaa nka; laa lẹ nggu iya nk'ẹphe.
14 Obenu l'ẹphe asụje
Nchileke t'ọ haa ẹphe;
l'ẹphe ta akpadu iya ishi.
15 Ẹphe asụ:
‘?Bụ onye b'ọ bụ;
mbụ Ọkaribe-Kakọta-Ike
kẹ t'ẹphe l'ejeru iya ozi.
?Bụ ngụnu bẹ ẹphe
e-rita l'okfu anụ iya.’
16 Ẹphe arịje l'ẹku,
ẹphe kparu bụ
ẹphebedua b'o shi l'ẹka.
Ono bụ ẹke e shi;
mu ta ayị l'idzu ndu ẹjo iya ono.
17 Ọlobu; ?bụ ugbo ole
b'a phunyiwaru urọku ndu ẹjo iya ono.

?Bụ ugbo ole
bẹ iphe-ẹhuka dakfutawaru ẹphe,
bụkwanu iphe-ẹhuka,
ekoshi ẹhu-eghughu
Nchileke l'ẹke ẹphe nọ.
18 ?Bụ ugbo ole
b'a phụru ẹphe;
ẹphe etsufu l'ọ bụ ẹswa,
nọ l'ẹke phẹrephere ephe.
?Bụ ugbo ole
b'a phụru ẹphe;
ẹphe ekpofu l'ọ bụ
ẹswa witu, phẹrephere kpotaru.
19 Unu asụje lẹ Nchileke
ewotaje àhụ̀hù, ọ ga àhụ̀
madzụ doberu ụnwu iya.
T'o wotajenu àhụ̀hù ọbu
hụ̀a onye, meru iya nụ;
k'ọphu onye ọbu a-maru
l'ọ bụ iphe, ya meru;
bẹ ya ala ụla iya.
20 T'onye ono gude
ọnu iya taa ẹja l'igbo,
ọ nyịru nshị.
Yọ ngụa
oke ẹhu-eghughu
Ọkaribe-Kakọta-Ike ọngu mini.
21 Ishi iya abụru;
onye nwụhuru anwụhu;
?ọokpakwadu ishi
ụnwegirima iya ndu ọphu ọ haru.
22 ?O nweru onye e-zighe
Nchileke mmamiphe;

l'ẹke ọ bụ iya gbe ekpeje
ndu k'eze iya ono ikpe.
23 O nweru ndu anwụhuje
teke ẹ-to nwedu iphe
ẹphe achọ achọcho;
24 mbụ teke ẹhu dzuru ẹphe oke;
ọkpu eshihu ẹphe ike.
25 Yo nweru ndu ọphu
anọduje taa kpọkpokpo; nwụhu;
to nwe m'ọ bụ ujiku lanụ,
ẹhu tsọjeru ẹphe ẹna.
26 Ẹphe ẹbo bụ l'ẹja;
bẹ ẹphe tụko ala;
yọ bụru ẹge ẹhonwu
taru onye ọphu;
bẹ ọo-ta onye ọphu.
27 Iphe, unu arị;
bẹ mu makọtakwaru-a;
mbụ ẹjo idzu ono,
unu achịru mu ono.
28 Unu ajịje; sụ:
‘?Bụ awe bẹ ụlo oke
amadụ ono nọhunu;
mbụ ụlo ono, ndu ẹjo
madzụ shi buru ono?’
29 ?Unu ta jịbua ndu nọ l'ụzo ije ajị.
?Unu ta tọbua nwẹhu
gbua igo l'akọ ẹphe.
30 L'ẹjo madzụ abụje:
ụmuruku -bya amụru iya;
a nafụta iya;
oke ẹhu-eghughu kẹ
Nchileke -bya abya;

a dzọo ya.
31 ?Bụ onye e-vudo-ghe
ẹjo madzụ l'ifu, kfuru iya iphe oome?
?Bụ onye a-kfụ-ghe iya
ụgwo iphe, o meru?
32 Aapatajẹ iya je elia;
wata oche ili iya nche.
33 Ẹja alị anọduje echeru odzu iya echeru;
ndiphe l'awụ etso iya;
ndu, byaru ẹkwa iya aka nkụ.
34 Mbụ ?nanụ ẹge unu
e-me gude mkpọkoro okfu-a,
unu ekfu-a dụa mu ike.
Ẹ to nwehekwa iphe,
phọduru unu l'ọnu; gbahaa ẹjo-ire.”

22

Ọnu k'ẹto, Elifazu eyeru Jobu

1 Tọ dụ iya bụ; Elifazu, bụ onye Témanu abya
eyee ọnu; sụ:
2 “?O nweru mkpa,
madzụ agaru Nchileke tọo;
Jeyekpo l'onye maru iphe;
?ọ garu Nchileke mkpa ngụnu.
3 ?O nweru uru,
Ọkaribe-Kakọta-Ike erita
kẹ l'ị bụ onye doberu ẹka ndoo?
?Bụ ngụnu bẹ oo-rita
kẹ l'ị bụ onye, ụta ẹ-ta dụduru?
4 ?Bụ kẹ l'ị bụ onye,
atsụje iya egvu b'o
gude abaru ngu mba.
?Bụ iya b'o gude l'eku

ngu ikpe iya tọo.
5 Ẹ tọ bụkwa iya!
Ẹjo iphe ngu haakwa nshinu;
bụwaru 'agụta agụta.
6 I yebutaru ndu ụkpa;
ẹphe eyeshia uwe,
ẹphe yeru l'ẹhu;
gude yeru ngu l'itumo
ụgwo, ẹphe ji ngu.
7 Onye ike gvụru;
b'ẹ ti chebedu mini.
Onye ẹgu agụ;
b'ị jịkaru l'ẹ tị nụdu nri;
8 ọle ị bụkwa eze madzụ, nweru alị;
buru l'alị ono; bya abụru
onye aakwabẹ ugvu.
9 Ụnwanyi, maa tụfuru;
b'ị gbabẹru ẹka; chịfu;
mee ndu a tọru ogbe;
ike agvụ ẹphe.
10 Ọ bụ iphe ono kparu
iphe, a gbaru ọnya
swiphee ngu mgburumgburu.
Iphe ọtu-l'ụkfu abya azụ ngu gbirimu.
11 Ọ bụ iphe ono kparu
iphe mgboko gbakọtaru ngu ọchi;
tọ dụhedu iphe, ịiphujekwadu.
Utso abya ekpua ngu.
12 Nchileke nọ
l'ephekerephe imigwe;
nọdu l'ẹke ono
l'aphụkota mkpọ-kpodo
ndu ọphu ha nshinu,

nọdu oreke-imeli.
13 Ị -nọdu; nggu asụ:
Nchileke; ?ọ maru ngụnu.
?O shighe l'ẹke ono,
urukpu domiru iya ono l'ekpe ikpe tọo?
14 Mbụ l'oke urukpu
tsọpyaberu iya;
k'ọphu bụ l'ẹ t'ọo
phụjedu ayi teke oojephe
lẹ mkpakụ igwe yẹe alị.
15 ?Bụ ẹjo ụzo ono,
ndu ẹjo madzụ tsohawaru ono
b'i me t'i tsoo tọo.
16 Ndu ono b'a
kpokwofuru akpokwofu;
ẹphe alaa teke ẹ-ta gbadu ẹphe.
Ukporo-mini abya
ekpoo ẹphe l'ọ́gbaragba.
17 Ẹphe asụ Nchileke:
‘T'o gbeshi l'ẹke ono!
?Bụ ngụnu bẹ
Ọkaribe-Kakọta-Ike
a-dụ ike mee ẹphe?’
18 Obenu lẹ Nchileke
vulekwarua iphe,
dụ mma vujishia ụlo ẹphe.
Ọ bụ lẹ mu te
etsojekwanu l'idzu ndu ẹjo madzụ.
19 Ndu doberu ẹka ndoo abụje;
ẹphe -phụa iyi, eyi ndu ẹjo madzụ;
ẹhu atsọlahaa ẹphe ẹna.
Ndu ọphu iswi dụ mma
anọduje achị ẹphe ọchi; sụ:

20 ‘Ndu ọhogu ayi bẹ
aa-kabẹ mewa;
ẹphe abụru kpurupyata.
Ẹku ẹphe l'ọ ha bẹ ọku dzụakwaru.’
21 Woru onwongu ye
Nchileke l'ẹka;
k'ọphu ẹhu a-dụ ngu agu;
ẹku abụru nke ngu.
22 Ngabeje nchị l'okfu, shi iya l'ọnu;
nggu ahaa okfu iya ono
t'ọ nọdu ngu l'ọriri.
23 L'ị -laphutawa azụ lakfuta
Ọkaribe-Kakọta-Ike;
bẹ oo-dobephu ngu azụ l'ọnodu ngu.
Ọ -bụru l'i tụkoru
ẹjo iphe, nọ lẹ nke ngu woshia;
24 bya eworu
mkpọla-ododo ngu l'ọ ha lia l'ẹja;
woru mkpọla-ododo Ofi
ngu je achịru ye l'ọgba
t'ọ bụru mkpuma, nọ lẹ mini;
25 bẹ Ọkaribe-Kakọta-Ike
a-bụru mkpọla-ododo ngu;
bya abụru ẹgiri
mkpọla-ọcha, i nweru.
26 Ọ bụ teke ono;
bẹ Ọkaribe-Kakọta-Ike
a-gụlahaa ngu agụgu;
nggu apalilaha ifu apali l'ẹke Nchileke nọ.
27 Teke ono bẹ ii-kfujeru
nụ Nchileke;
yọ ngaaru ngu nchị.
Nggụbedua e-meeru iya

iphe, i kweru iya ụkwa iya.
28 Iphe, bụ iphe, ị tuberu
k'ememe; e mee ya ẹge ị tụberu iya.
Ụzo abya agụhaaru ngu;
29 kẹle Nchileke ewozitaje
onye apali onwiya eli;
palia onye wozitaru onwiya alị.
30 Nchileke adzọje ndu iswi dụ mma.
Ọo-nafụta ngu;
m'ọ -bụru l'ẹ tọ dụdu
iphe, i gude ẹka ngu kpata."

23

Ọnu k'ẹto, Jobu eyeru Elifazu.

1 Tọ dụ iya bụ; Jobu abya eyee ọnu; sụ:
2 "Mbụ jeyekwa ntanụ ọwaa;
bẹ mu agụkwa aphụ l'agụshi iya ike;
lẹ Nchileke te mekwa mu ẹge eemeje madzụ.
3 Ndẹge mu maru ẹke mu
a-chọ-vu Nchileke;
ndẹge mu maru ẹge mu
e-me jerua ẹke o bu;
4 mẹ mu evudo iya l'ifu;
kfuaru iya ẹge obu du mu;
mbụ mẹ mu l'iya atụa ya
jeye teke mu e-kfu ẹge ọnu ha mu.
5 Ọ bụ teke ono bẹ mu
g'a-ma iphe, ọ g'e-kfu;
maru ọnu, ọ g'e-yeru mu.
6 Nchileke; ?oo-gude
ọkpehu iya bya mu l'ẹhu tọo?
Wawakwa; ọ bụ nchị

b'ọ g'e-geberu mu.
7 Ọ bụ l'ẹke ono; bẹ mubẹ
onye doberu ẹka ndoo
g'a-nọdu kọoru Nchileke
iphe, atsụ mu l'ẹhu;
mẹ onye ikpe mu
ebua ikpe mu;
sụ tẹ mu la;
l'ikpe ta nmadụ mu
gburu jeye lẹ gbururu.
8 Obenu; l'ọobuje;
mu -chọo ya shịa ụzo
ẹnyanwu-ahata;
tọo nọdu iya.
Mu -chọo ya shia ụzo
ẹnyanwu-arịba;
mu ta aphụdu iya.
9 Ọ -nọdu mu l'ụzo isheli
l'eje ozi iya;
bẹ mu ta aphụdu iya.
Ọ -nọdu l'ụzo ọhuda;
mgbẹ mu ta aphụdu iya.
10 Obenu lẹ yẹbedua
makọtaru ẹke mu dzọru ọkpa.
Ọo ya bụ lẹ teke
ọ datagetsuaru mu;
mu abya achafu dụ l'ọ bụ mkpọla-ododo.
11 Ọ kwa ẹke o yeru ọkpa;
bẹ mu eyeje nke mu;
bụru ụzo, ọ tọru mu;
bẹ me etsoje.
Mu ta ahabụkwaa ya shilahaa ụzo ọdo.
12 Mu ta ahabụkwaa iphe o kfuru;

wata ome iphe ọdo.
Okfu, shi iya l'ọnu;
bẹ mu akajẹkwa ọgube iphe
malẹ nri, mu erije mbọku-mbọku.
13 Obenu lẹ yẹbedua bụ
'enwuribe enwuribe.
?Bụ onye a-dụ ike
kpọshia ya ome iphe
ọ tụberu k'ememe.
Ọ bụ iphe, dụ iya mma;
bẹ oomeje.
14 Ọ bụ iphe, ọ tụ-buru;
bẹ oo-me l'ẹhu mu.
Idzu, dụ ẹge ono;
b'ọ chịwaru kwakọbe.
15 Ọ bụ iya meru iphe ọobuje:
mu -nọdu iya l'ifu;
egvu eria mu ẹhu.
Mu -rịtalephu iphe ono;
mu atsụlahaa ya egvu.
16 Nchileke mewaru tẹ meji tọfu mu.
Ọkaribe-Kakọta-Ike
mewaru egvu ye mu l'ẹhu.
17 Ọ bụ Nchileke bụ onye
meru t'ọchi gbaa mu l'ifu;
ọle ẹ tọo nakwa nụ mu ire.

24

Umere ndu ẹjo madzụ

1 “?Bụ ngụnu meru iphe,
Ọkaribe-Kakọta-Ike
te eyejedu mbọku,
oo-kpe ikpe.

?Bụ ngụnu meru iphe,
ndu maru iya nụ
anọduje ele ẹnya mbọku ono;
yọ bụru kẹ mmanu.
2 Ékpè, e gude kpaa ókè-alị;
bẹ madzụ afọfuje fọribe;
l'ezikoje atụru ndiphe; wata echeche.
3 Nwa-nwogbe; bẹ ẹphe
achịfuje nkakfụ-ịgara iya;
naa nwanyi, maa tụfuru
oke-eswi iya l'itumo.
4 Ndu ụkpa; bẹ ẹphe te
ekwejedu t'ẹphe swee l'ụzo.
Ẹphe emeje ẹphe t'ẹphe
je edomishia onwẹphe.
5 Ọ bụ ẹge
nkakfụ-ịgara-ọswa
etsojeru echi-ẹgu aghaphe;
bụ ẹge ndu ụkpa anọduje aghaphe;
l'achọ iphe, ẹphe e-ri.
6 Nri ẹphe bụ iphe,
ẹphe kpataru l'akpaa;
mbụ l'ẹgu ndu ẹjo iya ono.
7 O -bee l'ẹnyashi;
ẹphe agbashịaru ọtu; zẹru;
kẹ l'ẹphe te nwedu uwe,
ẹphe e-ye;
ẹphe te enwe ọphu ẹphe
e-ye gude gbochita oyi.
8 Igwe -wata ọchi mini;
mini, shi l'ugvu ono anma ẹphe.
Yọ bụru lẹ mgbaku eze mkpuma;
bẹ ẹphe ejeje je eswii;

kẹ l'ẹphe te nwedu ụlo.
9 Nwata, nna iya tọru nwogbe;
bẹ aanatajẹ nne iya teke ọongu ẹra;
woru iya ye l'itumo.
10 Ẹphe agbajẹru ọtu
tsoru l'aghaphe;
okfu l'ẹphe te nwedu uwe.
Ẹphe evuje akpe,
e gbutaru l'okfu;
ẹgu l'eme ẹphe.
11 Ẹphe anọduje l'ome manụ olivu;
l'akụ mẹe vayịnu;
ẹkpiri l'akpọ ẹphe nkụ; ẹphe te ede iya ire.
12 Ude, ndu anwụhu anwụhu atsụ;
bẹ ngashịru mkpụkpu.
Ẹge ono;
bẹ ndu e mekaru iphe
echikwaphu mkpu;
l'achọ onye e-yeru ẹphe ẹka;
ọphu Nchileke 'eyedu ọnu
l'araku, ẹphe araku iya.
13 O nweru ndu ọphu jịkaru iphoro ono.
Ẹphe ta madu ụzo iya;
ẹphe te shi ibyiya ọphu ooshi.
14 Ọobuje; ọchi gbalẹphu;
mgbugbu-madzụ awata
ogbushi ndu ụkpa;
mẹ ndu ẹ-ta dụdu ẹge ọ haru ẹphe.
O -rua l'ẹnyashi;
yọ ghọo onye iphura.
15 Iphe onye eri ogori
anọduje ele ẹnya iya bụ tẹ nchi jihu;
k'ọphu ẹ-tọ dụdu onye a-phụ iya nụ!

Yo woru iphe phuchia ifu.
16 Ọ bụ l'ẹnyashi;
bẹ ndu iphura ejeje je etsukaa ụlo.
O -be l'eswe;
ẹphe aguchia onwẹphe ụzo;
kẹ l'iphoro dụ ẹphe ashị.
17 Ẹphe l'ẹphe ha; bẹ bụ
ọchi, gbaru dụdudu
bụ nchi-abọhu nk'ẹphe.
Yọ bụru iphe oye-egvu ono,
anọje l'ọchi ono;
bẹ ẹphe l'ẹphe anọduje eshi ọ̀nyà.
18 Obenu l'ẹphe bụ
ụphu tukoru l'eli mini.
Oke-alị ẹphe b'a tụwaru ọnu;
k'ọphu bụ l'ẹ tọ dụdu
onye agba ọkpa l'ẹke
ẹphe kọru okfu.
19 Ọ bụ ẹge ono,
okpomọku;
mẹ ẹjo mkpọ-anwụ
emeje tẹ aka-mini ngazehu ono;
bụ ẹge ili anọduje alụko ndu ẹjo madzụ.
20 Aazahajẹ ẹphe jeye lẹ
nne, paru ẹpho-ime ẹphe.
Aagbakwoshije ẹphe l'ọ bụ
oshi; ẹhonwu egude ẹphe gbaa ajị.
21 Ụnwanyi, ẹ-ta atsụdu ime;
mẹ ndu ọphu ẹ-te nwedu nwa;
bẹ ẹphe egudeje akpa nri.
Ndu ọphu nji ẹphe ẹ-ta
nọhedu bẹ ẹphe ta aphụjeduru imiko.
22 Obenu lẹ Nchileke

egudeje ike iya lọ-phua
ndu nweru ike alọ-phu.
Ọoduje l'ẹphe vudowa;
obenu l'ẹphe ta amajẹdu ishi ndzụ ẹphe.
23 Nchileke ahajẹ ẹphe
t'ẹphe tụsaru ẹhu.
Obenu l'ẹnya iya
anọjekwaphu l'iphe,
ẹphe eme tekenteke.
24 Ndu ẹjo madzụ abajẹ gburugburu;
laa gburugburu.
Aarụje ẹphe ọru-ẹwu;
ẹphe anwụshihu;
l'ọ bụ akpe, e gburu egbugbu.
25 Ọ -bụru l'iphe mu ekfu
ta bụdu oswi-okfu;
nggu ekoshinu mu ẹge e shiru t'ọ bụ iya."

25

Ọnu k'ẹto, Bilidadu eye

1 Tọ dụ iya bụ; Bilidadu kẹ Shuha abya eyee
ọnu; sụ iya:
2 "L'ọ bụ Nchileke bụ ishi;
bụru iya bẹ ndiphe
mgburumgburu a-tsụje egvu.
Oomeje tẹ nchị dụ ndoo l'imigwe.
3 ?Bụ onye a-dụ ike gụta ndu sọja iya l'ọgu.
?Tọ bụ onye bẹ iphoro
iya te enwujeduru?
4 ?Nanụ ẹge madzụ e-me
bụru onye doberu ẹka ndoo
l'ẹke, Nchileke nọ.
?Nanụ ẹge madzụ

mmanu e-me bụru onye dụebe mma.
5 Ọ -bụru l'ọnwa te echishidu ike;
mkpọ-kpodo te ekeshi ike l'ẹnya iya;
6 ?bụ-chia ayịbe madzụ,
bụ ẹhonwu; bẹ oo-gbe gụbe-chia iphe.”

26

Ọnu k'ẹto, Jobu eyeru Bilidadu

1 Tọ dụ iya bụ; Jobu abya eyee ọnu; sụ Bilidadu:
2 “Lewaru egbe mkpu,
ị gbaru onye ẹ-te nwedu ụvo, nọ iya nụ!
Lewaru egbe adzọdzo,
ị dzọo onye ẹka tsụshiru ụme.
3 Lewaru ẹge i shi
akpọ-ziru onye
mmamiphe pehuru ụzo;
bya emee t'ẹnya saa ya ọkpobe asasa.
4 ?Bụ onye yetaru ngu ẹka
l'iphemiphe ọbule ono,
i kfushiru ono?
?Bụ onye b'i shi l'ọnu iya kfushia iya?
5 Ndu nwụhuru anwụhu;
bẹ ejekwa ntakfuru;
mbụ ndu maa, bu lẹ
mkpuli mini;
mẹ ndu ọphu bu l'ime mini.
6 Alị-maa dabukwaru
ebedere-badara l'ifu Nchileke.
Abádọnu, bụ iya bụ
Nwa-Emebyi adaburu iya abadoro l'ifu.
7 Akpamigwe ọphu nọ
l'ụzo isheli bụ iya gbaru iya ógodo;
tọ dụ iphe ọ tukoberu l'eli iya.

O meru mgboko;
to nwe iphe o koberu iya.
8 O gude urukpu kechishia mini;
ọphu ẹra mini ono
'emejedu urukpu ono t'ọ gbafuhu.
9 Ọ bụ iya egudeje urukpu
domia aba-eze iya;
wota urukpu nk'iya
phụ-kputa iya l'eli.
10 O nweru ógé,
ọ gbaru l'eli eze ẹnyimu.
Ógé ono abụru iphe,
o gude kpaaru iphoro yẹle ọchi ókè.
11 Ọobuje; ọ -baa mba;
itso, gude igwe anmahu jijiji.
12 Ọ bụ ike iya b'o gude
mee eze ẹnyimu; yo deru guu.
Yọ bụru mmamiphe iya
b'o gude gbua ẹjo-anụ-mini ono;
mbụ Réhabu pyaapyaa.
13 Ọ bụ ume, ọ tụru;
bẹ meru akpamigwe;
yọ nwua too.
Yọ bụru ẹka iya
b'o gude nmafua
ẹjo agwọ ono,
awụ swarịswari ono ẹpho.
14 Iphemiphe ọbule ono
bụtsua ọtsota ọnu l'iphe,
Nchileke emeje.
Ọbule ọda iya ta dụdu ẹke oojebeje.
Ọlobu; ike iya ono,
adaje l'ọ bụ egbe-igwe ono;

?bụ onye bẹ oo-doghe ẹnya?”

27

1 Jobu ekfuru iphe, ookfu tụgburu; sụ:
2 Eshinu Nchileke nọo
ndzụ ẹge ọono iya-a;
mbụ onye ono, jịkaru
lẹ ya ta ahadụru iya enge ono; mbụ
Ọkaribe-Kakọta-Ike,
bụ iya meru tẹ ndzụ bụru mu agee-wa;
3 mbụ lẹ keshinu ọphu
Nchileke kwekwadurua
tẹ mu atụ ume;
4 bẹ to nwekwa lẹ mu
egude ọnu mu ọwaa kfua ẹjo okfu;
m'ọ bụ gude ire mu gbaa ẹregede.
5 Tẹ njọ gbakwa ẹgbudu.
Jeyekpo l'oge
nka-ezekuna nke mu;
b'ẹ to nwekwa ẹge ọo-dụ
tẹ mu kweta l'iphe,
unu ekfu bẹ unu ekfu l'oruberu iya;
ọphu mu 'ekwetakwa
l'o nweru ẹke o teru mu l'iphe ọwaa.
6 Mu evudokwaphu l'ẹke
mu vudo;
lẹ̀ mu bụ onye
doberu ẹka ndoo;
ọphu obu mu 'anmakwa mu ikpe
jeye ẹge mu a-nọbebe.
7 Iphe mu ekfu abụru t'ọ
dụkwa ndu ọhogu mu
ẹge ọ dụ ndu ẹjo madzụ.

Yọ dụkwaphu ndu nọru mu
l'ẹjo oshi ẹge ọ dụ ndu
ẹ te dobedu ẹka ndoo.
8 Mbụ; ?bụ ngụnu bẹ
onye ẹ-ta madu Nchileke
elekwadu ẹnya iya; teke Nchileke
natatsuaru iya ndzụ iya.
9 Iphe-ẹhuka -byaru egbe
onye ono; Nchileke;
?ọo-ngaru iya nchị.
10 Ọkaribe-Kakọta-Ike;
?ọo-dụje onye ọbu mma l'ẹnya tọo;
?t'o gbe akpọ-kuje
Nchileke tekenteke.
11 Unu gebe tẹ mu koshi
unu ẹge ike habe Nchileke;
mbụ kọjaaru unu ụzo kẹ
Ọkaribe-Kakọta-Ike akọja.
12 Unu phụkotawaru iphe ono l'onwunu.
?Nanụ ẹge ọ dụ;
bẹ unu ekfuhunu okfu,
ẹ te nwedu ishi ẹge-a?
13 Ọwaa bụ obunggo,
Nchileke ebuje ndu ẹjo madzụ;
mbụ òkè, gbaru onye ẹjo obu
l'ẹke Ọkaribe-Kakọta-Ike nọ:
14 Ụnwu iya a-za l'igwe;
obenu l'ẹphe a-lakọta l'ọgu.
Awa iya ta aphụdu iphe oye-l'ọnu.
15 Ndu ọphu wafụru nụ;
bụ mgbọnwu e-gbuge ẹphe;
ọphu unyomu ẹphe,
ẹphe haru l'ụlo-maa

ta aradu ẹkwa ẹphe.
16 E nweruru ike;
yọ kpaa okpoga;
kụa ya l'ikpo;
bya akpọshia uwe kụbe;
yọ kụru ikpo l'ọ bụ ẹja-ụra.
17 Obenu l'uwe bụ ndu
doberu ẹka-ndo e-mekochaa yee ya.
Yọ bụru ndu ẹ te medu
ẹjo iphe e-mekochaa
kee okpoga iya ono.
18 Ụlo, ọ kpụru dobe dụle-ẹ
l'ọ bụ ụgbu mkpakiri;
mbụ l'ọ dụjelephu l'ọ bụ ụlo-nche.
19 Ọozeje azẹe onye nweru iphe.
Ọbu l'ẹ tọo zẹhekwanu iya ọdo.
Ọ -bya amụha ẹnya;
b'ẹ tọ dụhedu iphe ono ọo-phụkwadu.
20 Ọtsu egvu egude iya
l'ọ bụ onye utso labudoru.
Oke phẹrephere abya
apaa ya l'ẹnyashi.
21 Phẹrephere, shi l'ụzo
ẹnyanwu-ahata a-pata iya pamihu;
a phụ-buhu iya.
Ọo-bya l'ufu iya bya apata iya;
gbaa ya mgbukuma.
22 Ẹ to gbe aphụduru iya imiko;
l'ẹke ọ lịkashi t'ọ gbalaaru iya.
23 Teke e megeeru;
phẹrephere ono akụa ẹka; tee ẹswa;
kẹ l'ọ chịwaru onye ono l'ufu iya.

28

1 Ẹke eegvutaje
mkpọla-ọcha egvuta nọ.
Ẹke aanụje iya anụnu anọdukwaphu.
2 Ọ bụ l'alị; bẹ eeshije gvuta ígwè;
bụru lẹ mkpuma;
bẹ eeshije dazeta ope.
3 Ndu egvuta iphe l'alị;
egvuje gvurua ẹke,
gbaru ọchi l'ime ime alị.
Ẹphe egvuje gvurua ẹke,
kakọta ogvu l'ime ime alị ono;
achọ mkpuma ígwè.
4 Ẹphe shi l'ẹke
madzụ bu ebubu l'eli alị;
gvua alị ono jeye l'ẹke
madzụ ta tụbua ọkpa;
nọdu l'ẹke ono,
ẹ-ta dụdu onye bu iya nụ ono atụ eregede.
5 Yọ bụru alị ono, aakọtaje nri ono
b'e jeruru je egvukashia;
yo relahaa phuraphura l'ọ bụ ọku.
6 Mkpuma, nọ l'ẹke ono bụ sáfàyà.
Udzu iya abụru nshị mkpọla-ododo.
7 Ẹ to nwedu nwẹnu,
eri anụ, phejewaru; shia ụzo ẹke ono;
ọphu udele amadụ iya ụzo.
8 Anẹgu-ẹgbudu -kua
onwiya ẹge oo-ku onwiya;
ọkpa iya ta atụdu iya;
ọphu agụ ejedu iya ọkpa nri.
9 Yọ bụru madzụ gude
ẹka iya gvukposhia

agbagbaa mkpuma ono;
gvuta ugvu l'onwiya kpube ifu.
10 Ọoswo-fushije ụzo lẹ mkpuma ono;
gude ẹnya phụkota ẹke
ọono mbụ iphe, vutsua oke ọnu aswa.
11 Ọokpaje ugbo gude gbochia nggele;
t'ẹ b'ọ tsọhe atsọtso.
Yo je ewoshikota iphe,
e shi domia edomi bya
atọgbo iya ebedere-badara.
12 Obenu; ?bụ awe bẹ
aa-phụkwanu mmamiphe.
?Bụ awe bẹ
iphe-odo-ẹnya bu.
13 Ẹ to nwekwa onye maru
ụzo, e shi achọ-vu mmamiphe;
to nwe ẹke ọono
lẹ mgboko ọwaa, madzụ bu-wa.
14 Ebo mini sụru lẹ ya ta
madụ ẹke, mmamiphe nọ.
Eze Ẹnyimu asụ l'ẹ tọ
nọkwa lẹ nk'iya.
15 Mkpọla-ododo, kakọta
ọma mma b'ẹ te
egudeghekwa zụta iya;
ọphu aatụkwanu aswa
iya eyeru mkpọla-ọcha.
16 E te egudeghekwa
mkpọla-ododo Ofi zụta iya;
te egude mkpuma ónìkùsù;
m'ọ bụ sáfàyà zụta iya.
17 Mkpọla-ododo; m'ọ bụ
mkpuma-ẹ́gírí ta atụduru iya.

Ọphu e gudedu iya
agbanweta ụnwu iphe,
e memaru emema,
e gude ọkpobe
mkpọla-ododo meshia.
18 Ẹ te jeduru okfu kẹ
mkpuma koralu;
mẹ jásụ̀pà;
kẹ l'aswa mmamiphe
kakwa aswa mkpuma rubi nshinu.
19 Ẹ te ewotadu
mmamiphe tụru yeru
mkpuma tópàzù, shi l'alị Itiyópiya.
Ọphu e gudeghedu
mkpọla-ododo, dụ-geru mma zụa iya.
20 “?Bụhunu awe;
bẹ mmamiphe shi?
?Bụ awe;
bẹ iphe-odo-ẹnya bu?
21 E domiru iya iphe, bụ
madzụ nwigbaleke-ọma;
domiaru iya jeyekpo lẹ nwẹnu, ephe l'eli.
22 Abádọnu, bụ iya bụ
Nwa-Emebyi yẹle Ọnwu atụko ekfu;
l'ẹphebedua bụkwa
tafutafu iya bẹ ẹphe anụ.
23 Ọ bụphu Nchileke;
bẹ maru ụzo iya.
Ọ bụ yẹbedua kpụu;
bẹ maru ẹke o bu;
24 kẹ l'ọ bụ iya;
bẹ ẹnya eruje l'ẹke mgboko jeberu;
bụru iya aphụkotaje

iphemiphe ọbule, nọ lẹ mkpuli igwe.
25 Ọ bụ teke o meru ike
nụ phẹrephere;
bya atụa mini atụtu dobe;
26 b'ọ tụru ekemu dobe;
l'ọo ẹge-a bẹ igwe
e-gudeje achị mini;
bya atọoru egbe-igwe ụzo.
27 Ọ bụ teke ono b'o leru
mmamiphe ẹnya;
bya emee ya;
yọ ngụru angụru;
bya adata iya;
28 bya asụ madzụ:
‘L'ọ kwa ọtsu
Nnajiufu egvu bụ mmamiphe;
osefu ẹka l'iphe dụ ẹji
abụru iphe-odo-ẹnya.’ ”

29

Jobu ekfu okfu-ẹhu iya

1 Jobu ekfuru iphe, ookfu tụgburu; sụ:
2 “Ọ dụ mu t'a sụ l'oge
teke ono a-laphuta azụ;
mbụ teke ono,
Nchileke shi eletaje mu ẹnya ono;
3 mbụ teke ono,
urọku iya shi anọduje
enwu mu l'ụzo ishi.
Yọ bụru iphoro iya;
bẹ mu shi egudeje swee ẹke ọchi gbaru.
4 Ọ bụ teke ono; bẹ ẹka
mu shi bụru ụpete.

Ọ bụ teke ono;
bẹ ọ̀nyà mu lẹ Nchileke
shi bụru ọnu-ọma;
a gọoru iya ndibe mu.
5 Teke ono;
bẹ Ọkaribe-Kakọta-Ike shi nọnyabe mu.
Ụnwegirima mu
eswiphee mu mgburumgburu.
6 Teke ono; bẹ iphe,
bụ elu, mu doberu edobe shi azụ azụzu.
Oshi olivu mu l'eyeru mu
nebyi jeye lẹ ndu ọphu nọ l'alị ọkponku.
7 Teke mu shi ejeje
l'obu-edukfu mkpụkpu;
tsoru ndu bụ ọgurenya
nọdu l'obu-edukfu.
8 Ụnwu-okorọbya -phụa mu;
ẹphe akpọlaa azụ;
ndu bụ ọgurenya
awụ-lihu vudoru mu evudo.
9 Ndu ọphu bụ ishi
lẹ mkpụkpu adaa ashị.
10 Ọnu akpụru ndu,
a maru ẹpha ẹphe l'ụga;
ire anyaru ẹphe l'akpo.
11 Iphe, bụ onye nụru ẹke
mu ekfu okfu;
shi atụje ọnu mu k'ọma.
Ẹge ono bẹ ndu phụru
mu nụ; shi ajajẹ mu ajaja.
12 Ishi iya abụru lẹ mu shi
adzọje ndu ụkpa,
raru bya t'a gbaaru ẹphe mkpu;

jeye l'ụnwu-ogbe,
ẹ te nwedu onye a-gbaru ẹphe mkpu.
13 Ndu, nọ l'oke mkpa;
mẹ ụnwanyi, nji ẹphe
ta nọhedu shi ajajẹ mu ajaja;
kẹle mu shi bụru ẹphe
ọ-kwọ-lẹ-mkpa.
14 Mu shi emeje iphe mu eme
t'ọ daburu adaburu;
t'ẹ b'e emegbu nwoke;
t'e megbu nwanyi.
15 Mu shi bụru ẹnya,
ndu ìshì gude aphụ ụzo;
bụru ọkpa, ndu ngvụru gude eje ije.
16 Mu shi dụ l'ọ bụ nna
l'ẹke ndu ụkpa nọ;
shi agbajẹru onye
mu ta madu ọdzori.
17 Mu shi anafụje ndu
ẹjo madzụ ike ẹphe;
nafụta ndu ẹphe guderu
t'ẹphe nweru onwẹphe.
18 Mu shi arịje lẹ mu a-ka nka;
nọdu l'ụlo mu;
laa l'oge nka-ezekuna
nke mu l'ẹhu-gudangu.
19 L'ọ́gbaragba mu a-nọ
je agẹe ọnu lẹ mini;
iji l'adatsụa l'ẹkali, mu.
20 Ugvu, aakwabẹ mu
a-nọdu adụ
ọphungu ọphungu mbọku-mbọku;
ike mu l'adụkwaphu

ọphungu ọphungu l'eje.
21 Ndiphe eshi egebeje
nchị t'ẹphe nụa iphe mu ekfu.
Ẹphe shi adaje ashị;
ngabẹ nchị teke mu adụ ẹphe ọdu.
22 O shi abụje;
mu -yewa ọnu;
ẹ to nwehedu onye
ekfukwadu okfu ọdo.
Okfu mu ekfu shi
eguje ẹphe egugu lẹ nchị.
23 Ẹphe shi akwabẹjeru mu
l'ọ bụ ndu kwabẹru
mini t'ọ chịa.
Ẹphe shi anabatajẹ okfu mu
l'ọ bụ mini ọdungu.
24 Mu -mụa ọnu-ọchi; o bu atuzita ẹphe.
Ẹphe -lee mu ẹnya l'ifu;
ẹphe agbakerehu.
25 Ọ bụ mu shi anọduje
ekoshi ẹphe ụzo;
l'edu ẹphe l'ọ bụ eze,
edu ndu sọja iya;
l'adụ ẹphe ike ẹge
aadụje ndu aphụ byaru."

30

Iphe-ẹhuka Jobu kẹ nta-a

1 "Obenu lẹ nta-a;
bẹ ẹphe achịwa mu ọchi;
mbụ ụnwegirima,
mu heru l'ẹka;
mbụ ndu nna ẹphe bụ

ndu, mu t'aga ekwedu
t'ẹphe tsoru nkụta,
e cheru mu atụru.
2 Ike ta dụhedu ẹphe;
ọphu a-bụkwanu l'ẹphe a-baru mu uru.
Mbụ l'ụvo gbe gvụshi ẹphe.
3 Ụkpa-mkpẹre;
mẹ ẹgu meru ẹphe;
ẹphe agbaa ẹji l'ẹnya.
O meru ẹphe;
ẹphe anọduje agha
ngvudangvu lẹ
mgbẹgu l'ẹnyashi;
l'egvu ọnu l'alị ọkponku;
l'ẹke ẹphe aka ẹka ịkarikari.
4 Ẹphe etsojeru ẹgbudu
l'akpakọ mkpẹkwo,
atsọ únú-únú l'ata.
Yọ bụru iwobe;
bẹ ẹphe avụkoje l'eri.
5 Ndu-a bụ ndu
e bufuru ebufu
t'ẹphe ba anọshi
l'ẹke madzụ ibe ẹphe nọ;
l'atụru ẹphe ụzu
l'ẹ̀phè -bụ ndu iphura.
6 E yebutaru ẹphe;
ẹphe alatsụa lẹ
mkpoworo nggele,
mini tashịhutsuaru atashịhu je eburu;
mẹ lẹ mgbaku eze mkpuma
l'ime ime ọgba ime alị.
7 Ẹphe anọduje l'ime ẹgbudu

l'ẹke ono l'ara ngarongarongaro;
kwọnwua l'ẹgbudu ẹke ono.
8 Ẹphe bụ ndu mmanu,
ẹ-te nwedu iphe, ẹphe bụ;
ndu e bufuru ebufu lẹ mkpụkpu.
9 Ọ bụ ndu dụ ẹge ono;
bẹ ụnwu ẹphe gbe bya
egudewa mu nụ agụ egvu.
Mu abya abụwaru nụ iphe, ẹphe
gude aghọ ụgho-okfu.
10 Mu dụ ẹphe oyi;
ẹphe agbaru mu nkụsa;
ọphu ọotsudu ẹphe l'ẹhu
ọnodu mu l'ifu gbụa ọnu-mini.
11 Ishi iya abụru lẹ
Nchileke mewaru;
ẹnwu agvụ mu l'ẹhu;
yewa mu ọru;
tọ dụhe iphe,
ẹphe asọjekwadu nsọ
ọnodu mu l'ifu mee.
12 Ẹphe anọduje abya ọgu l'ẹke mu nọ.
Ẹphe kweshiru ọ́nyà
dobe tẹ mu bya eye ọkpa;
bya agbaa ose-ọgu
gude yebuta mu.
13 Ẹphe egudeje iphe
tọ-chishia mu ụzo;
l'ese t'ẹphe wofu mu;
tọ dụ onye agbọru ẹphe chaa.
14 Ẹphe shiru l'owere bata;
ẹphe azaa l'awụpyabe mu.
15 Egvu gudewaru mu;

ugvu, e shi akwabẹje mu
ephukashihụwa l'ọ bụ phẹrephere.
Iphe, mu shi nweru
emishihuwa l'ọ bụ urukpu.
16 Nta-a bẹ iphe-ẹhuka
kewaru mu kepyaa.
Nke mu gvụakwaru.
17 O -rua l'ẹnyashi;
ọkpu, nọ mu l'ẹhu
amịkota mu a.
Ẹhuka iya ta
anọnyajedua zee ẹka.
18 Nchileke gudewa ike iya,
dụ egvu zụ mu l'ẹkpiri.
Ọ lọtaru mu l'olu uwe mu;
kepyia mu ẹkpiri.
19 Ọ patawaru mu tụa l'ẹpoto;
mu abụwaru-a ẹja;
mẹ ntụ.
20 Mu ara l'araku nggụbe
Nchileke; tii yeeru mu ọnu;
mu -gbeshi vudo evudo;
nggu achalẹ mu-a ẹnya achacha.
21 Ị byaru bya aghachiru mu ifu;
l'anụ mu chịkikfuu.
I gudewa ike ngu l'ọ ha byia mu ẹka.
22 Ị paliru mu oreke-imeli;
woru mu tụaru phẹrephere.
Ịipanga mu apanga l'ọ bụ
onye oke phẹrephere apa.
23 Mu mawaru l'ị kpụwa mu ala maa.
Ị kpụwa mu ala ẹke ono,
e doberu iphe bụ ndu nọ ndzụ ono.

24 Ẹ tọ dụdu onye aphụje
onye ike gvụru;
jeshia ya otso ọgu;
l'ẹke oochi mkpu
t'a gbaaru iya mkpu.
25 ?Mu te shidunua arajẹru
onye iphe-ẹhuka byaru ẹkwa.
?Mu te shidunua agụje
aphụ onye ụkpa.
26 Obenu lẹ mu leru ẹnya iphe-ọma;
yọ bụru ẹjo iya bẹ mu phụru.
Mu elee ẹnya iphoro;
yọ bụru ọchi bẹ byaru nụ.
27 Iphe, anọduje atapyashị
mu ime ẹhu te kwedu mu ahaha;
mbọku-mbọku kpọ
abụjelephu iphe-ẹhuka.
28 Mu tsowaru ghaphee;
bya anwakputa;
tọ bụ l'ọo anwụ chiru mu;
mu anwakputa.
Mu nọwa l'edzudzu ọha
l'echi mkpu t'a gbaaru mu mkpu.
29 Olu mu adawa l'ọ bụ olu nkụta-ọswa;
l'adakwaphu l'ọ bụ kẹ enyi-nwẹnu.
30 Akpọ, nọ mu l'ẹhu
jihuwaru kpalungu;
l'aswashịhu aswashịhu.
Nta-a bẹ ẹhu erekotale mu phụ ọku.
31 Ogumogu, mu shi
akpọje bụwa mu nụ aphụ.
Opu, mu shi aphụje
egbe adawa nụ l'ọ bụ ụzu-ẹkwa.”

31

1 “Mu kpebuhawaru iya l'ime obu mu
lẹ mu ta byadụ bya ele nwamgbọko ẹnya;
2 kẹle Nchileke, bu
Ọkaribe-Kakọta-Ike
ahụ̀je onye eme ẹge ono àhụ̀hù.
3 ?Tọ bụdu kpurupyata;
bẹ Nchileke doberu ndu ẹjo madzụ;
ụmuruku abụru kẹ ndu eme ẹji.
4 ?O nweru iphe, mu eme,
Nchileke ta amadụ.
T'o nweru ẹke, mu yeru
ọkpa, ẹ tọ madụ.
5 Ọ -bụru lẹ mu jejewaru
je eye ẹka l'iphe,
ẹ ta bụdu ire-lanụ;
ọ dụdu bụru lẹ mu
jejewaru je eye ọkpa l'ẹjo-ire;
6 tẹ Nchileke l'onwiya
gudewaru ọkpobe iphe,
oogudeje atụ iphe;
tụa mu.
Yọ phụ l'ẹ to nwedu ẹke mu yesweru ẹka.
7 Ọ -bụru lẹ mu ngejewaru
Nchileke ẹka l'ishi; shiswee ụzo;
ọ dụdu bụru lẹ mu
kwejewaru t'e nwuru
mu ye l'ome ẹjo iphe;
m'ọ bụ lẹ mu yejewaru ẹka l'iphe, dụ ẹji;
8 ọo ya bụ; t'ọ bụkwaru
ndu ọdo e-ri iphe mu kpataru l'okfu mu;
ndu ọphu mu kọru
akọko, nọkwadu l'alị

abụru efeshi bẹ ee-feshi iya.
9 Ọ -bụru l'o nweru nwanyi,
kpọjewaru mu mgbẹnya;
ọ -bụru lẹ mu jejewaru je
egeporu l'ọnu ụzo nyee nwoke ibe mu;
10 ọo ya bụ; tẹ nyee mu
bụkwaru onye e-mekochaa
ejeru nwoke ọdo ozi;
l'a-laru iya l'ụlo.
11 Kẹ l'ọo iphe, dụ ẹge ono
bụ iphe, bụ; mu -mee ya;
yọ bụru mu iphe-iphere;
bụru iphe ee-kpee mu ikpe iya.
12 Ọ bụ egbe iphe ono
abụjeru Abádọnu; mbụ ọku
alị-maa dzụ-gbua mu;
mbụ dzụa dzụa iphe,
mu kpataru l'okfu mu.
13 Ọ -bụru l'o -nweru ndu ozi mu;
onye ọphu byajẹru nụ
bya asụ mu l'o nweru
ẹke mu meru iya ẹji;
mu te eyeru iya ọnu ẹge, gbaru nụ;
14 ?bụ ngụnu bẹ mu
e-kfuru Nchileke teke
ọo-gbakushi mu iya?
?Bụ ngụnu; bẹ mu e-kfu
m'a sụ tẹ mu bya akọo iphe meru nụ.
15 ?Tọ bụdu Nchileke,
motaru mbẹdua ye
nne mu l'ẹpho;
bẹ motakwaruphu
ẹphebedua ye nne ẹphe l'ẹpho.

?Tọ bụdu onye lanụ ono
tụko ayi kpụa l'ẹpho nne ayi?
16 Ọ -bụru l'onye ụkpa
rọjeru mu iphe;
mu ta nụ iya ẹya;
ọ dụdu bụru lẹ mu
mejewaru nwanyi,
nji iya ẹ ta nọhedu;
ẹnya-mini eshia ya ẹnya;
17 ọ dụdu bụru lẹ mu
rijeru nri nkịnyi;
zahaa nwa-nwogbe;
18 obenu lẹ keshinu ọphu
mu bụ nwata;
bẹ mu shilephu heta
ụnwu ogbe ẹge nna eheje ụnwu iya.
Ọ kwaphu ẹge ono;
bẹ mu shi keshinu ọphu
a mụru mu l'ehe
ụnwanyi, nji ẹphe ẹ-ta nọhedu.
19 Ọ -bụru lẹ mu phụjeru
onye ẹ-ta mahẹdu ẹge
oo-me onwiya l'ẹke ọ gba ọtu;
ọ dụdu bụru onye ẹ-ta
dụdu ẹge ọ haru iya,
ẹ-te nwedu iphe oye l'ẹhu;
20 mu ta chẹ iya
iphe oye l'ẹhu;
shi ẹge ono mee t'o gude
obu iya tua mu ẹpha
lẹ mu gude ẹji atụru mu
meta ukpo gude gbochita ya oyi.
21 Ọ -bụru l'o nweru iphe,

mu halijewaru ẹka mee
onye nna iya ẹ-ta nọhedu;
okfu lẹ mu bụ onye
ọnu eru l'okfu l'ụlo-ikpe;
22 tẹ ẹka kwafụkwa mu;
t'ẹka shikwaa inwo rifu mu erifu;
23 kẹle mu atsụ Nchileke egvu
t'ẹ b'o me mu akadụru.
Ọdu-biribiri iya egudeje mu;
k'ọphu mu ta adụjedu
ike mee egbe iphe ono.
24 Ọ -bụru lẹ mu chịjeru
ụkfu kwẹe l'okpoga;
ọ dụdu bụru lẹ mu
kpọjeru obu ye lẹ mkpọla-ododo;
25 ọ -bụru lẹ mu gudejewa
k'eze iphe, mu nweru
kua onwomu ekuku;
mbụ ẹku, mu gude ẹka mu kpata;
26 ọ -bụru lẹ mu gudejewa
kẹ o-gbu-nwịi-nwịi
ẹnyanwu baaru iya ẹja;
ọ dụdu gude kẹ mma
ọnwa baaru iya ẹja;
27 ọ dụdu bụru lẹ mu
gudejewa obu mu;
m'ọ bu ẹka mu baaru iya ẹja l'edomi;
28 t'a gụkwaaru mu iya l'ẹjo iphe;
gude iya kpee mu ikpe;
kẹ l'iphe ọ bụ;
bụ lẹ mu ta bụhedu onye
egude ire iya ẹka l'ẹke
Nchileke ọphu bu l'imigwe nọ.

29 Ọ -bụru lẹ mu tejewaru ẹswa
kẹ l'onye ọhogu mu eje iphe-ẹhuka;
ọ dụdu bụru lẹ mu
gudejewa k'iphe-ẹhuka,
byaru iya nụ tụa okokooko;
30 mu te gudebukwaa ọnu
sụ t'iphe mee onye ọhogu mu;
l'ụdu kẹ mburọnu.
31 Ndu shi ejeru mu ozi maru
l'ẹ to nwedu onye
byajẹru nke mu,
ẹ te rijidu ẹpho.
32 Ẹ tọ dụbudua onye
shi eshishi, radụjeru lẹ gbororo;
kẹle mu shi eghebeje
ụlo mu ọnu;
tẹ ndu ije bata bya aradu.
33 Mu te mebua iphe,
dụ ẹji; kpamia ya ẹge
ndu ọdo akpamije;
m'ọ bụ woru njọ domia l'ime obu mu.
34 Mu te egudebua ọtsu
egvu iphe ndiphe e-kfu;
teke ẹphe nụru iphe,
mu meru; kpụrube ọnu;
m'ọ bụ je eworu
onwomu domia l'ime ụlo.
35 Ha! Ndẹge mu
nwekwanuru onye
e-ye ọnu l'iphe-a,
mu ekfu-a!
Mu dookwaru edori
ẹhu mu; byia ẹka l'ẹkwo.

Tẹ Ọkaribe-Kakọta-Ike
yewaru mu rụ ọnu.
Onye ono, ebo mu
ibo ono ewota ibo ono,
oobo mu ono dee edede l'ẹkwo dobe;
36 mẹ mu ewojeleru iya phụ
dẹe l'ukuvu;
mbụ kpuru iya l'ọ bụ onye
kpu okpu-eze;
37 mẹ mu eshikwanu ishi lanụ
dooru iya edo ẹhu mu nanu nanụ;
mẹ mu abyalẹphu bya
evudo iya l'ifu l'ọ bụ nwatibe eze.
38 Ọ -bụru l'alị mu
echi mkpu ekpu mu;
mgbawalị, nọ iya nụ l'ara ẹkwa;
39 ọ -bụru lẹ mu jịkaru
lẹ mu ta akfụdu ndu jeru mu ozi ụgwo;
ẹphe agụru aphụ lashia;
40 t'ọ bụkwaru ẹgbara
a-kfụ l'alị ono l'ọzori witu;
ẹswa mmanu efushia ya ọzori balị."
Ọ gvụ Jobu l'ọnu.

32

Ọnu, Elihu eye

1 Tọ dụ iya bụ; ụmadzu ẹto ono ahaa ntụtego
ono, ẹphe lẹ Jobu atụ ono; kẹ lẹ Jobu te kwetadu
l'o nweru iphe ya meru ẹji. 2 Ya ndono; Elihu
avọru ọku ghụa ẹhu l'ẹke Jobu nọ; kẹle Jobu
pataru onwiya kogabe l'ọ bụ yẹbe Jobu bụ onye
doberu ẹka ndoo; l'ẹ tọ bụdu Nchileke. Elihu
ono bụ nwatibe Barakelu, bụ onye Buzu; onye eri

Ramu. 3 Elihu avọkwaruphu ọku ghụa ẹhu l'ẹke
ndu ọ̀nyà Jobu ono nọ; ẹphe ẹto; okfu l'ẹphe
ta dụdu ike gbanwee Jobu okfu; gbe anmakwa
iya rụ ikpe. 4 Iphe, kparu iphe, Elihu daru ashị
keshinu ono bụ l'ọo yẹbedua bụ nwata l'ẹke ndu
ọphu nọ. 5 Yọ bya aphụ l'ụmadzu ẹto ọphu
ta mahẹdu iphe, ẹphe e-kfu; yo ghulahaa ya
eghughu.

6 Tọ dụ iya bụ;
Elihu Barakẹlu, bụ onye Buzu asụ ẹphe:
"Mbẹdua kwa nwata;
unubẹdua abụru ọgurenya.
Ọ kwa iya kparu iphe,
mu shi atsụ egvu;
l'atsọkwaphu unu ẹnya
okfuru unu nwẹge ya mataberu.
7 Mu shi arị tẹ ndu bụ ọgurenya kfua;
ndu ọphu kawaru nka
ezia ayi mmamiphe.
8 Obenu l'ọ bụ ume,
nọ madzụ l'ẹhu;
mbụ ume
Ọkaribe-Kakọta-Ike;
bẹ emeje tẹ madzụ maru mmamiphe.
9 Mmamiphe ta bụkwa l'ọgurenya;
ọphu iphe-odo-ẹnya 'abụkwa l'ọka nka.
10 Ọo ya bẹ mu ekfu;
sụ t'unu ngabẹduduru
mu phụ nchị;
tẹ mu kfua nwẹge mu maru.
11 Mu shikpelekwaphu daa ashị;
unu l'ekfu nk'unu.
Mu shi ngabekpelephu

nchị l'ẹke unu achọkashi iphe, unu e-kfu.
12 Mu ngabẹkpooru unu nchị
ọhuma ọhuma;
ọphu ọ dụdu l'unu ha,
onye dụru ike gbanwee Jobu okfu;
tọ dụ unu onye dụru ike saa ya okfu.
13 Unu ba asụkwa l'unu maru mmamiphe;
lẹ Nchileke nwekwaru
ọnu, oo-yeru Jobu;
l'ẹ tọ kwa madzụ b'ọ nọ l'ẹka.
14 Jobu te kfukwaru yeru mu;
ọphu mu 'eyekwanu ọnu ẹge unu yeru.
15 Nta-a bẹ ike gvụwaru ẹphe;
ẹphe ta mahẹ iphe ọdo, ẹphe e-kfu.
16 ?Mu a-da ashị;
kẹ l'ẹphe ta mahẹdu iphe,
ẹphe e-kfu tọo;
mbụ nta-a, ẹphe nmangotsuaru;
ẹphe ta mahẹ ọnu ọdo, ẹphe e-ye-a.
17 Mbẹdua nwekwaru
nwọnu, mu e-ye.
Mu e-kfukwaphu
nwẹge mu maru.
18 Ishi iya abụru l'iphe,
mu e-kfu jiru mu ọnu;
ọkpoma te kwe tẹ mu dobe ọnu ndoo.
19 L'ime onwomu;
bẹ mu dụlephu l'ọ bụ
mẹe, a gbaru ye
l'ekpemu swọ-chia
aswọ-chi.
Mu -dobe ọnu ndoo;
bẹ mu a-gbajahụkwa

l'ọ bụ otumu ọphungu,
e yeru mẹe.
20 Mu e-kfu okfu t'ẹhu gụa mu phengu.
Mu e-kpuha ọnu;
yee ọnu.
21 Ẹ tọ dụdu onye mu agba eyeru;
ọphu ọ dụdu onye mu
aja ajaja-ntsụdekfu;
22 kẹle ndẹge ọja madzụ
ajaja-ntsụdekfu kwọru mu ẹhu;
mẹ onye ono, meru mu
ono ewofu mu ru l'ịpheregede."

33

1 "Nta-a; Jobu;
ngabẹru mu nchị;
nggu atọnwube nchị
l'iphemiphe ọbule,
mu ekfu!
2 Mu abyawa tẹ mu
kpuhaa ọnu; kfua okfu.
Iphe mu e-kfu jikwaru mu ọnu.
3 Obu gụkwaru mu iphoro
l'okfu, mu abya ekfukfu.
Iphe, mu abya ekfukfu abụru ezi-okfu.
4 Ọ kwa Ume Nchileke;
bẹ metaru mu nụ;
bụru Ume
Ọkaribe-Kakọta-Ike;
bẹ mu gude nọdu ndzụ.
5 Yeeru mu ọnu;
m'ọ -bụru l'ịi-dụ ike.
Rụkota ẹhu tẹ mu lẹ nggu kpọgba iya.
6 Ọ kwa ẹge ị dụ;

bẹ mbẹdua dụ l'ifu Nchileke;
bụru ẹge e gude ẹja kee ngu;
b'e gudekwaphu ẹja kee mbẹdua.
7 Ọo ya bụ t'ẹ b'ị
tsụshi mu egvu;
kẹ l'ẹ to nwedu iphe,
mu eme ngu.
8 I kfuru iya; mu anụa ya;
teke ị sụru:
9 ‘L'ị dụebe mma;
l'ẹ tọ dụdu iphe, dụ ẹji, i mejeru.
10 Lẹ Nchileke anọduje avọcha ngu;
k'ọphu oo-bobe ngu ibo;
gbe gụkobewa ngu nụ
lẹ ndu ọhogu iya.
11 L'o yewaru ngu
mkpọro l'ọkpa;
l'ele t'ọ maru ẹge ịiha ọkpa.’
12 Ọle; mu eme t'ị maru
l'iswi ta dụkwa ngu mma;
kẹle Nchileke bẹ kakwa madzụ nshinu.
13 ?Bụ ngụnu kparu iphe, ịita-tso iya okfu
sụ l'ẹ too yejedu ọnu
lẹ mkpu, iichi l'echiku iya?
14 Kẹle Nchileke abụje;
o -kfua okfu;
yo kfukwazi iya ọdo; kfukwazi iya ọdo.
Ọbule ẹ to dojedu madzụ ẹnya.
15 Ooshije lẹ nrọ;
mẹ l'àphụ̀ kfua okfu
l'ẹnyashi teke mgbẹnya
tsụshiru madzụ;
ẹphe azẹshiwa azẹe.

16 Ọ bụ teke ono;
bẹ ookfuje okfu ye ẹphe lẹ nchị;
nmaaru ẹphe ọkwa,
e-ye ẹphe egvu;
17 t'e shi ẹge ono tẹ madzụ
haa ome ẹji;
mẹ tẹ madzụ be ekushi onwiya ekuku;
18 t'e shi ẹge ono dzọfuta
iya t'ẹ b'ọ dalahụ l'iduma;
dzọkwaa ya phụ l'ẹka anwụhu.
19 Nchileke ahajẹru gude
iphe-ememe hụ̀a madzụ àhụ̀hù;
paru iya chee l'ụlo;
l'amịpyashi iya ọkpu;
20 k'ọphu bụ lẹ nri a-bya adụ iya ashị.
Nri, katsụa ọtso ẹna ahụlahaa ya ẹgbo.
21 Yọ laa ẹhu; bụru ọkpu.
Ọkpu iya, e te shi
aphụjedu abya epheshia.
22 Yọo kpọ gẹgege akpọ l'ala l'iduma.
Ndzụ iya akpọ l'alakfu
ndu ejeru anwụhu ozi.
23 Ndẹge o nweru
onye k'ẹto, nọ lẹ
mkpakụ madzụ lẹ Nchileke;
mbụ onye lanụ l'ụkporo
ụnwu-ojozi Nchileke,
a-byanụ bya ekfuaru
madzụ iphe, gbaru iya l'ememe;
24 t'o meeru iya
eze-iphe-ọma; sụ:
‘T'a dzọo ya rụ
t'ẹ b'ọ dalahụ l'iduma;

lẹ ya phụwaru onye
e-gude gbata iya.’
25 Teke ono bẹ
oo-gbuchafu;
bya adụ l'ọ bụ nwata nshịi.
Yọ laphu azụ;
bya adụ l'ọ bụ nwokorọbya.
26 Ọ bụ teke ono bụ:
madzụ -kfuru nụ Nchileke;
yọ nụa ya.
Teke ono;
yọ phụ ifu Nchileke;
ẹhu atsọo ya ẹna.
Nchileke abya edophu
iya azụ l'ọnodu iya;
bụ iya bụ ọnodu onye doberu ẹka ndoo.
27 Ọ bụ teke ono;
bẹ oo-vudo
l'edzudzu ọha kfua ya hoo-haa:
‘Lẹ ya mesweekwaru;
ye ẹka l'iphe,
ẹ te vudodu nhamụnha;
ọbule Nchileke gụwaru iya nvụ.
28 Ọ dzọwaru iya ndzụ;
tẹ ya ba adalahu l'iduma.
Nta-a bẹ ya a-nọ ndzụ phụ iphoro.’
29 Ono iphe, Nchileke
emejeru madzụ ndono.
O -metsua;
yo mee ya ọdo;
30 ẹge ee-shi t'ọ dzọo ya
ndzụ t'ẹ b'ọ dalahụ l'iduma;
k'ọphu ndzụ e-dzu iya.

31 Jobu; dakwaa ashị;
ngabẹru mu nchị.
Nọdukwa nwandoo;
tẹ mu kfu iphe, mu ekfu.
32 Ọ -bụru l'o nweru ọnu,
ii-ye; nggu eyee ya;
kfua iphe, dụ ngu
k'ekfukfu;
kẹ l'ọ dụ mu t'a sụ l'e kpefuru ngu.
33 Teke ẹ tọ dụdu;
ngabẹkwaru mu nchị.
Nọdu kwa nwandoo;
tẹ mu zia ngu mmamiphe!”

34

1 Elihu asụkwaphu:
2 “Unubẹ ndu mmamiphe;
unu ngabẹkwaru mu nchị.
Unu ngabẹkwaru mu nchị;
unubẹ ndu gụru ẹkwo;
3 kẹ l'ọ bụ ẹge ire edeje ọnu lẹ nri;
bụ ẹge nchị egeje nchị l'okfu;
maru ọphu bụ ọkpobe iya.
4 Ọ kwa ayịbedua
b'ọ nọ l'ẹka;
t'ayi lee ẹnya l'okfu ọwaa;
maru ẹge ọola;
shi iya mụta iphe,
dụ mma.
5 Jobu sụru lẹ ya doberu ẹka ndoo;
ọphu Nchileke 'ekwedu iya ọharu enge.
6 Ẹ to nwedu ẹke ya meswеru;
e gbe sụ lẹ ya adzụ ẹjire.

Ẹ tọ dụ ẹke ikpe iya nmaru iya;
ọbule akfụ, ọogba iya yeekwaru iya ọru.
7 ?Unu phụjewaru onye dụ l'ọ bụ Jobu;
mbụ onye angụ
ẹjo-ọnu l'ọ bụ mini.
8 Ndu ẹphe l'iya anọduje
achị idzi bụ ndu ẹjo madzụ;
bụru ndu akirishi bẹ ẹphe l'iya ayị;
9 kẹle ọosuje l'ẹ tọ dụdu
iphe, madzụ erita l'ome
iphe, dụ Nchileke mma.
10 Unu ngabekwaru mu nchị;
unubẹ ndu nweru egomunggo.
Tụswekwa!
Ẹ to nwekwa lẹ
Nchileke emee ẹjo iphe!
Ọkaribe-Kakọta-Ike
te emeghekwa iphe,
ẹ te vudodu nhamụnha!
11 Ọ kwa ụgwo iphe,
onye meru bẹ ọokfuje iya.
Oowolatajeru onye
l'ẹge umere iya dụ.
12 Ire-lanụ bụ lẹ Nchileke
te emejekwa ẹjo iphe;
mbụ kẹ tẹ
Ọkaribe-Kakọta-Ike nmaa
madzụ ikpe ịnyigirinyi.
13 ?Bụ onye meru
Nchileke t'ọ bụru ishi kẹ mgboko-a.
?Bụ onye sụru iya t'o
letaje eliphe gbaa
mgburumgburu ẹnya.

14 Ọ -bụru l'ọ chịru iya l'obu;
lẹ ya a-nafụ madzụ ume iya;
15 bụnu iya bụ lẹ madzụ
kpoogba a-gwụ;
laphukota azụ l'ẹja.
16 Ọ -bụru l'iphe edoje ngu ẹnya;
ngabẹkwa nchị;
nụa iphe-a, mu ekfu-a.
17 Onye ikpe,
vudo nhamụnha dụ ashị;
?nanụ ẹge oo-shi bụru ishi; l'achị.
Onye ono,
doberu-ẹka-ndo;
bya abụru iya bụ
Ọkaribe-Kakọta-Ike ono;
?nanụ ẹge ii-shi nma iya ikpe.
18 ?Tọ bụdu Nchileke bụ
onye asụje ndu eze
l'ẹ tọ dụdu iphe,
ẹphe bụ!
Yọ sụ ndu nweru ẹnya
l'ẹphe bụ ndu ẹjo madzụ?
19 Ẹ tọo kpadụ ókè
l'ẹke ndu eze nọ;
ọphu oowotajedu
iphe gbaru onye ụkpa
nụ oke amadụ;
kẹle ndu ono ẹphe ẹbo
bụ iya gude ẹka iya kee ẹphe.
20 Ẹphe agbajihuje
agbajihu l'echi-abalị.
Nchileke alọ-woje
ndiphe alọ-wo;

ẹphe anwụshihu.
Ndu oke amadụ;
bẹ oowofuje;
to nwe madzụ nwigbaleke-ọma,
oogbe ele ẹnya t'o yetaru iya ẹka.
21 Ẹnya Nchileke
anọjekwa l'ụzo, madzụ eshi.
Ọophukotaje ẹke ẹphe aha ọkpa l'eshi.
22 Ẹ tọ dụdu ẹge ọchi
gbaru; tọ dụ ẹke,
gbaru tsụkiribangu;
bụ ẹke ndu ẹjo madzụ
e-domighe onwẹphe.
23 Nchileke te eyekwaa
oge teke ndiphe
a-bya iya ifu t'o kpee ẹphe ikpe.
24 Ẹ too jejeodudu ọkpata ishi;
tẹmanu yo wofu ndu
ishi; chịta ndu ọdo
dochishia ẹnya ẹphe.
25 Ọ bụ okfu l'ọ makọtaru
iphe, ẹphe eme
meru iphe oonwutsuje
ẹphe l'ẹnyashi;
gwee ẹphe rakaraka.
26 Ọonoduje l'edzudzu ọha
l'ẹke onyemonye ọbule a-phụ ẹphe;
hụa ẹphe àhụ̀hù k'iphe, dụ ẹji, ẹphe eme;
27 okfu l'ẹphe haru otso Nchileke;
ọphu ọ dụdu iphe,
ọ sụru t'e mee,
nweru ọphu ẹphe emeje.
28 Ẹphe emeje ndu ụkpa;

mkpu, ẹphe erua Nchileke nchị;
k'ọphu bụ lẹ Nchileke
anụje ẹkwa, ndu ẹ-ta
dụdu ẹge ọ haru ẹphe.
29 Ọlobu; ọ -sụkwanu lẹ
ya te eyedu ọnu;
?bụ onye a-nma iya ikpe.
O -domia ifu iya;
?bụ onye a-dụ ike phụ iya.
Ọ bụ iya nwe madzụ;
mẹ iphe bụ mbakeshi.
30 Oomeje t'onye te emedu
ele Nchileke ba anọshi l'ọchichi;
k'ọphu ẹ tọo watadu
ọgbaru madzụ ọnya.
31 Ọ -bụru lẹ madzụ sụru
Nchileke l'o tewaru iya;
lẹ ya te emehedu ẹji ọdo;
32 t'o koshinu iya ẹke
o teru iya;
k'ọphu ya te emehedu iya ọdo.
33 ?Ịiri lẹ Nchileke e-gbe
bya ebua ngu nggo
k'ẹji, i meru;
l'ẹke ụta iphe ẹji ngu ta ladụ ngu azụ.
Ọ kwa nggụbedua
e-kfu iphe ịiri;
ẹ tọ kwa mbẹdua.
Ọo ya bụ; kfunua iphe,
ị maru.
34 Ndu iphe edoje ẹnya;
mẹ ndu mmamiphe
a-sụkwa:

35 L'iphe Jobu ekfu kwa
okfu onye egomunggo swehuru;
mbụ l'iphe ookfu te nwedu ishi.
36 Ọ dụ mu t'a sụ lẹ Jobu;
bẹ aa-data darua ya l'ishi;
kẹ l'okfu iya ada l'ọ bụ
okfu ẹjo madzụ.
37 O meru iphe, dụ ẹji;
bya etsubekwa l'ẹke ono
l'ekwefuru Nchileke íkè.
Ayi l'iya -nọdu;
yọo kụ ẹka l'aja ayi ewena;
l'ekfu ẹjo okfu l'ekpu Nchileke.”

35

1 Elihu asụ:
2 “Jobu; ?i tubesu l'ọ bụ
ngu odobe-ẹka-ndoo;
l'ẹke ịisuje l'ị ka
Nchileke odo odomu?
3 Obenu l'ịijije; sụ:
‘?Bụ ngụnu bụ uru iya?’
‘?Nanụ uru, iirita
kẹ l'ị haru ome ẹji?’
4 Tẹ ya yeeru ngu ọnu;
nggu lẹ ndu ọ̀nyà ngu phẹ.
5 Palikpoduaphu ẹnya
lee l'akpamigwe;
nggu aphụ urukpu ono,
nọ ngu oreke-imeli ono.
6 I -mee iphe, dụ ẹji;
?i mebataru Nchileke l'awe?
Ẹjo iphe, i meshiru;

m'ọ -ha ịha agha;
?ọo-kpọshi iya ngụnu?
7 Ọ -bụru l'i doberu ẹka ndoo;
?o gbe nweru ẹge iishi
gude iya l'eyetaru
Nchileke ẹka?
Mbụ; ?o nweru iphe
oogbe anata ngu l'ẹka.
8 Ẹjo iphe, iime kwa
madzụ ibe ngu bẹ iimebeta;
bụkwaruphu ẹphe;
bẹ odobe-ẹka-ndoo ngu agaru mkpa.
9 Ọobuje; a -kpanụka
ndiphe ẹhu;
ẹphe eye mkpu l'ọnu.
Ẹphe echije
‘Ojilẹka tọgbo;’
t'a bya anafụ ẹphe
l'ẹka ndu ike.
10 Ọle ẹ tọ dụdu onye arajẹ
araku Nchileke,
bụ onye keru iya nụ;
mbụ onye emeje
t'ayi mụa ọnu-ọchi
l'oge iphe-ẹhuka;
11 onye ka ayi ozi iphe
karia ẹge oozije ụnwu-anụ-ẹgu;
bya emee ayi;
ayi aka nwẹnu, ephe l'eli ọmaru iphe.
12 Ẹ too yejeduru madzụ
ọnu teke oochi mkpu.
Mkpata iya abụru lẹ ndu
ẹjo madzụ kunukaru onwẹphe ekuku.

13 Ishi iya bụlephu lẹ
Nchileke te eyejedu ọnu
teke eechi mkpu ìphòró.
Ọkaribe-Kakọta-Ike
te eyejedu ọnu l'egbe iphe ono.
14 ?Nanụ ẹge oo-gbechia
ngaarụ ngu nchị;
nggụbe onye sụru
l'ẹ t'ị phụdu iya lẹ phuu;
mbụ nggụbe onye sụru
l'ikpe ngu nọ iya l'ifu;
l'ịi-nọdu-a angaru iya?
15 Nggu asụkwaphu
l'iphe-eghughu Nchileke
ta dụdu iphe, oomeje;
ọphu ọokpajedu ẹjo madzụ ishi.
16 Ọo ya bụ l'iphe
nggụbe Jobu ekfu bụ mkpọkoro okfu.
Okfu nọ ngu l'ọnu;
ọle iphe iikfu te nwedu ishi."

36

1 Elihu asụ Jobu
2 "Taa nshi nwanshịi;
tẹ mu koshi ngu
l'o nwetsukwaru-a
iphe ọdo, mu e-kfu;
gude gbataru Nchileke.
3 Ẹke mmamiphe mu
shi tekwaru ẹnya.
Mu e-koshi ngu
l'onye ono, keru mu nụ
ono bụ onye vudo nhamụnha.

4 Iphe ịi-tụbe nvọ bụ
l'okfu mu ta bụdu ẹjire.
L'onye kẹ mmamiphe
katsụa odota ẹnya;
bẹ nggu l'iya nọkwa l'ẹke-a nta-a.
5 Nchileke hakwa nshinu;
obenu l'ẹ to nwedu onye
ọokpoje ẹbo-ẹbo l'afụ.
Ọ ha nshinu; bya abụru
onye iphemiphe ọbule edoje ẹnya.
6 Ndu ẹjo iya b'ẹ too dobejedu ndzụ.
Obenu lẹ ndu aakpa ẹhu;
bẹ ọonuje iphe,
gbaru ẹphe.
7 Ẹnya ta alụfujedu iya
l'ẹke ndu doberu ẹka ndoo nọ.
Oomeje; ẹphe lẹ ndu eze
atụko bụru eze;
bya emee t'aakwabẹje
ẹphe ugvu gbururu jeye lẹ gbururu.
8 Obenu; l'a -tụa madzụ mkpakọbe;
ọkpukpu iphe-ẹhuka ono,
a tụru iya ono ekee ya;
kee ya dụngu
9 bẹ Nchileke ekoshije
onye ọbu l'o shiwa l'ekuku,
ooku onwiya;
yeswee ẹka.
10 Oomeje t'ẹphe ngabẹ nchị
l'ụzo, ọokpo-ziru ẹphe;
mẹ t'ẹphe taa onwẹphe ụta
iphe, dụ ẹji, ẹphe eme.
11 Ẹphe -mee iphe, o kfuru;

jelahaaru iya ozi;
bẹ nwoge ọphu phọduru
lẹ ndzụ ẹphe teke ono
a-bụru ẹphe ụpete;
ẹphe anọdulephu l'àgó.
12 Obenu l'ẹphe -jịka
l'ẹphe te yeduru iya ọnu;
bẹ ẹphe a-laa l'ọgu;
nwụshihu l'ẹphe be enwe egomunggo.
13 Ndu Nchileke ẹ ta nọdu
l'obu evujeru iwe l'ọkpoma;
k'ọphu bụ;
l'o -kee ẹphe m'ọo ẹgbu;
bẹ ẹphe ta arakujekwa iya
t'ọ gbaaru ẹphe mkpu.
14 Ẹphe agbakwohuje agbakwohu;
tsoru unwoke ọkpara,
a gọru lẹ nte laa l'ite lanụ.
15 Obenu lẹ ndu eje
iphe-ẹhuka bẹ ọonafutaje.
Oogudeje iphe-ẹhuka
ono mee t'ẹnya doo ẹphe.
16 Iphe oome kwa tẹ ya
defuta ngu l'iphe-ẹhuka;
dobe ngu l'ẹke ịi-tụsaru ẹhu;
nụ ngu nri, adụje ngu mma.
17 Obenu lẹ nta-a;
bẹ ikpe, e kperu ngu
kwa ikpe, gbaru ẹjo madzụ.
Ọ kwa iswi-ọdu-mma
yẹle ikpe, dụ mma;
bẹ guderu ngu nụ.
18 Kwabẹkwa ẹnya t'ẹ b'ọ

dụ onye e-gude ẹku deru ngu ye.
Be ekwekwa tẹ oke
ẹka-azụ kpuchia ngu ifu.
19 Ẹku ngu ono;
?oo-me t'iphe-ẹhuka ngu laa tọo.
?Tii-gude ike nahụ iya.
20 Ba akpọtakwa iya l'ẹnwa;
mbụ ẹnyashi ono,
aakpụtaje ndiphe kpụfu l'ufu ẹphe ono.
21 Kwabẹkwa ẹnya t'ẹ b'i ye ẹka l'ẹjo iphe;
bụ ọphu, dụ l'ọ ka ngu ntse;
ma l'oje iphe-ẹhuka.
22 Nchileke b'a chiliru ẹka lẹ k'ike iya.
?Bụ onye bụ o-zì-iphe, aa-tụru yeru iya?
23 ?Bụ onye kpọ-zijewaru Nchileke ụzo;
m'ọ kwanu koshi iya l'ọ
kwa ẹke o meru ẹji ndọ-ọ.
24 Nyatakwa kutsee
Nchileke k'ọru iya ono,
ndiphe gụwaru l'egvu
gude kele iya ono.
25 Ndiphe mgburumgburu phụwaru iya.
Aanọdu ụzenya ele iya ole-ẹnya.
26 Mmamiphe ayi te rukwa
l'ẹge Nchileke habe.
To nwe onye a-dụ ike kọta
ẹge ọgurenya iya beru.
27 Ọomikobeje mini l'urukpu;
yọ chịa latsụa lẹ nggele.
28 Igwe -vụa nwa
tsụtsutsu; yọ chịa ụduruku
wụshiru ụnwu eliphe.

29 ?O nweru onye maru
ẹge Nchileke eshije keshia urukpu.
?Bụ onye maru ẹge
ooshije l'ọkpoku iya l'atụ
egbe-igwe kẹ tarara tarara.
30 Phụwaru ẹge o woru
ebemu-igwe doo onwiya
mgburumgburu;
k'ọphu bụ l'ooruje l'ẹbo eze ẹnyimu.
31 Ọ bụ ẹge ono bẹ ooshije
l'eleta ndiphe ẹnya;
l'anụ ẹphe nri;
l'anụ iya k'etsutsu iya.
32 Ọochijeru egbe-igwe l'ẹka;
yọ bụru ẹke ọ gọberu iya;
bẹ ọotuje iya.
33 Ọ bụ edede bẹ oodeje;
gude gbaa ama lẹ mini, abya achịchi.
Eswi, eeche echeche
emejekwaphu t'a maru
lẹ mini abyawa achịchi."

37

1 "Ọ kwa iphe ono meru
iphe obu anma mu anmanma;
mbụ l'obu akfụ mu nkfụ.
2 Unu ngabeduduphu!
Unu ngabeduduphu nchị;
nụa olu Nchileke!
Unu nụduduaphu ekiri, oode!
3 Ọoloje ebemu-igwe;
yo dzuru mkpuli igwe;
shi ẹke ono dzuru mgboko l'ophu.

4 Ebemu ono kugee;
olu iya edelahaa edede.
Olu iya anọduje
agba l'ọ bụ egbe-igwe.
Ẹ to nwedu iphe oodomije edomi.
5 Ọ bụlephu l'ẹge olu
Nchileke edetabeje igidi adụje egvu.
Oomeje iphe,
kariru ẹge oo-do madzụ ẹnya.
6 Ọosuje aka-mini t'ọ
daa lẹ mgboko.
Yọ sụkwaphu
mini t'ọ chịa chị-shia ike.
7 Oomeje tẹ madzụ jebuhu ozi;
k'ọphu onyemonye
ọbule a-maru ẹge ozi
kẹ yẹbe Nchileke habe nshinu.
8 Ụnwu anụmanu anọduje
ekpu ekpukpu;
domishia onwẹphe l'ime ẹnu ẹphe.
9 Oke phẹrephere eshije
l'ụzo ọhali;
ẹge ono bẹ oyi eshije l'ụzo isheli.
10 Ọ bụ ume, Nchileke tụru
emetaje aka-mini.
Yọ bụru ume iya ono
emeje tẹ mini,
saru petengu bya anmaa anmanma.
11 Oomeje urukpu;
yọ ngụ-guhu angụ-guhu;
yo shi l'urukpu ono
l'eku ebemu kẹ mẹremu mẹremu.
12 Ọobuje; o -zia ẹphe;

ẹphe alọwashihu dzuru
mgboko mgburumgburu;
ẹphe l'agbaphe iya;
l'ejelephu ozi ẹge o ziru ẹphe.
13 Nchileke achị-jeru ndiphe mini
t'o gude iya hụ̀a ẹphe àhụ̀hù;
m'ọ bụ t'o gude iya koshi
lẹ ya yeru ẹphe obu.
14 Ngabeduduphu nchị; Jobu!
Nọduedu anọdu;
gbua igo l'iphe,
dụ biribiri Nchileke emebe!
15 ?Ị maru ẹge Nchileke
egudeje atụ-zi urukpu l'akpamigwe?
?Ị maru ẹge oomeje ebemu t'o kua?
16 ?Ị maru iphe urukpu
adọjeru l'eli iya
l'awụnga awụnga l'akpamigwe?
Ono kwa ozi, dụ egvu,
o jeru; mbụ onye ono,
tụkoru iphemiphe ọbule makọtaru ono;
17 Teke phẹrephere,
shi ụzo ọhuda ephe;
alị ederu gbẹe;
bẹ uwe, i yeru l'ẹhu
anọduje ekpo ngu okpomọku.
18 ?Ịi-dụ-ghe ike mee
akpamigwe t'ọ gbasaa agbasa;
kpọo gbengu l'ọ bụ onyo,
a wụru awụwu?
19 Kanụru ayi iphe,
ayi e-kfuru Nchileke.
Ẹ tọ dụkwa iphe ayi maru, ayi e-kfu;

kẹ l'ẹ tọ dụdu ọphu ayi maru.
20 ?Mu a-dụ ike kpọfu
Nchileke l'ifu tọo.
?Bụ onye e-wota onwiya
je agbaa mgbukuma.
21 ?O nweru onye e-wota
ẹnya iya je aphụbe l'anwụ,
echi echichi;
teke phẹrephere sacharu
akpamigwe; yo doo rịsangu.
22 Nchileke shi l'ụzo isheli;
gude mkpọla-ododo
kwaa onwiya ebirisa l'abya.
O gude ike, eye egwu;
dụ biribiri l'abya.
23 Ọkaribe-Kakọta-Ike bụ iya ka;
ọphu ayi 'adụdu ike
abya iya ntse.
Ikpe iya bụ ikpe,
vudo nhamụnha;
odobe-ẹka-ndoo nk'iya edzua edzudzu;
k'ọphu bụ l'ẹ tọ kpadu madzụ ẹhu.
24 Ọ bụ iya meru iphe,
madzụ atsụ iya egvu.
Ndu bụ
ọ-maru-ọmachata; b'ẹ tọ gụbedu iphe."

38

Ojejoje eyeru Jobu ọnu

1 Ya ndono; a nọnyalephu oke phẹrephere
awata ephephe. Ojejoje eshi l'oke phẹrephere
ono wata oyeru Jobu ọnu; sụ iya:

2 “?Bụ ngụnu b'ị maru
kẹ t'ị bya awata oye ọnu
l'iphe ẹ te dodu ngu ẹnya?
3 Rụkotakwa ẹhu ẹge nwoke arụkotaje;
tẹ mu bya ajịa ngu ajị!
Yejekwaaru mu iya ọnu!
4 ?Bụ awe b'ị nọ teke mu
tọru ntọ-l'alị mgboko?
Karu mu iya; m'ọ bụru l'o doru ngu ẹnya!
5 ?Bụ onye chị-buru ẹge ọo-ha?
?Bụ onye gude ụdo tụa
ẹge ụsa iya a-ha?
6 ?Bụ lẹ ngụnu
b'a kpọbetsuaru ọkpa iya?
?Bụ onye gvuberu itso,
bụ iya gude mgboko;
7 teke ono, e metsuaru;
mkpọ-kpodo nchi-abọhu awata ọgu egvu;
ụnwu ojozi-imigwe
atụlahaa okokooko ono.
8 ?Bụ onye meru t'o nweru
iphe a-nọ-buhu mini
yẹle alị teke ono,
mini lụfutaru l'ọdungu ono?
9 Ọ kwa mubẹ Nchileke
bẹ wotaru urukpu
yee mini ono l'ọ bụ uwe;
bya ewota ọchi, gbaru tsụbalangu
phụ-kpua ya l'ọ bụ ẹkwa;
10 bya akpaaru iya
oke ẹke oo-jebebe;
gude igwe gbaa ya ụpho
mgburumgburu;

kpọ-chia ya;
yeshia ya ibo.
11 Mu asụ mini t'o lekwa
ẹke eyii-mini e-jebebeje;
t'ẹ b'o swejekwa ẹke ono.
12 Jobu; ?ị sụjewaru anwụ
l'ọo teke ọo-hata ndọ-ọ?
?T'ị sụjewaru
ọ-nmẹwa-ụtsu
l'ọo ẹke ọo-nọdu ndọ-ọ?
13 ?Ị sụjewaru
ọ-nmẹwa-ụtsu
t'o je azugude mgboko
jịa ya kpaphukpaphu
jịshia ya ndu eme ẹji?
14 Mgboko l'ophu;
bẹ kpụru rogbodongu
l'ọ bụ ụra, e gude eme iphe-ọhubama.
E dengashia ya l'ọ bụ uwe.
15 Ẹ te kwejedu t'iphoro
nwuaru ndu ẹjo madzụ;
aanashịje ẹphe ike,
ẹphe gude eme ẹnari.
16 ?I jejewaru ẹke
eze ẹnyimu amụ amụmu;
?t'i jejewaru ije
l'ebo eze ẹnyimu?
17 ?E koshijewaru ngu
ọnu-ụzo alị-maa;
?t'i phụjewaru ọnu-ụzo
nwonyonyo anwụhu?
18 ?Ị rị-vujewaru ẹge
mgboko-a habe nshinu?

Ọ -bụru l'ị maru iya;
ngwanụ kfuru mu iya!
19 ?Bụ awe bẹ eeshije eje
l'ufu ẹke iphoro bu?
?Bụ awe bụ ufu kẹ ọchi?
20 ?Ịi-dụ ike dua ẹphe
t'ẹphe laa ẹke ẹphe shitsua?
?Ị maru ụzo, eeshije ala ufu ẹphe?
21 Mu marua l'ị makọtaru
iphe ono l'ọ ha;
keshinu a mụha-oduru
ngu rụ; b'e kederu iphe ono l'ọ ha.
Ị kawanụru nka
kalịhu akalịhu!
22 ?Ị bahụjewaru l'ụlo ẹke
aakụbeje aka-mini;
t'ị phụjewaru ụlo ọphu
aakụbeje mini suno,
23 bụ iphe, mu doberu
kwabẹru oge iphe-ẹhuka;
mẹ oge ọgu.
24 ?Nanụ ụzo ẹke,
anwụ eshije hata;
m'ọ bụ ẹke phẹrephere
ụzo ẹnyanwu-ahata
eshije tsogbaru mgboko?
25 ?Bụ onye waru ọswa
ẹke eze mini eshije teke ọochi;
bya atọoru egbe-igwe ụzo, ooshije;
26 gude iya agba mini
l'ẹke madzụ te budu ebubu;
mbụ l'echi-ẹgu,
ẹ ta dụdu onye bu iya nụ;

27 gude iya mee t'alị,
daburu ochobo,
ẹ ta dụdu iphe, nọ iya nụ
ngụta mini wata ofu ẹwu.
28 Mini ono, igwe achịje ono;
?o nweru nna tọo?
Tọo iji ono, adaje nụ ono;
?bụ onye bụ nna iya?
29 ?Bụ onye bụ nne, mụru
mini ono ejije oyi, nmụa anmụnmu ono?
Iji ono, eshije l'imigwe
adashị ono;
?bụ onye tsụru ime iya;
30 mbụ iji ono, bụ iya
emeje tẹ mini nmaa l'ọ bụ mkpuma;
mekwaaphu t'ebo mini nmaa kpụngu?
31 ?Ịi-dụ-ghe ike kekoo
mkpọ-kpodo, Puleyadesu?
?T'ịi-dụ ike tọshia
mkpọ-kpodo Orayọnu
t'ọ nọdu nanụ nanụ?
32 ?Ịi-dụ ike mee iphe,
bụ mkpọ-kpodo,
nọnu t'ọo fụje l'ògè iya?
?T'ịi-dụ ike dua
mkpọ-kpodo Beya yẹle ụnwu iya?
33 ?Ị maru ekemu,
a tụru doberu iphe, nọtsua l'imigwe?
?Ịi-dụ ike mee tẹ ekemu
ono, achịgbaa iphe, nọ
l'imigwe ono wata ọchi
iphe ọphu, nọ lẹ mgboko?
34 ?Ịi-dụ-ghe ike raa ọra

t'o rua ẹke urukpu nọ;
k'ọphu oo-me tẹ
mini wata ngu anmanma?
35 ?Bụ nggu atụjeru
egbe-igwe ẹke, oo-shi;
o -jede; yọ sụ ngu lẹ ya ejeekwa.
36 ?Bụ onye anụje madzụ egomunggo;
l'emeje tẹ iphe doo ya ẹnya?
37 ?Bụ onye bẹ mmamiphe
iya ha kẹ t'ọ dụ ike gụa urukpu ọgu?
?Bụ onye a-wụshi-ghe
ite-mini, sụtsuaru l'imigwe
38 teke evevee jiru alị;
ụda anmaa anmanma.
39 ?Bụ nggu akpatajẹru nyee agụ nri;
mbụ kpata kpata ọphu
e-ji ụnwu iya ẹpho;
40 teke ẹphe nọ l'ọka ẹphe;
m'ọ bụ teke ẹphe kpuru l'ẹkfukala ẹphe.
41 ?Bụ onye anụje ọphegu nri, oorije;
teke ụnwu iya ararụ yẹbe
Nchileke ẹkwa nri;
tsoru; l'aghaphe achọ nri ono.”

39

1 “?Ịimaje teke eghu-ọswa,
bu l'ugvu amụ nwa iya.
?Ịiphujewaru teke
nne ele amụ nwa iya.
2 ?Ị maru ọnwa ole
ọopaje ẹpho-ime iya.
?Ịimaje teke
ọomu nwa iya gẹdegede.

3 Ọobuje; ọ -bya amụ nwa iya;
yo gbezita egbezita.
Ọ -mụ-gee ya;
ẹhu agụa ya pherengu.
4 Ụnwu iya ono anọdu
l'ime ẹgbudu l'ẹke ono vua; kaa.
Teke ono; ẹphe aparu
nne ẹphe ono haa;
gbakashịhu;
ẹphe ta alaphutahẹdu azụ ọdo.
5 ?Bụ onye haru
nkakfụ-ịgara-ọswa ẹka;
yọo kpaphe;
tọ dụ iphe, eme iya nụ.
?Bụ onye tọshiru iya eri,
e liberu iya; haa ya;
yọ wata akpaphe.
6 Ọ bụ yẹbe Nchileke;
bẹ nụru iya echi-ẹgu ọkponku
t'ọ bụru ufu iya;
bya ahaa alị ono,
bụlephu únú-únú ono
t'ọ bụru ẹke, oo-buru eburu.
7 Wọwowo, anọduje ada lẹ
mkpụkpu adụje iya ẹji;
ọphu ookwejedu t'o
nweru onye a-tuziru iya ẹke, oo-shi.
8 Ọonoduje l'ugvu l'akpa nri;
l'aghaphe achọ
nwiru-ẹgbudu, ọo-taa.
9 Atsụ; ?oo-kwe-e;
jelahaaru ngu ozi.
?Oo-kwe-e radụ l'ẹke iiyejeru anụ nri.

10 ?Ii-dụ-ghe ike tụa ya eri
kpụta t'o jeeru ngu ozi ẹgu;
?Ii-gudeghe iya t'ọ kọoru
ngu ọkori lẹ nsụda.
11 ?Ịi-chị-gheru ụkfu
kwẹe kẹ l'o shihuru ike.
?Ịi-ha-ghe ozi ngu l'ẹke
o shihuru ike;
t'o jeeru ngu.
12 ?Ii-kwe t'o vuta witu ngu;
je edoberu ngu l'ẹke, eetsuje witu.
13 Enyi-nwẹnu anọduje ajị
ẹ́bà iya kpakpakpa;
gude iya l'eku onwiya.
Ọle ẹ tịi tụdu ẹ́bà iya
eyeru ẹ́bà torotoro.
14 Enyi-nwẹnu atụje ẹkwa haa l'eli evevee;
yọ nọdu l'ẹke ono vụa onwiya.
15 Enyi-nwẹnu l'onwiya ta
kpa ishi; kẹ wo;
?ta dzọ-dụ iya nụ ọkpa;
dzọpyaa ya; m'ọ bụ:
?ụnwu anụmanu ta
adzọpyashidu iya nụ.
16 Ụnwu iya bẹ ọonoduje
eme l'ẹ̀phè ta bụdu ụnwu iya;
ọphu ọ kpadu ishi l'akanya,
o seru a-bụru iya kẹ mmanu.
17 Ishi iya abụru lẹ Nchileke
ta nụdu iya mmamiphe;
tọ nụ iya egomunggo.
18 Obenu l'o -wowaru ẹ́bà
iya gbasaa; wata ọgba ọso;

yọ gbasweta ịnya;
mẹ onye agba iya nụ.
19 ?Bụ nggu anụje ịnya ike.
?Bụ nggu gbaru iya nza l'olu;
yọ dụ kẹ nwa yikayika.
20 ?Bụ nggu emeje ịnya
t'ọo kfụ wugowugo l'ọ bụ igube;
ọ -zụa ume;
ndiphe atsụhu egvu?
21 Oogudeje ẹhu-ọtso-ẹna
l'adzọ garamu garamu;
l'eme ẹnari eje l'ifu ọgu.
22 Ịnya ta madụ iphe bụ ọtsu egvu;
tọo lajẹ azụ l'ifu ọgu.
23 Arwa; mẹ akfụ,
ndu l'agba iya nụ chị
anọduje egbu ngerengere;
dọru iya lẹ mgberemẹku.
24 Nkọroshi k'ọgu ono ejije iya ẹhu;
yọ bụru kẹ t'o lee alị
l'ẹke ọokfu atụgbu;
ọphu ọodujedu ike vudo
l'ẹkalanu teke e gburu ụpyoku k'ọgu.
25 E -gbua ụpyoku k'ọgu; yọ kpọ geru-geru.
Ọonodujeru l'ẹke teru ẹnya
kpọ-vu ẹgburu ọgu;
nụa olu ndu ishi sọja;
mẹ mkpu-ọgu, ada nụ.
26 Mbụ; ?bụ nggu ziru ivu
ẹge oo-shije gbasaa ẹ́bà iya l'ephe
ala ụzo ọhuda.
27 ?Bụ nggu ezije ugo t'o
phee oreke-imeli;

je anọdu kpaa ẹkfuna iya
l'ẹke dụ ẹringe-ẹringe.
28 Ẹke oobu bụ l'eli-eli
mkpuma, nọ l'ephekerephe.
Yọ bụru ẹke ono bụ ufu iya.
29 Ọ bụ l'ẹke ono;
bẹ ọonoduje edo iphe oo-ri.
Ọ -nọdujeru ụzenya; phụa ya.
30 Ụnwu iya anọje l'angụ mee.
Yọ bụru l'ẹke odzu nọ;
bẹ yẹbedua anọje.”

40

1 Ojejoje asụkwaphu Jobu:
2 “Nggụbe ọphu atụru
Ọkaribe-Kakọta-Ike okfu;
?bụ nggu a-karu iya iphe, oo-me?
Nggụbe ọphu ebo
Nchileke ibo;
yenuaru iya ọnu nta-a!”
3 Tọ dụ iya bụ; Jobu abya eyeeru Ojejoje ọnu;
sụ iya:
4 “M'ẹ tọ dụkwa iphe, ya bụ.
?Nanụ ẹge ya e-shi
agba ngu okfu?
Ya wookwaru ẹka kpuchia l'ọnu.
5 Ọphu ya kfuru edzuwa;
ya te ekfuhekwa ọdo.”
6 Ya ndono; Ojejoje abya anọdu l'ime oke
phẹrephere ono kfuru nụ Jobu; sụ iya:
7 Rụkota ẹhu ẹge nwoke arụkotaje;
tẹ ya jịa ngu ajị.
Ya -jịa ngu ajị;

nggu eyeeru iya ẹya ọnu.
8 ?Ịi-sụ lẹ yẹbe Nchileke te
ekpejedu ikpe, dụ mma tọo.
?Iime t'ị nma iya ikpe;
k'ọphu ikpe a-laru nggụbedua tọo.
9 Ike ngu;
?ọ ha l'ọ bụ kẹ Nchileke.
Olu ngu; ?oo-deghe
igidi l'ọ bụ nk'iya.
10 Ngwaa; gudenu
o-gbu-nwịi-nwịi
gude ọdu-biribiri
kwaa onwongu ngwa!
Nggu ewota ugvu;
wota onweru ẹnya yee
onwongu l'ọ bụ uwe!
11 Vụa ọvuma gude koshi
ẹge iphe eghutabe ngu eghughu!
Lemua iphe bụ ndu eku
onwẹphe ekuku;
lọ-tsuta ẹphe;
12 Lenua iphe bụ ndu eku
onwẹphe ekuku;
mee ẹphe t'ẹphe gọo!
Tụko iphe bụ ndu eme
iphe, dụ ẹji dzọ-byashia
l'iphe bụ ẹke ẹphe nọ!
13 Chịkobe ẹphe lia l'ẹkalanu;
nggu egude ẹkwa-odzu
kechishia ẹphe ifu l'ili.
14 Ono teke ya e-kweta l'ọo
nggụbe Jobu b'ọ laru.
15 Lenua oke anụ ono;

mbụ Enyi-mini.
Ọ bụ yẹbedua keru iya;
bụkwaru iya phụ keru nggụbe Jobu.
Enyi-mini ata ẹwu l'ọ bụ eswi.

16 Ọ bụ; lewaru egbe ike, nọ iya l'ukfu;
nggu elewaru egbe ike,
nọ iya l'akwara ẹpho!

17 Ọdzu iya akfujẹru l'ọbu oshi sida.
Ájị, nọtsua ya l'ụtakfu
kparu onwiya akpakpa.

18 Ọkpu iya bụ mkpụrukpu ope b'ọ bụ.
Oshi-ọkpa iya abụru mgbọro-ígwè.

19 Ọ bụ iya katsụa nshinu
l'iphe bụ iphe,
Nchileke keru ekeke.
Obenu lẹ yẹbe Nchileke kalẹ iya-a ike.

20 Ọonoduje l'eli ugvu l'ata nri;
ụnwu anụ ndu ọphu anọdu
l'iku ẹke ono l'egvu egvu.

21 Ọozeje lẹ mkpuli oshi lotusu;
rụ-mia onwiya l'ime ẹswa, nọ l'ụda ẹke ono.

22 Oshi lotusu ono egudeje agu iya domia ya;
ẹkali-oshi wilo anọ-phee ya mgburumg-
buru.

23 Ẹ tọo tsụdu egvu eyii-mini;
m'o -ruhuru;
Ẹnyimu Jọ́danu byaa utso
dụ-kfuru iya l'ọnu.

24 ?Bụ onye a-dụ ike gude enyi-ọswa.
Ẹ ta anmatajẹkwa iya l'ọnya;
ta swọfu-ghe iya imi?

41

1 “?Ii-gudeghe ịkokoro hata ẹjo agiyi ono;
?m'ọ bụ kee ya eri l'ire.
2 ?Ii-yeghe iya eri l'imi lọpyia alọpyi;
m'ọ bụ gude ịkokoro
dzụgbabe iya agba.
3 ?Ọo-rọ ngu arọro t'ị haa ya tọo.
?Oo-gude-ghe olu-odoo kfuru yeru ngu.
4 ?Oo-kwe tẹ nggu l'iya
gbaa ndzụ;
t'ọ bụru ohu ngu jeye lẹ gbururu tọo.
5 ?Ịi-dụ ike mekoshije iya
ẹge eemekoshije ụnwenu-a;
?m'ọ bụ haaru iya
ụnwegirima ngu ndu
k'ụnwanyi t'ẹphe l'iya gvuje egvu.
6 Ndu agba nghọ;
?ẹphe e-kweghe ngu iya ọnu tọo.
Ịi-dụ ike mee ya;
k'ọphu ndu oke aswa e-re iya lẹ mgbuka?
7 ?Ịi-dụ ike gbubushia igwe
ibiribe ibiribe tsụ-jia ya l'akpọ ẹhu;
m'ọ bụ gude ịkekee sụ-fua ya ishi.
8 I -byia ya ẹka mmanu;
b'ẹ tịi tụhekwa iya ama ọdo;
kẹ l'ịi-nyata-a ẹge ọ mụru nggu l'iya.
9 Onye arị lẹ ya e-mekputa
ẹjo agiyi kwa ẹjo-ire bẹ ọodzu;
kẹ l'ọ bụkwadua t'ẹnya
nggu l'iya chegba; ike agvụ ngu.
10 Keshinu ẹ tọ dụdu madzụ
nwigbaleke-ọma, a-dụ-ghe
ike kpalia ẹjo agiyi ono;

?bụ-chia yẹbe Nchileke,
bẹ madzụ a-kpalighe?
11 ?Bụ onye a-sụ lẹ ya ji iya ụgwo;
tẹ ya bya akfụa ya ẹya;
kẹ l'iphemiphe ọbule,
nọ lẹ mgboko bụkota nk'iya.
12 Ya ta adakwa ashị tẹ ya ba
atụru ngu ọnu ọkpa ẹjo agiyi ono:
ẹge o nwetaberu ọkpehu;
mẹ ẹge ọ dụ-tabe ugvu l'ẹnya.
13 ?Bụ onye a-dụ ike phụa ya akpọ.
?Bụ onye a-dụ ike paru
odogoro je iya l'ifu;
lẹ ya eje iya ẹya eyeye?
14 ?Bụ onye a-tụ kparara
je iya ọnyaha ọnu.
Eze, nọ iya l'ọnu eyekwa egvu.
15 Iphe, kpọru iya giriri l'azụ
bụ iphe,
e gude eze nze-ọgu.
Iphe ono bẹ dzegbaberu ọnu;
shihugbaa ike;
16 swia nyịchingu;
k'ọphu bụ lẹ
phẹrephere te eshighedu
lẹ mgbaku iya bahụ iya l'ẹhu.
17 Ọ rakụtsuaru arakụru;
tụgba bụru nanụ;
k'ọphu bụ l'ẹ taa tụwadu iya ẹbo.
18 Ọobuje; o -zee uze;
ẹkoroku aghakahụ.
Ẹnya iya dụ l'ọ bụ ẹke
ẹnyanwu keru paa l'ụzo nchi-abọhu.

19 Ọku, shi iya l'ọnu anọduje
enwu kẹ phophopho.
Ẹkoroku, shi iya nụ l'agba kpịrikpiri.
20 Ẹnwuru-ọku eshije iya l'imi l'akpọ tụtutu
l'ọ bụ ite, e shiberu;
chịru ọphuruphu tsụbe iya.
21 Ume, ọotu rua l'icheku-ọku,
ọku ta nọdu;
yọ gbanwuhu ọku.
Ọ kwaphụ ẹge ono;
bẹ ọku eshije iya l'ọnu enwu phophopho.
22 Agburu-ẹhu, nọ iya l'olu
emeje tẹ meji tọfu iphe bụ
onye phụru iya nụ.
23 Igbidigbi anụ, nọ iya l'ẹhu
nyatsụaru l'eli ibe iya;
k'ọphu bụ l'ẹ tọ dụdu
onye a-dụ ike nyafụ-ghee ya.
24 Ọkpoma iya kpọru gbengu l'ọ bụ mkpuma;
shihu ike l'ọ bụ o-ji-l'ẹka mkpuma.
25 O -gbeshi egbeshi; ndu, bụ
ọ-ka-ike phẹ atsụhu egvu;
gude ẹhu-anmanma gbalala azụ.
26 E -gbua ya mma;
b'ẹ tọ dụdu iphe, oome iya;
ọphu ọ dụdu iphe, arwa;
m'ọ bụ akfụ;
ọ dụdu bụru ịkekee emeje iya.
27 Ọonya-jishije ígwè l'ọ bụ ọwa;
nya-kwoshia ope l'ọ bụ oshi,
riru avụrukpa.
28 Akfụ te emejekwa iya t'ọ gbaa ọso.
Mkpuma adụjele iya-a

l'e -wotaru udzu phee ya l'ẹhu.
29 E -chia ya mgbọro;
yo gbe dụ iya l'e chiru iya ọwa.
A -tụa ya arwa; yọ chị l'iya-a ọchi.
30 Ẹkiri, nọ iya l'ẹpho
atsụ nkọ l'ọ bụ ọnu mbeji.
Ọ -wụa awụwu l'ẹpoto;
yọ dụ l'ọ bụ ẹke e swiru ígwè,
e gude etsu witu.
31 O -ruba l'ẹbo mini;
yọ phụhu ụphu l'ọ bụ ite,
e shiberu l'ọku.
Teke o rubaru l'eze ẹnyimu;
yọ tsụlahaa kfutukfutu
l'ọ bụ manụ, e shiberu l'ọku.
32 Ẹke, o shiru bẹ mini ebukahuje ẹbo;
l'acha kẹ pemu-pemu.
Mini ẹke, o shiru
abụkotajeru ụphu kwasẹru.
33 Ẹ tọ dụdu iphe, nọ lẹ
mgboko-a yẹle iya ha.
Ọ bụ iphe, e keru,
ẹ ta atsụjedu egvu.
34 Ẹ to nwedu ẹge iphe
e-kube onwiya
t'ọ gụbe iya iphe.
Ọ bụ iya bụ eze
l'iphe bụ iphe, eku onwiya ekuku.”

42

1 Tọ dụ iya bụ; Jobu abya
eyeeru Ojejoje ọnu; sụ iya:
2 “Ojejoje; ya makwaru-a

l'ọ bụ nggu bụ ike,
kakọta-ike ọdo;
l'ẹ tọ dụdu iphe,
ị tụberu k'ememe,
nweru onye a-agbashị-ghe iya nụ.
3 Ị jịru mu iphe, meru iphe mu
jeru je eye ọnu l'iphe ẹ te dodu mu ẹnya.
Ọ kwa oswi-okfu;
mu yeekwaru ọnu l'iphe,
ẹ te dodu mu ẹnya;
mbụ iphe, dụ-tabe biribiri;
k'ọphu bụ l'ẹ to nwedu
l'oo doo mu ẹnya.
4 Ị sụkwaru mu phụ tẹ mu
ngabẹ nchị; t'ị jịa mu ajị.
Teke ị jịtsuaru mu ajị;
tẹ mu yeeru ngu iya ọnu.
5 Ọ kwa nchị bẹ mu shi
egudeje anụ ọtu-ọnu ngu.
Obenu lẹ nta-a; bẹ mu
gudewa ẹnya mu phụ ngu.
6 Nta-a bẹ mu dụakwa onwomu ashị.
Izimana laakwaru mu azụ;
ọwaa ẹka mu; ọwaa ikpere mu l'alị."

Ọkpochi okfu ọbu ishi

7 Tọ dụ iya bụ; Ojejoje ekfutsuaru Jobu iphe
ono; bya asụ Elifazu, bụ onye Témanu: "L'iphe
eghukwa yẹbe Nchileke eghughu; kẹle nggu
l'ọ̀nyà ngu phẹ; ẹphe ẹbo te kfuduru mu iphe,
gbaru nụ ẹge nwozi mu, bụ Jobu kfuru. 8 Iphe,
unu e-me nta-a bụ t'unu kpụta oke-eswi ẹsaa
yẹle ebyila ẹsaa jekfu nwozi mu, bụ Jobu t'e gude

iya gwoo ngwẹja-ukfuru nụ mu l'okfu ẹhu unu.
Jobu e-kfuru nụ mu l'okfu ẹhu unu; mu anụa ya;
mu te emehe unu iphe, mu rịru lẹ mu ga eme
unu k'eswe ono, unu meru ono; kẹ l'unu te kfudu
okfu mu ẹge gbaru nụ; ẹge nwozi mu, bụ Jobu
kfuru.” 9 Tọ dụ iya bụ; Elifazu, bụ onye Témanu
yẹle Bilidadu kẹ Shuha; mẹ Zofa, bụ onye Nema
egbeshi je emee iphe ono, Ojejoje sụru t'ẹphe
mee ono. Jobu abya ekfuru nụ Ojejoje l'okfu ẹhu
ẹphe; Ojejoje anata iphe, o kfuru nụ iya.

10 Ya ndono; Jobu ekfutsulephu nụ Nchileke
l'okfu ẹhu ọ̀nyà iya phẹ ono; ẹphe ẹto; Ojejoje
abya emee ya; yọ byakwa bya enweru ẹku
ọdo. Yo mee; iphemiphe ọbule, o shi nweru
abya aha ẹge o shi ha ugbo ẹbo. 11 Unwunne
iya; ndu k'unwoke; mẹ ndu k'ụnwanyi; mẹkpo
onyemonye ọbule, shi mahawaru iya nụ abyala-
haa nk'iya ọdo; ẹphe l'iya erilahaa nri. Ẹphe
akpọlahaaru iya ifu iya; dụlahaa ya ike k'iphe-
ẹhuka ono l'ọ ha, Ojejoje pakfutaru iya ono.
Onye, byatashia; yo guderu iya okpoga; gudek-
waru iya phụ echi mkpọla-ododo.

12 Ojejoje abya agọoru Jobu ọnu; iphe abya
akaru iya lẹ mma l'ikperazụ; karia ẹge o shi
dụru iya l'ọdungu. Atụru, o mekochaaru nweru
dụ ụkporo ụnu atụru l'ụnu atụru iri l'ise. Ịnya-
kamẹlu iya adụ ụnu iri l'ise. Eswi iya, a
tụru njịgba ẹbo ẹbo adụ ụnu njịgba eswi ẹbo
l'ụkporo njịgba eswi iri. Nkakfụ-ịgara iya adụ
ụnu nkakfụ-ịgara labụ l'ụkporo iri. 13 Ọ byaru
bya amụta unwoke ẹsaa; waa ụnwanyi ẹto.
14 Onye ọphu bụ ada iya b'ọ gụru Jemima.
Onye ọphu etsota iya nụ b'ọ gụru Kezaya; bya

agụa onye k'ẹto Kerenu-Hapuku.
15 L'alị ono
gbaa mgburumgburu te nwedu ụnwanyi ọdo, makpuru ụnwu Jobu ono lẹ mma. Nna ẹphe; mbụ Jobu ekevuru ẹphe iphe, o nweru teke o keru ụnwu iya ndu k'unwoke iphe.
16 Lẹ Jobu jetsuaru iphe-ẹhuka ono b'ọ nọfuaru ụkporo afa iche iche ugbo ẹsaa b'ọ nwụhuderu. Ọ nọ ndzụ gude ẹnya iya phụ ụnwu iya; mẹ ụnwunwa iya; mẹ ụnwu nwanwaranwa iya.
17 E
metsua; Jobu akaa nka; laa l'oge nka-ezekuna nk'iya.

Bayịburu Ikwo

Ikwo: Bayịburu Ikwo Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ikwo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
3867ef4e-3384-5ab4-a937-63476bb8a7bb